

ANALIZA EFIKASNOSTI I INTEGRITETA DISCIPLINSKIH POSTUPAKA PROTIV SUDIJA I TUŽILACA U BOSNI I HERCEGOVINI

Maj 2023. godine

ANALIZA EFIKASNOSTI I INTEGRITETA DISCIPLINSKIH POSTUPAKA
PROTIV SUDIJA I TUŽILACA U BOSNI I HERCEGOVINI

Urednik/spoljni saradnik:

Milevka Milenković

Lektor:

Profis d.o.o. Sarajevo

Tiraž:

100

Štampa:

MAK Invest d.o.o. Sarajevo

Dizajn i grafička priprema:

www.bestia.agency

www.ti-bih.org

@Transparency International Bosna i Hercegovina

Ova analiza je urađena u okviru projekta "Unapređenje odgovornosti kroz jačanje mreža organizacija civilnog društva – SANCUS", koji implementiraju Transparency International u BiH (TI BiH) i Balkanska istraživačka mreža Bosne i Hercegovine (BIRN BiH) uz finansijsku podršku Evropske unije. Stavovi izneseni u analizi predstavljaju stavove autora i ne odražavaju nužno stavove i mišljenja Evropske unije.

ANALIZA EFIKASNOSTI I INTEGRITETA DISCIPLINSKIH POSTUPAKA PROTIV SUDIJA I TUŽILACA U BOSNI I HERCEGOVINI

Maj 2023. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	05
2. METODOLOGIJA ANALIZE.....	07
3. REZULTATI ANALIZE I OPŠTA ZAPAŽANJA.....	08
4. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST SUDIJA I TUŽILACA.....	19
4.1. MATERIJALNO DISCIPLINSKO PRAVO (NORMATIVNI OKVIR).....	19
4.2. DISCIPLINSKI POSTUPAK.....	20
4.2.1. Postupak pred Kancelarijom disciplinskog tužioca.....	20
4.2.2. Disciplinski postupak pred Prvostepenom disciplinskom komisijom.....	20
4.2.3. Žalbeni postupak pred Drugostepenom disciplinskom komisijom.....	22
4.2.4. Žalbeni postupak u trećem stepenu pred VSTS-om BiH.....	22
4.2.5. Sudska zaštita	22
5. ANALIZA EFIKASNOSTI I INTEGRITETA PRAĆENIH DISCIPLINSKIH POSTUPAKA.....	23
5.1. DISCIPLINSKI POSTUPCI PROTIV SUDIJA.....	24
5.1.1. Okončani disciplinski postupci.....	24
5.1.1.1. Odbijena disciplinska tužba.....	24
5.1.1.2. Obustavljena disciplinska tužba.....	34
5.1.1.3. Utvrđena disciplinska odgovornost sudija.....	38
5.1.2. Disciplinski postupci koji su u toku.....	49
5.2. DISCIPLINSKI POSTUPCI PROTIV TUŽILACA.....	52
5.2.1. Okončani disciplinski postupci.....	52
5.2.1.1. Odbijena disciplinska tužba.....	52
5.2.1.2. Utvrđena disciplinska odgovornost tužilaca.....	56
5.2.2. Disciplinski postupci koji su u toku.....	62
6. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE EFIKASNOSTI I INTEGRITETA DISCIPLINSKIH POSTUPAKA.....	67
6.1. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.....	67
6.2. PREPORUKE.....	70

1. UVOD

Disciplinska odgovornost sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini uvedena je u pravni sistem Bosne i Hercegovine 2004. godine donošenjem Zakona o visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine¹ i tada je usvojen normativni model disciplinske odgovornosti (disciplinska odgovornost kao pravna odgovornost). Disciplinsko materijalno i procesno pravo protiv sudija i tužilaca i praksa disciplinskih organa su pred dvadesetogodišnjicom postojanja, što je dovoljno dug period da se mogu izvesti određeni zaključci o brojnim pitanjima koja su se javila u toj oblasti.

Disciplinska odgovornost sudija i tužilaca može da se analizira sa više aspekata, na primjer po pitanju usklađenosti nacionalnog zakonodavstva sa međunarodnim standardima u toj oblasti, po pitanju kaznene politike, potom ostvarenja prava na pravično suđenje u smislu člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu Konvencija), koje nosioci pravosudnih funkcija uživaju u disciplinskom postupku (pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, osnovanom na osnovu zakona) i slično.

Predmet ove analize biće efikasnost i integritet disciplinskih postupaka protiv sudija i tužilaca zasnovanih na praćenju disciplinskih postupaka koji su vođeni u periodu od godinu dana, od 01. 03. 2022. godine do 29. 03. 2023. godine, u različitim fazama postupka u trenutku posmatranja. Transparency International u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu TI BiH) i BIRN BiH realizuju projekat *Unapređenje odgovornosti kroz jačanje mreža organizacija civilnog društva – SANCUS*, a cilj projekta je povećanje transparentnosti i integriteta pravosuđa u Bosni i Hercegovini, sa fokusom na otvorenost sudskih postupaka prema javnosti i medijima, dostupnost javnosti sudskih i tužilačkih odluka i objavljivanje godišnjih izvještaja o radu pravosuđa, u okviru kojeg se ukazala potreba za ovakvom analizom.

Efikasnost disciplinskog postupka bila bi zadovoljena ukoliko se disciplinski prekršaji istraže, procesuiraju i sankcionišu u dovoljnom broju i u razumnom roku. Integritet² disciplinskog postupka bio bi očuvan ukoliko su disciplinski postupci vođeni transparentno, efikasno, na zakonom propisan način, stručno, profesionalno i pravično uz poštovanje prava stranaka i jednako postupanje prema učesnicima u postupku i uz sprečavanje zloupotrebe njihovih prava. Osnov poštovanja prava nosilaca pravosudnih funkcija jeste da imaju pravo na pravično suđenje u disciplinskom postupku, a ovaj princip je, između ostalog, otjelotvoren u zahtjevu za integritetom disciplinskog postupka. Dakle, integritet disciplinskog postupka je apsolutan, jer nije moguće njegovo stepenovanje.

Prema međunarodnim standardima u oblasti disciplinske odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija, disciplinska odgovornost je shvaćena kao garancija nezavisnosti pravosuđa i njegova ključna komponenta, pa je obaveza svih organa nadležnih za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka da očuvaju integritet disciplinskog postupka kao cjeline, održavajući, razvijajući i unapređujući sopstveni učinak u stvaranju opšte slike disciplinskog postupka kao javnog, efikasnog, legitimnog i pravičnog postupka koji se sprovodi kako bi se ostvarila svrha vođenja disciplinskog postupka, odnosno izgradnja visokih profesionalnih standarda nezavisnosti, nepristrasnosti i odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija radi jačanja povjerenja javnosti u pravosuđe.

Iako je period koji obuhvata analiza relativno kratak, to nije smetnja za donošenje

1 Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu BiH („Službeni glasnik BiH“, br.25/04, 93/05 i 15/08)

2 Integritet (latinski integritas) znači moralnu stabilnost, besprijekornost, poštenje

određenih zaključaka u pogledu dva ključna aspekta disciplinskih postupaka protiv nosilaca pravosudnih funkcija – efikasnosti i integriteta i davanja određenih preporuka za unapređenje ova dva aspekta disciplinskih procesa koja mogu biti od koristi u daljem radu disciplinskih organa ili kao eventualna inicijativa za izmjenu normativnog okvira disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca.

2. METODOLOGIJA ANALIZE

Analiza efikasnosti i integriteta disciplinskih postupaka (u daljem tekstu: Analiza) zasnovana je na praćenju suđenja³ disciplinskih postupaka i na podacima do kojih su došli TI BiH i BIRN⁴. Kao pomoćni alat u analizi poslužili su i zvanični statistički podaci dobijeni od nadležnih organa, Kancelarije disciplinskog tužioca (u daljem tekstu: KDT) i Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH (u daljem tekstu: VSTS BiH).⁵

Za **analizu efikasnosti** disciplinskih postupaka korišćeni su kvantitativni i kvalitativni podaci disciplinskih procesa kao indikatori efikasnosti. Kvantitativni aspekt efikasnosti iskazuje se kroz:

- broj disciplinskih tužbi koje je podnio KDT u posmatranom periodu, broj odluka prvostepenih i drugostepenih komisija i VSTS-a BiH kao cjeline koji postupaju u trećem stepenu,
- broj okončanih predmeta,
- prosječnu dužinu trajanja postupka od podnošenja disciplinske tužbe do konačne odluke,
- efikasnost vođenja postupka, odnosno da li su ročišta produktivna ili se odgađaju iz opravdanog razloga.

Kvalitativni pokazatelji efikasnosti izraženi su kroz:

- stopu utvrđene disciplinske odgovornosti tuženih u okončanim disciplinskim predmetima,
- ozbiljnost disciplinskih sankcija i stopu potvrde po žalbi na prvostepene odluke.

Analiza integriteta disciplinskih postupaka zasnovana je na:

- analizi kvaliteta disciplinskih tužbi koje podnosi KDT u praćenim slučajevima i kvaliteta izjavljenih žalbi,
- analizi kvaliteta odluka disciplinskih organa u predmetima koji se prate,
- analizi transparentnosti, uključujući javno slušanje i javni pristup dokumentaciji,
- analizi kvaliteta dokaza izvedenih tokom postupka,
- izgledu nezavisnosti i nepristrasnosti članova disciplinskih organa,
- poštovanju prava stranaka i odgovora nadležnih organa na zahtjeve za pristup aktima disciplinskog predmeta i drugo, kao indikatorima integriteta.

3 Termin „suđenje“ upotrijebljen je u skladu sa tumačenjem odredbe člana 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, koji je primjenjiv na disciplinske postupke koje vodi nezavisni državni organ (disciplinski organi VSTS-a BiH) sa karakteristikama „suda obrazovanog na osnovu zakona“ u smislu navedenog člana, iako nije sud u formalnom smislu, jer nije dio sudske vlasti.

4 Balkanska istraživačka mreža BiH, neprofitna organizacija sa sjedištem u Sarajevu, koja izvještava o suđenjima za ratne zločine pred sudovima u BiH.

5 Odobreni po osnovu rješenja VSTS-a br.01-07-10-91-80/2023 od 04. 05. 2023. godine, kojim je odobren zahtjev za pristup informacijama koje se odnose na izvještaj o radu Kancelarije disciplinskog tužioca Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine od 01. 03. 2022. godine do 01. 03. 2023. godine i rješenja br. 01-07-10-91-79/2023 od 04. 05. 2023. godine, kojim je odobren zahtjev za pristup informacijama o disciplinskim postupcima protiv nosilaca pravosudnih funkcija za period od 01. 01. 2022. godine do 31. 03. 2023. godine.

3. REZULTATI ANALIZE I OPŠTA ZAPAŽANJA

U ovom dijelu Analize po tačkom 1 sadržan je prikaz broja disciplinskih postupaka prema sudijama i tužiocima od 01. 03. 2022. godine do 01. 03. 2023. godine, pregled broja završenih postupaka i načina na koji su okončani, pregled najčešćih disciplinskih prekršaja i izrečenih disciplinskih mjera, koji su bili predmet monitoringa, potom pod tačkom 2 je dat statistički prikaz rada KDT-a za period od 01. 03. 2022. godine do 01. 03. 2023. godine, dok je pod tačkom 3 sadržan statistički izvještaj koji je dostavio VSTS BiH po zahtjevu za pristup informacijama od javnog značaja. Pod tačkom 4 data su opšta razmatranja rada KDT-a i disciplinskih organa koja su proizvod pribavljenih podataka.

1. U periodu od 01. 03. 2022. godine zaključno sa 31. 03. 2023. godine posmatrači TI BiH i BIRN-a pratili su ukupno **36** disciplinskih postupaka.

36 Ukupno posmatranih disciplinskih postupaka

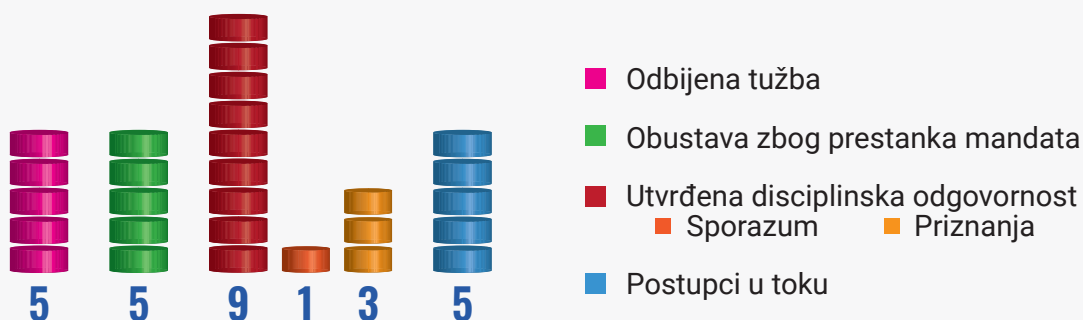
38 Ukupno nosilaca pravosudnih funkcija obuhvaćenih postupcima

26 Ukupno sudija obuhvaćenih postupcima

12 Ukupno tužilaca obuhvaćenih postupcima

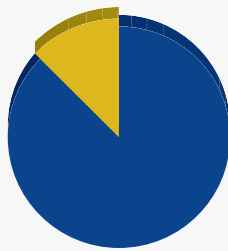
1.1. U pogledu disciplinskih postupaka koji su vođeni protiv **sudija**, struktura statusa predmeta je:

Disciplinski postupci protiv sudija (Broj postupaka)

U posmatranom periodu Drugostepena disciplinska komisija za sudije (u daljem tekstu: DDK) kao drugostepeni organ postupala je u 8 (osam) predmeta po izjavljenim žalbama na odluku Prvog stepena disciplinske komisije za sudije (u daljem tekstu: PDK) i donijela je 8 (osam) odluka kojima se potvrđene prvostepene odluke. VSTS BiH je postupao u trećem stepenu u 1 (jednom) predmetu i potvrdio odluku DDK.

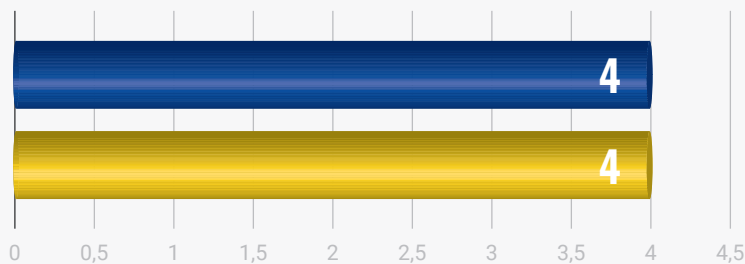
Potvrđene odluke

- Drugostepena disciplinska komisija za sudije (DDK)
- VSTV BiH (treći stepen)

Sudijama su izrečene sljedeće disciplinske mjere:

Disciplinske mjere za sudije (Broj predmeta)

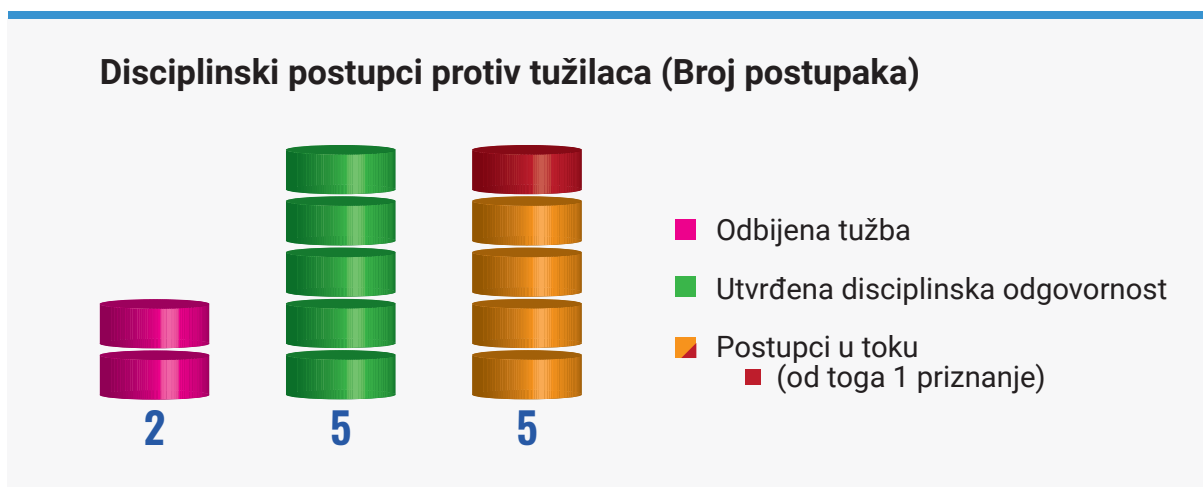

- Smanjenje plate
- Javna opomena

Protiv sudija su podnesene disciplinske tužbe zbog sljedećih disciplinskih prekršaja:

- član 56 tačka 7 - „propuštanje da traži svoje izuzeće od postupanja po predmetima kada postoji sukob interesa“, (jedan predmet),
- član 56 tačka 8 - „nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti“, (sedam predmeta),
- član 56. tačka 9 - „donošenje odluka kojim se očigledno krši zakon ili uporno i neopravdano kršenje pravila postupka“, (dva predmeta),
- član 56 tačka 10 - „neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija“, (sedam predmeta),
- član 56 tačka 14 - „osuda na kaznu zatvora zbog izvršenog krivičnog djela, ili ako je proglašen krivim za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za vršenje dužnosti sudije“, (dva predmeta),
- član 56 tačka 16 - „upuštanje u aktivnosti koje su nespojive sa dužnostima sudije“, (dva predmeta),
- član 56 tačka 19 - „namjerno davanje lažne, obmanjive ili nedovoljne informacije u vezi sa prijavama za radno mjesto, disciplinskim stvarima, pitanjima unapređenja i napredovanja u službi ili bilo kojim drugim pitanjima koja su u nadležnosti Savjeta“, (četiri predmeta),
- član 56 tačka 22 - „ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudijske funkcije“, (pet predmeta),
- član 56 tačka 23 - „bilo kakvo drugo ponašanje koje predstavlja ozbiljno kršenje službene dužnosti ili dovodi u pitanje povjerenje javnosti u nepristrasnost i kredibilitet sudstva, (jedan predmet).

1.2. U pogledu disciplinskih postupaka koji su vođeni protiv **tužilaca** struktura statusa predmeta je:

U posmatranom periodu DDK za tužioce kao drugostepeni organ postupao je u 4 (četiri) predmeta po izjavljenim žalbama na odluku PDK i donio je 2 (dvije) odluke kojima su potvrđene prvostepene odluke, 1 (jednu) kojom je preinačena odluka PDK tako što je odbijena disciplinska tužba, a u jednoj odluci djelimično je ukinuta odluka PDK i predmet vraćen na ponovni postupak za dio disciplinske tužbe. VSTS BiH postupao je u trećem stepenu u 4 (četiri) predmeta i potvrdio odluku DDK u 2 (dva) predmeta, u jednom je preinačilo odluku tako što je umjesto umanjenja plate izrekao disciplinsku mjeru premještanje sa mjesta glavnog tužioca na mjesto tužioca, u jednom predmetu je preinačio odluku tako što je izrekao umanjenje plate u većem iznosu i u dužem periodu.

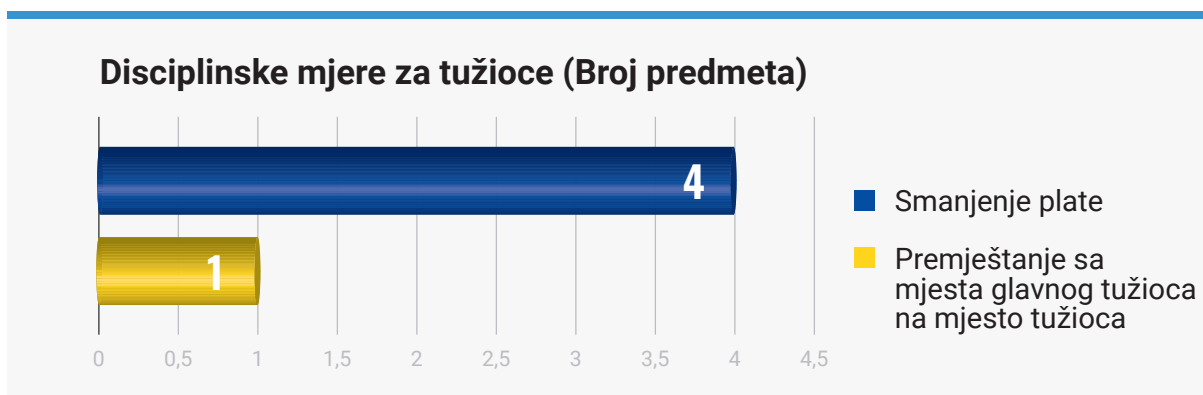
Drugostepena disciplinska komisija za tužioce (DDK) (Broj predmeta)

- 2** Potvrđene prvostepene odluke
- 1** Preinačene odluke (odbijena tužba)
- 1** Djelimično ukinute odluke

VSTS BiH (treći stepen) (Broj predmeta)

- 2** Potvrđene odluke DDK
- 1** Preinačene odluke (premještanje)
- 1** Preinačene odluke (smanjenje plate)

Tužiocima su izrečene sljedeće disciplinske mjere:

Protiv tužilaca vođeni su disciplinski postupci zbog sljedećih disciplinskih prekršaja:

- član 57 tačka 1 - „povreda principa nepristrasnosti“, (jedan predmet),
- član 57 tačka 8 - „nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti“, (pet predmeta),
- član 57 tačka 9 - „neopravdano kašnjenje u sprovođenju radnje u vezi sa vršenjem dužnosti tužioca ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti tužioca, (dva predmeta),
- član 57 tačka 12 - „miješanje u postupanje sudije ili tužioca s namjerom opstruisanja ili potcjenjivanja njihovih aktivnosti“, (dva predmeta),
- član 57 tačka 15 - „neizvršavanje uputstava nadređenog tužioca, osim ako bi izvršavanje takvog uputstva značilo kršenje zakona ili odredbi ovog člana“, (četiri predmeta),
- član 57 tačka 19 - „namjerno davanje lažne, obmanjive ili nedovoljne informacije u vezi sa prijavama za radno mjesto, disciplinskim stvarima, pitanjima unapređenja i napredovanja u službi ili bilo kojim drugim pitanjima koja su u nadležnosti Savjeta“, (jedan predmet),
- član 57 tačka 22 - „ponašanje u sudu ili tužilaštvu i izvan suda ili tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije“, (sedam predmeta).

Treba napomenuti da se broj vođenih disciplinskih postupaka i broj disciplinskih prekršaja ne poklapaju, budući da je pojedinim nosiocima pravosudnih funkcija stavljeno na teret više disciplinskih prekršaja, što je vidljivo iz tačke 5 ove Analize u kojoj su pojedinačno obrađeni svi praćeni disciplinski predmeti.

2. U izvještaju Kancelarije disciplinskog tužioca za period od 01. 03. 2022. godine do 01. 03. 2023. godine dati su podaci o postupanju po podnesenim pritužbama od različitih lica protiv nosilaca pravosudnih funkcija na raznim pravosudnim nivoima, koji će biti prikazani pod tačkom 2.1, i o broju i strukturi podnesenih disciplinskih tužbi, koji će biti prikazani pod tačkom 2.2.

2.1. KDT je registrovao ukupno **850** pritužbi, od čega je 77 pritužbi registrovano po službenoj dužnosti, 773 pritužbe podnijele su ostale stranke, od čega su 69 pritužbi podnijela lica profesionalno angažovana u pravosuđu (predsjednik suda, glavni tužilac, nosilac pravosudne funkcije). Najveći broj pritužbi podnijele su stranke u postupku (tužilac, tuženi, optuženi, izvršilac) - 321, advokat - 139, učesnici u postupku (svjedok, sudski tumač) - 123, a rukovodioci (predsjednik suda, glavni tužilac) - 44. Najviše pritužbi primljeno je protiv sudija - 556, protiv tužilaca - 207, protiv predsjednika suda - 98, protiv glavnih tužilaca - 57 i stručnih saradnika - 12. Najviše pritužbi po pravosudnom nivou odnosilo se na opštinski sud - 327, kantonalno tužilaštvo - 158, osnovni sud - 147, kantonalni sud - 83, okružno javno tužilaštvo - 43, okružni sud - 33, Tužilaštvo BiH - 21, Vrhovni sud Federacije BiH - 19, a najmanje protiv Vrhovnog suda Republike Srpske - 1. Prema strukturi primljenih pritužbi po pravnoj oblasti, najviše pritužbi odnosi se na građansku pravnu oblast/parnicu - 209, krivičnu pred tužilaštvom - 179, neprimjenjivo (ponašanje) - 129, krivične pred sudom - 113, izvršne - 96, građanski/ radni spor - 38.

Podnosioci pritužbi (Broj pritužbi)

Službena dužnost	77	Stranke u postupku (tužilac, tuženi, optuženi, izvršilac)	321
Ostale stranke	773	Advokat	139
Lica profesionalno angažovana u pravosuđu	69	Učesnici u postupku (svjedok, sudski tumač)	123
		Rukovodioci (predsjednik suda, glavni tužilac)	44

Najviše pritužbi primljeno protiv (Broj pritužbi)

Sudija	556	Glavnog tužioca	57
Tužilaca	207	Stručnih saradnika	12
Predsjednika suda	98		

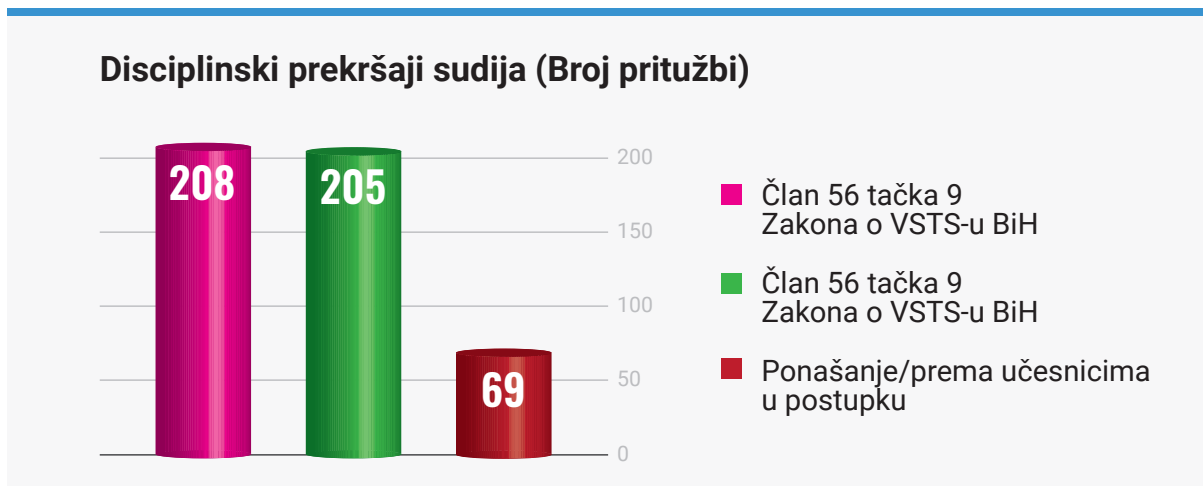
Najviše pritužbi primljeno protiv (Broj pritužbi)

Opštinski sud	327	Okružno javno tužilaštvo	43
Kantonalno tužilaštvo	158	Okružni sud	33
Osnovni sud	147	Tužilaštvo BiH	21
Kantonalni sud	83	Vrhovni sud Federacije BiH	19
		Vrhovni sud Republike Srpske	1

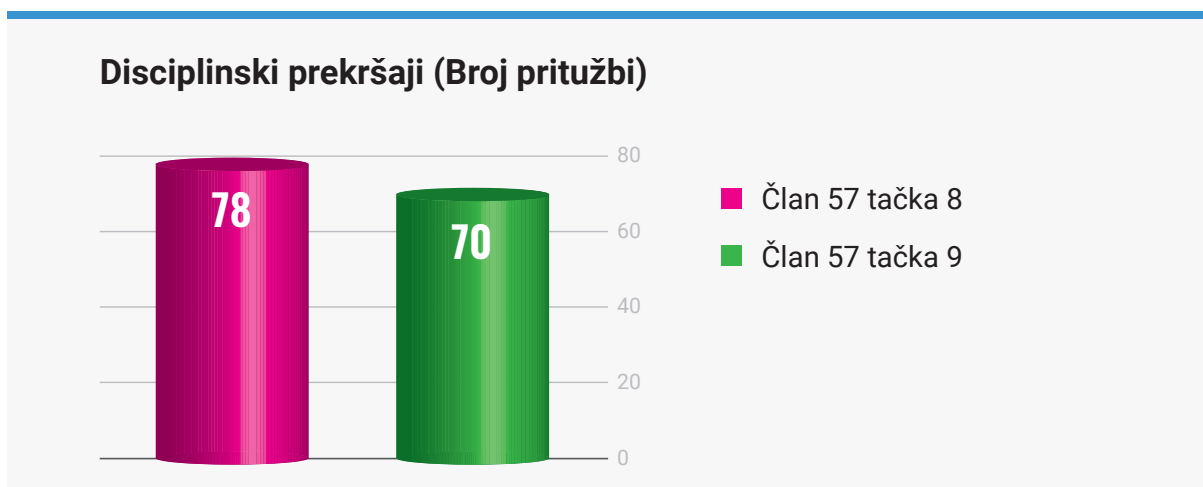
Struktura pritužbi po pravnoj oblasti (Broj pritužbi)

Građanska pravna oblast/parnica	209	Krivične pred sudom	113
Krivična pred tužilaštvom	179	Izvršne	96
Neprimjenljivo (ponašanje)	129	Građanski/radni spor	38

Najveći broj pritužbi (208) podneseno je zbog disciplinskog prekršaja sudija propisanog u članu 56 tačka 9 Zakona o VSTS-u BiH i člana 56 tačka 10 o VSTS-u BiH (205 pritužbi). Znatno broj pritužbi odnosio se na ispoljeno ponašanje ili postupanje sudija prema učesnicima u postupku (69 pritužbi).

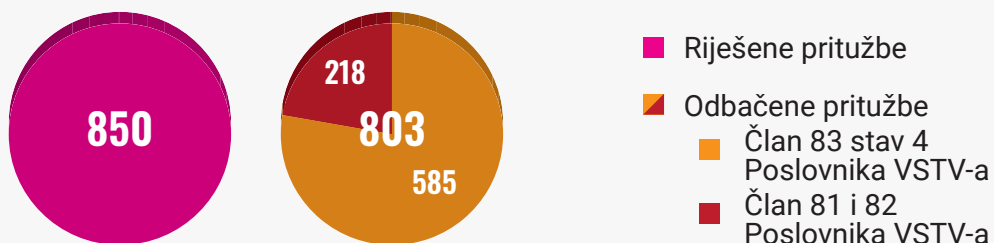

Najveći broj pritužbi protiv tužilaca podnesen je zbog disciplinskog prekršaja propisanog članom 57 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH (78 pritužbi) i članom 57 tačka 9 (70 pritužbi).

Od ukupnog broja podnesenih pritužbi KDT je riješio 850 pritužbi, od čega su odbačene 803 pritužbe. Većina pritužbi (585) odbačena je na osnovu člana 83 stav 4 Poslovnika VSTS-a nakon provedene istrage. 218 pritužbi odbačeno je na osnovu članova 81 i 82 Poslovnika VSTS-a. Pravni osnov odbačenih pritužbi nerijetko se razlikuje od pravnog osnova utvrđenog prilikom prijema pritužbe. Prilikom prijema pritužbi pravni osnov se određuje na osnovu navoda podnosioca, međutim, prikupljeni dokazi u toku provjere ili istrage mogu da upućuju na drugačiju pravnu kvalifikaciju ili na povredu dužnosti koja nije obuhvaćena pritužbom. Odbačene pritužbe, u smislu člana 82 stav 1 tačka d odnose se na situacije kada su pritužbe podnesene pet godina nakon izvršenog disciplinskog prekršaja.

Postupanje po pritužbama (Broj pritužbi)

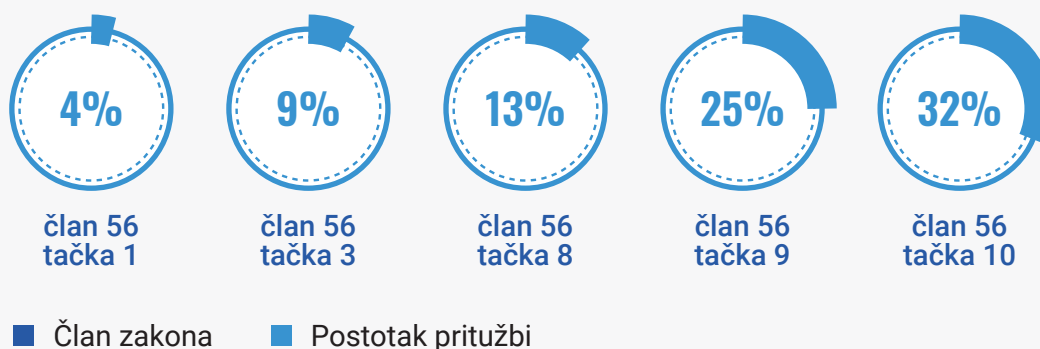

U pogledu postotka odbačenih pritužbi u odnosu na ukupan broj pritužbi odbačenih nakon istrage, rezultati su:

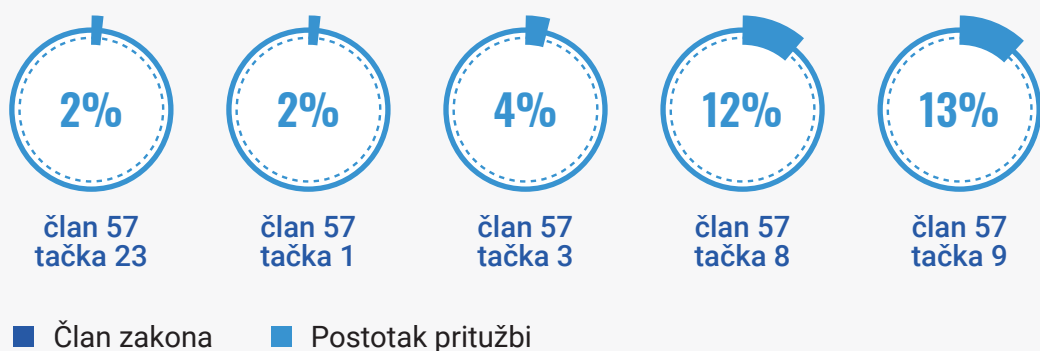
- disciplinski prekršaji sudija navedeni u pritužbama: član 56 tačka 1 – 4%, tačka 3 – 9%, tačka 8 – 13%, tačka 9 – 25% i tačka 10 – 32%,

- disciplinski prekršaji tužilaca navedeni u pritužbama: član 57 tačka 23 – 2%, tačka 1 – 2%, tačka 3 – 4%, tačka 8 – 12% i tačka 9 – 13% .

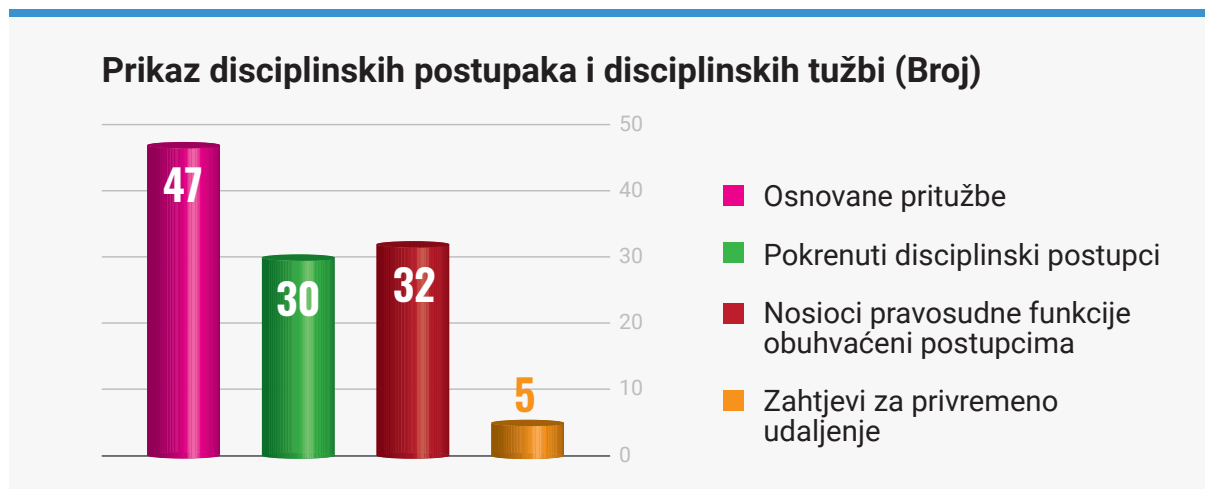
Disciplinski prekršaji sudija

Disciplinski prekršaji tužilaca

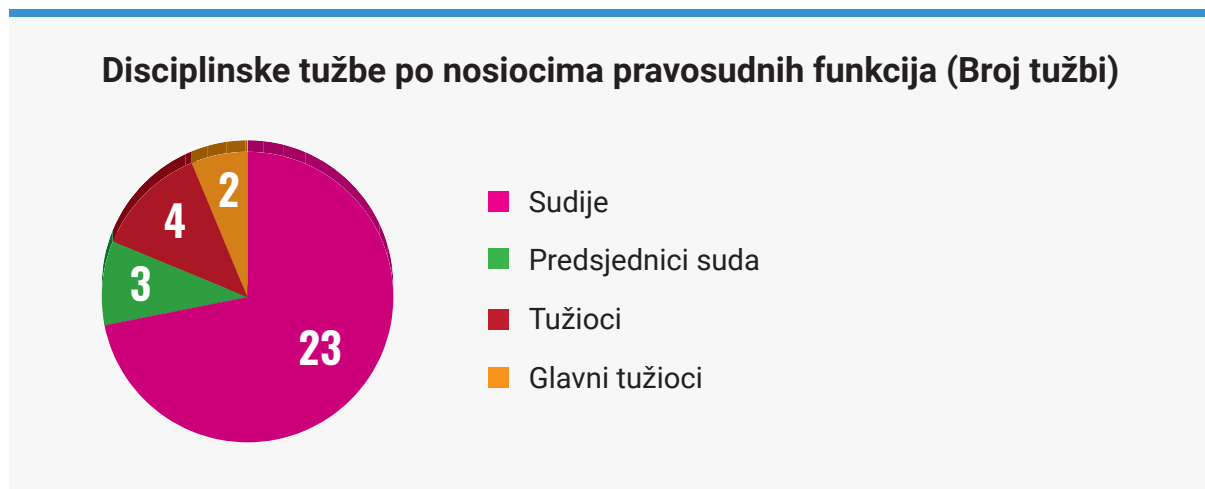

2.2. U izvještajnom periodu KDT je imao 47 osnovanih pritužbi na osnovu kojih su pokrenuti disciplinski postupci, odnosno postupci privremenog udaljenja. KDT je pokrenuo **30** disciplinskih postupaka protiv 32 nosioca pravosudne funkcije (u dvije disciplinske tužbe KDT je zatražio da disciplinska komisija izrekne mjeru razrješenja od dužnosti). KDT je podnio i pet zahtjeva za privremeno udaljenje.

Najviše disciplinskih tužbi po nosiocima pravosudnih funkcija podneseno je protiv:

- sudija: 23,
- predsjednika suda: 3,
- tužilaca: 4,
- glavnih tužilaca: 2.

Najviše disciplinskih postupaka po pravosudnom nivou pokrenuto je protiv opštinskog suda (11), protiv osnovnog suda (6), protiv kantonalnog suda (6), protiv kantonalnog tužilaštva (3), protiv Vrhovnog suda FBiH (2), protiv Tužilaštva BiH (2), protiv Osnovnog suda Brčko distrikta BiH (1) i protiv Tužilaštva Brčko distrikta BiH (1).

Protiv sudija podnesene su disciplinske tužbe zbog disciplinskih prekršaja:

- član 56 tačka 10 (13 tužbi),
- član 56 tačka 8 (8 tužbi),
- član 56 tačka 16 (2 tužbe),
- član 56 tačka 19 (2 tužbe),
- član 56 tačka 22 (2 tužbe),
- član 56 tačka 3 (1 tužba) i
- član 56 tačka 23 (1 tužba).

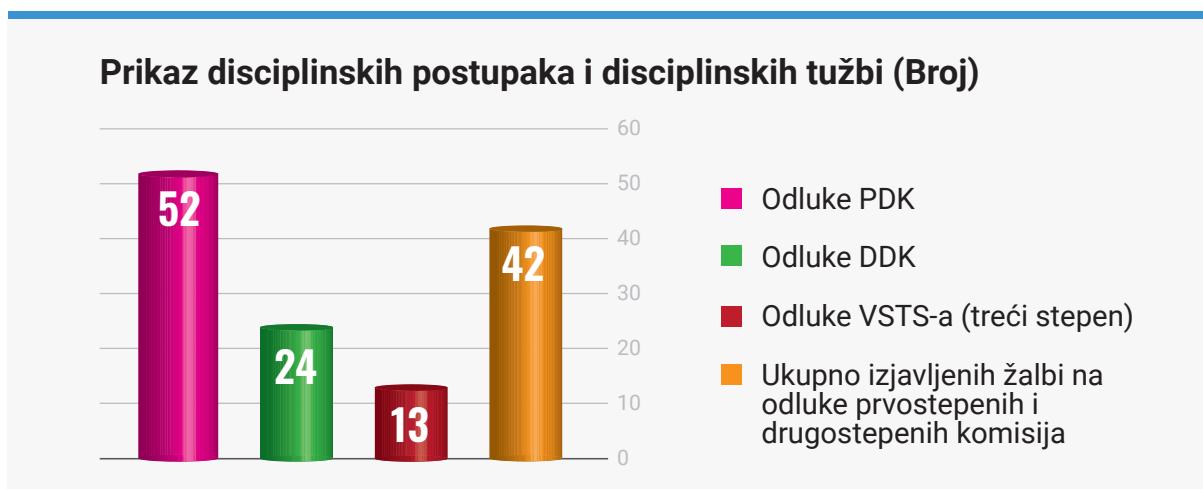
Protiv tužilaca podnesene su disciplinske tužbe zbog sljedećih disciplinskih prekršaja:

- član 57 tačka 22 (4 tužbe),
- član 57 tačka 8 (2 tužbe),
- član 57 tačka 12 (2 tužbe),
- član 57 tačka 15 (2 tužbe),
- član 57 tačka 1 (1 tužba),
- član 57 tačka 6 (1 tužba),
- član 57 tačka 9 (1 tužba),
- član 57 tačka 19 (1 tužba),
- član 57 tačka 23 (1 tužba),

pri čemu se u nekoliko disciplinskih tužbi navodi više od jednog prekršaja.

3. Iz izvještaja VSTS-a BiH koji se odnosi na period od 01. 01. 2022. godine do 31. 03. 2023. godine, proizilazi da su:

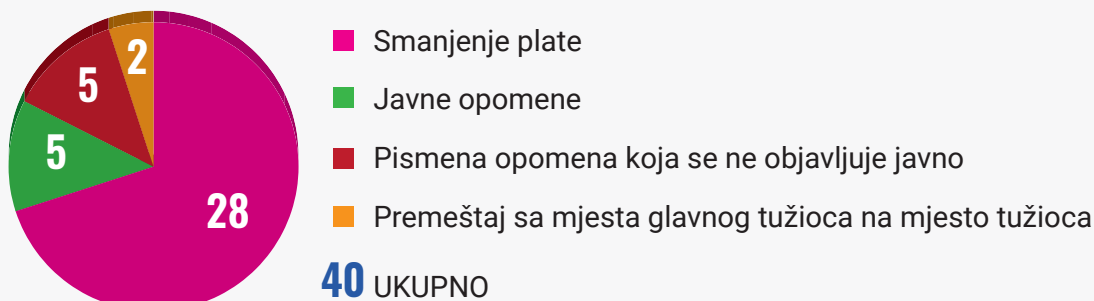
- PDK za navedeni period donijele su ukupno **52** odluke,
- DDK su donijele ukupno **24** odluke,
- VSTS kao trećestepeni organ donio je ukupno **13** odluka,
- ukupno na odluke prvostepeni i drugostepeni komisija izjavljene su 42 žalbe.

U navedenom periodu ukupno je izrečeno 40 disciplinskih mjera, od toga:

- smanjenje plate (28 predmeta),
- javne opomene (5 predmeta),
- pismena opomena koja se javno ne objavljuje (5 predmeta),
- premještaj s mjesta glavnog tužioca na mjesto tužioca (2 predmeta).

Izrečene disciplinske mjere (Broj predmeta)

U posmatranom periodu prema nosiocima pravosudnih funkcija koji su označeni kao recidivisti ukupno su vođena 22 predmeta.

Najveći broj disciplinskih postupaka protiv sudija u periodu monitoringa pokrenut je zbog disciplinskih prekršaja iz člana 56 Zakona o VSTS-u BiH:

- tačka 8 - „nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti“,
- tačka 10 - „neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija“,
- tačka 16 - „upuštanje u aktivnosti koje su nespojive sa dužnostima sudije“,
- tačka 19 - „namjerno davanje lažne, obmanjive ili nedovoljne informacije u vezi sa prijavama za radno mjesto, disciplinskim stvarima, pitanjima unapređenja i napredovanja u službi ili bilo kojim drugim pitanjima koja su u nadležnosti Savjeta“,
- tačka 22 - „ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudijske funkcije“,
- tačka 23 - „bilo kakvo drugo ponašanje koje predstavlja ozbiljno kršenje službene dužnosti ili dovodi u pitanje povjerenje javnosti“.

Najviše disciplinskih postupaka pokrenutih protiv tužilaca odnosi se na disciplinske prekršaje iz član 57 Zakona o VSTS-u BiH:

- tačka 1 - „povreda principa nepristrasnosti“,
- tačka 6 - „korišćenje funkcije tužioca kako bi se pribavile neopravdane koristi za sebe ili druga lica“,
- tačka 8 - „nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti“,
- tačka 9 - „neopravdano kašnjenje u sprovođenju radnje u vezi sa završetkom dužnosti tužioca ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti tužioca“,
- tačka 12 - „miješanje u postupanje sudije ili tužioca s namjerom opstruisanja ili potcjenjivanja njihovih aktivnosti“,
- tačka 22 - „ponašanje u sudu ili tužilaštvu i izvan suda ili tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije“.

U 2022. godini ukupno je obustavljeno **9** disciplinskih tužbi, a odbijeno **6** disciplinskih tužbi protiv nosilaca pravosudnih funkcija, a u prvom kvartalu 2023. godine ukupno su odbijene **3** disciplinske tužbe protiv nosilaca pravosudnih funkcija, dakle, po ukupno podnesenih **18** disciplinskih tužbi nije utvrđena disciplinska odgovornost nosilaca pravosudnih funkcija.

Struktura pritužbi po pravnoj oblasti (Broj pritužbi)

	Obustavljene tužbe	Odbijene tužbe
2022. godina	9	6
2023. godina (prvi kvartal)	-	3
Ukupno	9	9

4. Posmatrajući navedene zvanične statističke izvještaje nesumnjivo se može zaključiti da je KDT veoma ažuran po pitanju podnesenih pritužbi jer su sve podnesene pritužbe u periodu od godinu dana riješene, da je najveći broj pritužbi odbačen, ali i da je pokrenut veći broj disciplinskih postupaka protiv nosilaca pravosudnih funkcija, tako da razumni posmatrač ne može da iskaže zabrinutost po pitanju efikasnosti u postupanju KDT-a. Međutim, kada se navedeni podaci KDT-a dovedu u vezu sa podacima VSTS-a BiH, iz koga proizilazi da je 9 disciplinskih tužbi odbijeno, kao i da je 9 disciplinskih tužbi obustavljeno, razlozi za zabrinutost su dvojaki. U prvom redu odnose se na činjenicu da je KDT u većem broju slučajeva pokrenuo disciplinski postupak u kome nije mogao da dokaže da su nosioci pravosudnih funkcija izvršili disciplinske prekršaje, a drugo, što se odnosi na situacije kada su obustavljeni disciplinski postupci prema nosiocima pravosudnih funkcija zbog odlaska u penziju i drugih razloga, opravdano se postavlja pitanje da li su te okolnosti bile predvidljive i da li je mogao preduprijeti njihov uticaj na ishod disciplinskog postupka eventualno ažurnijim postupanjem, odnosno ranijim pokretanjem disciplinskog postupka ili odlukom da ih ne pokreće pred disciplinskim organima ukoliko se može osnovano predvidjeti da konačna odluka ne može biti donesena uprkos poštovanju propisanih rokova u kojima su disciplinski organi dužni da postupaju, a o tim rokovima biće riječi dalje u Analizi, u dijelu koji se odnosi na procesno pravo koje se primjenjuje u disciplinskom postupku.

Statistika rada disciplinskih organa, posebno prvostepenih disciplinskih komisija, čije su odluke u najvećem broju potvrđene u postupku po žalbi, kod posmatrača ostavlja utisak velike efikasnosti po pitanju kvaliteta koji doprinosi integritetu disciplinskih postupaka.

Poređenjem statistike iz monitoringa disciplinskih postupaka sa zvaničnom statistikom KDT-a i VSTS-a BiH, vidljivo je da su one saglasne po pitanju najčešćih disciplinskih prekršaja zbog kojih su pokretani disciplinski postupci protiv nosilaca pravosudnih funkcija, što dalje upućuje na zaključak da su osnovne slabe tačke pravosuđa u Bosni i Hercegovini neuredno vršenje pravosudne funkcije i ponašanje u sudu ili tužilaštvu ili izvan tih organa koje nije dostojno nosilaca pravosudne funkcije.

4. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST SUDIJA I TUŽILACA

4.1. MATERIJALNO DISCIPLINSKO PRAVO (NORMATIVNI OKVIR)

Disciplinska odgovornost sudija i tužilaca, dodatnih sudija i sudija porotnika, predsjednika sudova, glavnih tužilaca i njihovih zamjenika regulisana je Zakonom o VSTS-u BiH (u daljem tekstu: Zakon). Navedena lica su disciplinski odgovorna za zakonom propisane disciplinske prekršaje koje su učinila s umišljajem ili iz nehata.

Lista taksativno nabrojanih disciplinskih prekršaja prema sudijama sadržana je u članu 56 tačka 1 – 23 Zakona o VSTS-u BiH. Lista prekršaja prema tužiocima sadržana je u članu 57 tačka 1 – 23 Zakona o VSTS-u BiH, a vrste disciplinskih mjera propisane su članom 58 istog zakona.

Normativni okvir pokazuje da Zakon nije izvršio gradaciju disciplinskih prekršaja na lakše i teže (ili na lakše, teže i najteže) disciplinske prekršaje, niti je propisao određene vrste disciplinskih mjera za svaki disciplinski prekršaj posebno, osim što je odredbom člana 59 stav 2 predvidio da se disciplinska mjera razrješenja od dužnosti određuje samo u predmetima u kojim je utvrđen ozbiljan disciplinski prekršaj, a iz težine prekršaja je jasno da je prekršilac nepodoban ili nedostojan da dalje vrši dužnost, tako da disciplinski organi imaju velika diskreciona ovlašćenja prilikom utvrđenja disciplinske odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija, pa se disciplinska praksa mora pratiti, sistematizovati i biti konzistentna, kao faktički izvor disciplinskog prava.

Zakon o VSTS-u BiH je takozvani omnibus zakon, budući da sadrži osnovne materijalnopravne i procesnopravne odredbe, pa tako osim kataloga disciplinskih prekršaja i disciplinskih mjera i principa za određivanje mjera sadrži i osnovne odredbe o vođenju disciplinskog postupka, koje su dalje razrađene Poslovníkom Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine⁶ (u daljem tekstu: Poslovník), kojim je u poglavlju IV regulisana disciplinska odgovornost, disciplinski postupak i udaljenje od vršenja dužnosti.

VSTS BiH je na sjednici održanoj 08. jula 2016. godine usvojio *Smjernice za određivanje disciplinskih mjera u disciplinskim postupcima prilikom izricanja disciplinskih sankcija*, koje se primjenjuju u praksi disciplinskih organa, takođe kao izvor disciplinskog prava.

*Kodeks sudijske etike*⁷ i *Kodeks tužilačke etike*⁸ kao deontološka pravila ponašanja sudija i tužilaca primjenjuju se u praksi disciplinskih organa prilikom utvrđivanja disciplinske odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija, pa su oni relevantni u materijalnom smislu.

U proceduralnom smislu, relevantan je *Zakon o parničnom postupku* (u daljem tekstu: ZPP), koji se supsidijarno primjenjuje na pitanja koja nisu regulisana Zakonom i Poslovníkom.

6 „Službeni glasnik BiH”, br.55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21 i 1/22.

7 „Službeni glasnik BiH”, br.13/06, 24/15 i 94/18

8 „Službeni glasnik BiH”, br.13/06, 32/15 i 94/18

4.2. DISCIPLINSKI POSTUPAK

4.2.1. Postupak pred Kancelarijom disciplinskog tužioca

Kancelarija disciplinskog tužioca u okviru VSTS-a BiH postupa po pritužbama koje može da podnese svako fizičko i pravno lice ili institucija ili organizacija protiv jednog ili više nosilaca pravosudnih funkcija koje se podnose u pismenoj formi sa potrebnim dokazima, ili po službenoj dužnosti, a u slučaju anonimnosti pritužbi KDT cijeni da li treba sprovesti istragu u svakom pojedinačnom slučaju. Po svakoj pritužbi se vodi evidencija i formira predmet i, ukoliko KDT ne odbaci pritužbu bez prethodne provjere ili nakon prethodne provjere (član 82 Poslovnika), sprovede istragu u skladu sa Zakonom i Poslovníkom. Nakon okončanja istrage KDT utvrđuje da li postoji dovoljno dokaza o učinjenom disciplinskom prekršaju pa, ukoliko utvrdi da nema dovoljno dokaza o učinjenom disciplinskom prekršaju, donosi odluku o odbacivanju pritužbe i o tome obavještava VSTS, podnosioca pritužbe i sudiju/tužioca ukoliko je ispitan ili na drugi način upoznat o navodima pritužbe od KDT-a. Navedeno obavještenje sadrži obrazložene razloge za donošenje odluke o odbacivanju pritužbe (član 83). Ukoliko KDT smatra da je sudija ili tužilac učinio povredu dužnosti, pokreće disciplinski postupak pred Prvostepenom disciplinskom komisijom podnošenjem tužbe.

Pritužba ili dopis koji zaprimi KDT u kojem se navode povrede dužnosti od sudije ili tužioca, kao i informacije prikupljene tokom istrage predstavljaju tajnu, izuzev za Savjet, po njegovom zahtjevu (član 71). Svi postupci ili radnje koje se odnose na navode o povredi dužnosti ili nesposobnosti za vršenje dužnosti, a koje su preduzete prije nego što KDT podnese zvaničnu tužbu, povjerljive su prirode, ali se sudija ili tužilac na kojeg se navodi odnose može odreći prava na povjerljivost u pismenoj formi.

Sagledavanjem normativnog okvira uočava se da se u Zakonu samo govori o „navodnom disciplinskom prekršaju“ zbog kojeg se pokreće disciplinski postupak, te da KDT pokreće disciplinski postupak kada „smatra“ da je nosilac pravosudne funkcije učinio povredu dužnosti, što znači po diskrecionoj ocjeni, pri čemu nije regulisan stepen sumnje sa kojim može da pokrene disciplinski postupak, što je posljedica supsidijarne primjene Zakona o parničnom postupku u disciplinskom postupku, koji ne poznaje ovakve zakonske izraze koji se odnose na stepen sumnje i potiču iz krivičnog procesnog prava (osnovi sumnje, osnovana sumnja i drugo). Posljedično ovakav normativni okvir može biti od uticaja na ocjenu učinka KDT-a u integritetu disciplinskog postupka, o čemu će detaljnije biti riječi pod tačkom 5 Analize.

4.2.2. Disciplinski postupak pred Prvostepenom disciplinskom komisijom

Disciplinski postupak protiv sudije ili tužioca pokreće KDT podnošenjem tužbe Prvostepenoj disciplinskoj komisiji ako smatra da je sudija ili tužilac učinio povredu dužnosti. Disciplinska tužba je formalan akt i sadrži ime i prezime, funkciju koju obavlja u pravosuđu, titulu i adresu, broj telefona, imejl adresu i druge lične podatke sudije ili tužioca protiv kojeg je pokrenut disciplinski postupak, kao i podatke za njegovog punomoćnika ili punomoćnike ukoliko su dostupni, navodni disciplinski prekršaj, činjenični opis disciplinskog prekršaja, uključujući i vrijeme, mjesto i način izvršenja, odredbe Zakona ili drugih propisa koje treba primijeniti, prijedlog svjedoka, vještaka, isprava i dokaze koje treba izvesti na raspravi. Dodjela disciplinskih predmeta na postupanje u disciplinskim komisijama vrši se po unaprijed utvrđenom redoslijedu, odnosno po sistemu automatizma. PDK je sastavljen od tri člana, od kojih su barem dva članovi Savjeta. Predsjednik imenuje četiri PDK za sudije i 3 PDK za tužioce i imenuje za predsjedavajuće jednog člana komisije.

Prava stranaka tokom disciplinskog postupka regulisana su u članu 68 Zakona. Sudija ili tužilac protiv kojeg se vodi disciplinski postupak ima pravo da odgovori na navode tužbe, da ga zastupa punomoćnik po njegovom izboru u svim fazama disciplinskog postupka. Odgovor na navode disciplinske tužbe može dati pisanim putem ili usmeno na zapisniku u roku 15 dana od dostavljanja disciplinske tužbe. PDK dostavlja kopiju pismenog odgovora ili usmene izjave zabilježene u pismenoj formi sa svim priloženim dokumentima KDT-a u roku 3 dana od dana kad je primljen odgovor. Nakon isteka roka za davanje odgovora na tužbu, zakazuje se pripremno ročište u roku 15 dana, na kojem stranke moraju da predlože sve dokaze koje žele da izvedu u toku postupka, da navedu imena i adrese predloženih svjedoka i vještaka i da na pripremno ročište donesu sve isprave i predmete koje žele da upotrijebe kao dokaz, osim onih za koje je potreban nalog ili odobrenje nadležnog organa, a PDK na pripremnom ročištu odlučuje o čemu će da se raspravlja na glavnoj raspravi, odnosno koje su sporne činjenice. Nakon pripremnog ročišta novi dokazi se ne prihvataju osim ako iz opravdanih razloga nisu mogli da budu izvedeni na pripremnom ročištu. Glavna rasprava se po pravilu održava najkasnije u roku 15 dana od dana održavanja pripremnog ročišta, a predsjedavajući PDK može da odluči da se glavna rasprava održi odmah nakon održavanja pripremnog ročišta. PDK može da održi raspravu i donese odluku i u odsustvu uredno pozvane stranke. Rasprave pred komisijama snimaju se uređajima za zvučno snimanje i svaka stranka može da zahtijeva audio-snimak glavne rasprave, koji im se dostavlja u roku pet dana od dana podnošenja zahtjeva.

Teret dokazivanja je na Kancelariji disciplinskog tužioca. Odluke PDK donose se većinom glasova članova Komisije i moraju biti izrađene u pismenoj formi u roku 15 dana od dana zaključenja glavne rasprave. Prije zaključenja rasprave Komisija utvrđuje datum kada će odluke biti stavljene na raspolaganje u prostorijama Savjeta i o tome obavještava stranke. Danom stavljanja na raspolaganje odluke u prostorijama Savjeta smatra se da je izvršeno dostavljanje odluke strankama, a izuzetno, odluke mogu da se dostave na način predviđen odredbama Zakona o parničnom postupku koje regulišu dostavu. Odlukom se utvrđuje da li je sudija ili tužilac odgovoran za disciplinski prekršaj i, ako jeste, koja mu se mjera izriče, pa takva odluka uključuje opis predmeta i imena stranaka, spisak utvrđenih ili odbačenih disciplinskih prekršaja, pregled izvedenih dokaza, utvrđenih činjenica i pravnih zaključaka i obrazloženje izrečene mjere. Nakon zaključenja glavne rasprave, a najkasnije u roku tri dana, Komisija donosi odluku o čemu se sastavlja poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi Komisije. Izdvojeno mišljenje člana Komisije konstatovaće se u zapisniku.

KDT uz disciplinsku tužbu može da dostavi Savjetu i sporazum o zajedničkoj saglasnosti i utvrđivanju disciplinske odgovornosti i tada predsjednik imenuje komisiju za razmatranje sporazuma, a ukoliko se sporazum dostavlja nakon podnošenja disciplinske tužbe i nakon što je formiran PDK, ista komisija u nastavku postupka postupaće i kao komisija za razmatranje sporazuma. Komisija o sporazumu odlučuje na sjednici, a izuzetno može da održi raspravu kada ocijeni da je to neophodno. Ukoliko Komisija prihvati sporazum, donosi posebnu odluku na koju stranke nemaju pravo žalbe, a ukoliko Komisija odbije sporazum, u odluci će se navesti razlozi odbijanja sporazuma što ne sprečava stranke da ponovo zaključe sporazum. U slučaju odbijanja sporazuma, KDT u roku 90 dana od dana odbijanja sporazuma može da podnese prijedlog za nastavak disciplinskog postupka ili pokrene novi disciplinski postupak. U suprotnom, smatraće se da je KDT po isteku ovog roka povukao disciplinsku tužbu.

U svakoj fazi disciplinskog postupka sudija i tužilac protiv kojeg se vodi disciplinski postupak može da prizna da je učinio jedan ili više prekršaja ili sve prekršaje za koje se tereti i u slučaju priznanja neće se izvoditi drugi dokazi. Priznanje može da se uzme kao olakšavajuća okolnost pri određivanju disciplinske mjere i Komisija na osnovu priznanja donosi odluku.

4.2.3. Žalbeni postupak pred Drugostepenom disciplinskom komisijom

Drugostepena disciplinska komisija shodno primjenjuje pravila i postupke utvrđene Poslovníkom za prvostepeni disciplinski postupak. DDK je sastavljen od tri člana Savjeta. Predsjednik imenuje tri DDK za sudije i dva DDK za tužioce i imenuje za predsjedavajućeg komisije jednog člana svake komisije. Član komisije koji je učestvovao u rješavanju nekog predmeta u PDK ne može da postupa u istoj stvari u DDK. Stranke mogu da izjave žalbu na odluku PDK u roku 8 dana od dana kada je odluka stavljena na raspolaganje strankama u prostorijama Savjeta. Žalba se izjavljuje PDK u pismenoj formi i sadrži naznaku odluke protiv koje se izjavljuje žalba, izjavu da se odluka pobija u cjelini ili u određenom dijelu, osnove i razloge žalbe, potpis lica koje ulaže žalbu, adresu i telefonski broj na koji će komisija da kontaktira stranku ili dostavi sva pismena, uključujući i informacije o stavljanju odluke na raspolaganje u prostorijama Savjeta. Odluka PDK može da se pobije zbog povrede pravila postupka, koja je mogla da utiče na donošenje zakonite i pravilne odluke, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i odluke o izrečenoj disciplinskoj mjeri.

Nakon izjavljene žalbe PDK može da je odbaci rješenjem kao nepravovremenu, nepotpunu ili nedopuštenu, a ukoliko ne donese takvu odluku, primjerak žalbe dostavlja suprotnoj stranci u postupku radi odgovora na žalbu, nakon čega, ako je odgovor na žalbu podnesen ili protekom roka od 3 dana, spise dostavlja DDK u roku 8 dana. DDK donosi odluke na sjednici ili na osnovu održane rasprave u skladu sa Zakonom o parničnom postupku. Sjednica se zakazuje po pravilu u roku 15 dana od dana prijema spisa po žalbi od PDK, a nakon održane sjednice najkasnije u roku 3 dana Komisija donosi odluku o čemu se sastavlja poseban zapisnik, a izdvojeno mišljenje člana Komisije konstatuje se u zapisniku. Odluke DDK stavljaju se na raspolaganje strankama u prostorijama Savjeta u roku 15 dana od dana donošenja i danom stavljanja na raspolaganje odluke u prostorijama Savjeta smatra se da je izvršeno dostavljanje odluke strankama. Izuzetno, odluke se mogu dostaviti na način predviđen odredbama ZPP-a, kojima se reguliše dostava. DDK može da potvrditi, ukine ili preinači odluku ili disciplinsku mjeru koju je izrekao PDK.

4.2.4. Žalbeni postupak u trećem stepenu pred VSTS-om BiH

Na odluku DDK može da se uloži žalba Savjetu kao cjelini u pismenoj formi u roku 8 dana od dana dostavljanja samo zbog izrečene disciplinske mjere. Članovi PDK i DDK imaju pravo da učestvuju, osim ako se njihovo izuzeće traži iz razloga drugačijeg od razloga njihovog ranijeg učešća u donošenju odluke o istoj stvari. Savjet odlučuje na sjednici, predsjednik određuje za izvestioca člana veća koji nije učestvovao u odlučivanju u istom predmetu i koji prije raspravljanja i glasanja izlaže predmet Savjetu. Dodatne informacije o predmetu može izložiti i nadležni odjel Sekretarijata. Odluka Savjeta je konačna, a Savjet može odbaciti žalbu kao neblagovremenu, nepotpunu ili nedopuštenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ako utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih je žalba izjavljena i tako potvrditi odluku DDK ili prihvatiti žalbu i preinačiti odluku DDK u pogledu izrečene disciplinske mjere. Ako Savjet ne potvrdi mjeru razešenja, može izreći drugu mjeru predviđenu zakonom.

4.2.5. Sudska zaštita

Sudija ili tužilac koji je razriješen dužnosti odlukom Savjeta može da uloži žalbu Sudu Bosne i Hercegovine ukoliko je Savjet učinio materijalnu povredu pravila postupka predviđenu Zakonom i pogrešno primijenio Zakon. Sud Bosne i Hercegovine može da primi žalbu u roku tri nedjelje od dana kad je sudija ili tužilac primio odluku Savjeta.

5. ANALIZA EFIKASNOSTI I INTEGRITETA PRAĆENIH DISCIPLINSKIH POSTUPAKA

U ovom dijelu Analize biće analiziran svaki disciplinski predmet koji je bio predmet monitoringa. Analiza sadrži osnovne podatke o nosiocu pravosudne funkcije, nivou pravosudne institucije, statusu predmeta (da li je okončan i na koji način), sažetak disciplinske stvari (činjenični opis i pravnu kvalifikaciju disciplinskih prekršaja), tok predmeta (od pokretanja postupka do donošenja odluke), analizu urađenih konačnih odluka, ocjenu efikasnosti i integriteta KDT i disciplinskih organa.

Po pitanju efikasnosti disciplinskih postupaka protiv sudija i tužilaca sumarni zaključak mogao bi se izvesti na način da javnosti nije poznat rad KDT nakon prijema pritužbe ili po službenoj dužnosti prije pokretanja disciplinskog postupka pred prvostepenim disciplinskim organom pa se efikasnost KDT, kao doprinos efikasnosti disciplinskog postupka, može pratiti samo kroz preduzimanje procesnih radnji, koje su određene Zakonom i podzakonskim aktima kako po vrsti tako i po rokovima u postupku u kojem je KDT stranka, što i ne može da predstavlja relevantne parametre za ocjenu efikasnosti. Sljedstveno tome, alat za procjenu efikasnosti KDT jesu statistički izvještaji o radu, o čemu je bilo riječi u tački 3 Analize. Za razliku od efikasnosti KDT, efikasnost disciplinskih organa, kao doprinos efikasnosti disciplinskih postupaka i njegovom trajanju, mogu da prate posmatrači i rijetki su slučajevi da se morala izraziti zabrinutost po pitanju efikasnosti disciplinskih organa, ali oni postoje i o njima konkretno biće riječi u daljem tekstu Analize pod tačkom 5. Shodno tome, u pogledu efikasnosti disciplinskih postupaka nema ozbiljne zabrinutosti, s tim što još jednom treba naglasiti da je ovakav zaključak izveden na osnovu podataka dostupnih javnosti.

Navedene opšte napomene upućuju na zaključak da nedovoljna transparentnost postupka i velike oscilacije integriteta KDT i disciplinskih organa od slučaja do slučaja, a posebno neujednačenost disciplinske prakse KDT prilikom pravne koncepcije disciplinske tužbe, ugrožavaju integritet disciplinskog postupka te je potrebno razlučiti primjere dobre prakse od slučajeva koji izazivaju zabrinutost, a potom predložiti mjere koje vode unapređenju rada KDT i disciplinskih organa i očuvanju integriteta, o čemu će biti riječi u završnim razmatranjima i preporukama, koji slijede nakon detaljne analize svakog pojedinačnog slučaja.

5.1. DISCIPLINSKI POSTUPCI PROTIV SUDIJA

5.1.1. Okončani disciplinski postupci

5.1.1.1. Odbijena disciplinska tužba

1. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sutkinja Ediba Jakupović⁹

Nivo pravosudne institucije: Opštinski sud u Tuzli¹⁰

Pokrenut disciplinski postupak: 27. 12. 2021. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH - *ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudijske funkcije*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije

Sažetak: Tuženoj je stavljeno na teret da je u krivičnoj prijavi od 11. 02. 2020. godine i dopuni krivične prijave od 04. 05. 2020. godine protiv inspektora u MUP-u navela: *Radim kao sudija dugo godina i poznati su mi propisi BiH*, te ih uputila na adrese raznih institucija, pri čemu pojedine nisu nadležne da postupaju po krivičnim prijavama i na taj način postupila suprotno članu 4.6. Kodeksa sudijske etike koji propisuje da sudija neće koristiti prestiž sudijske funkcije, niti dozvoljavati drugima da ga koriste u privatne svrhe, na koji način je ispoljila ponašanje izvan suda kojim je narušila ugled i dignitet sudijske funkcije.

Tok postupka:

PDK je donio odluku broj: 11-07-6-141-11/2022 od 22. 04. 2022. godine, kojom je odbijena kao neosnovana disciplinska tužba KDT od 27. 12. 2021. godine.

KDT je izjavio žalbu 26. 05. 2022. godine zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

Tužena je preko punomoćnika podnijela pisani odgovor na žalbu 08. 06. 2022. godine i predložila da se žalba odbije kao neosnovana.

DDK za sudije dana 25. 07. 2022. godine odbio je kao neosnovanu žalbu KDT i potvrdio odluku PDK za sudije od 22. 04. 2022. godine.

Integritet postupka:

DDK je u obrazloženju odluke iscrpno prezentovao sadržinu žalbe KDT, žalbene navode i stavove žalioca kao i sadržinu odgovora na žalbu (iako odgovor na žalbu nije akt o kojem se donosi odluka, već se samo uzima u razmatranje u smislu člana 99 Poslovnika) i dao je ocjenu osnovanosti iznesenih žalbenih navoda. U obrazloženju je, između ostalog, navedeno da se *iz sprovedenog materijalnog dokaza KDT ne može zaključiti da se radi o krivičnoj prijavi, nego o, kako je to jasno i napisano u predmetu, „prijava zloupotrebe službenog položaja zaposlenika MUP-a... inspektora za narkotike...”, koju KDT bez ikakvog pravnog osnova tretira isključivo kao krivičnu prijavu, iako to ona sama po sebi nije*.

U žalbi KDT, između ostalog, navodi da je tužena namjerno postupila na način da je dostavila krivične prijave na adrese nenadležnih institucija koje predstavljaju organe izvršne i zakonodavne vlasti, nikako sudske, i posebno nenadležne za razmatranje krivičnih prijava, korišćenjem prestiža sudijske funkcije na koju se pozvala u tekstu prijave, iako je kao dugogodišnja sutkinja bila svjesna ograničenja koja nameće njena funkcija propisanih Kodeksom sudijske etike. *Zaključkom PDK podržava se ponašanje tužene, koje je suprotno osnovnim*

⁹ U tekstu će biti navedena imena i prezimena tuženih iako su ti podaci anonimizirani u objavljenim odlukama, ali su njihova imena i prezimena poznata posmatračima koji su prisustvovali suđenjima.

¹⁰ U tekstu će biti tačan naziv pravosudne institucije u kojoj nosioci obavljaju svoju dužnost iako je taj podatak djelimično anonimiziran u objavljenim konačnim odlukama.

zakonskim principima, te je suprotno etičkim standardima, na koji način je ostavljen prostor nosiocima pravosudne funkcije da se prilikom rješavanja privatnih problema pozivaju na funkciju koju obavljaju, te da o istim bez bilo kakvih ograničenja, obavještavaju nenadležne institucije.

DDK je izjavljenu žalbu ocijenio neosnovanom prihvatajući razloge PDK za svoju odluku, navodeći da se *upotrijebljena rečenica ni na koji način ne može posmatrati kao narušavanje ugleda suda ili sudijske funkcije.* Osim toga DDK je konstatovao da su sudije obavezne da se pridržavaju odredaba Kodeksa sudijske etike, kojim su propisani principi savjetodavne prirode koji imaju za cilj da sudijama i tužiocima pomognu u rješavanju složenih etičkih i profesionalnih pitanja. Dakle, eventualno kršenje odredaba Kodeksa sudijske etike samo po sebi ne predstavlja disciplinski prekršaj, niti nosioci pravosudne funkcije mogu biti disciplinski odgovorni samo za povredu principa Etičkog kodeksa... Takođe, nije moguće utvrditi da je tužena svjesno stvarala određeni pritisak na nadležne organe u cilju donošenja povoljne odluke po tuženu... posebno nije moguće utvrditi kako je navedenim radnjama narušen ugled sudijske funkcije.

Po ocjeni autora, u ovom disciplinskom slučaju uočava se više spornih pitanja koja su, suštinski posmatrano, posljedica zakonske regulative bića disciplinskog prekršaja, a odnose se na teret dokazivanja i obim dokazivanja, odnosno koje odlučne činjenice treba dokazati jer predstavljaju gradivni materijal disciplinskog prekršaja - biće disciplinskog prekršaja.

Prvo, disciplinski prekršaj iz član 56 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH predstavlja *ponašanje u sudu i izvan suda* koje šteti ugledu sudijske funkcije i indirektno se odnosi na primjenu Kodeksa sudijske etike koji reguliše pravila ponašanja sudija kojih se moraju pridržavati kako prilikom obavljanja sudijske funkcije, tako i izvan suda. Radnja prekršaja opisana je riječima „koje šteti“ a ne „koje je naštetilo“, što upućuje na obim dokazivanja od strane KDT na kojem je teret dokazivanja. Drugim riječima, ukoliko je nastupila štetna posljedica po ugled sudijske funkcije, što ukazuje na dodatnu ozbiljnost prekršaja i čini ga težim i eventualno zahtijeva izricanje strožije disciplinske mjere, pa i one najteže u vidu razrješenja sudije, nju je neophodno činjenično opisati i dokazati (eventualni natpisi u medijima štetni po ugled sudijske funkcije, pritužbe od strane institucija iz kojih bi proizašlo da su trpjeli pritisak od strane sudije i slično).

Drugo, Zakonom niti drugim pravnim propisom nije propisano sa kojim stepenom sumnje se pokreće disciplinski postupak, odnosno da li je to niži stepen sumnje od izvjesnosti koja je neophodna za donošenje odluke kojom se utvrđuje disciplinska odgovornost tuženog, što je posljedica supsidijarne primjene Zakona o parničnom postupku, a ne Zakona o krivičnom postupku, koji propisuje da se optužnica protiv okrivljenog podiže kada postoji osnovana sumnja da je počinio krivično djelo (kakva je situacija u nacionalnim zakonodavstvima drugih država u regionu, Srbije, Hrvatske, Crne Gor, u kojima se supsidijarno primjenjuje krivično procesno pravo). Iako to nije izričito predviđeno, logično je zaključiti da je za pokretanje disciplinskog postupka dozvoljen određeni stepen sumnje da je počinjen disciplinski prekršaj, a da je na KDT teret da u disciplinskom postupku koji se vodi pred drugim organom (PDK), koji je u odnosu na njega nezavisan i samostalan, dokaže subjektivne i objektivne elemente prekršaja. Sljedstveno tome, pri ocjeni integriteta KDT nužno je imati u vidu i ove činjenice i nedovoljno, neutemeljeno i proizvoljno bi bilo da se zaključak o kvalitetu disciplinske tužbe, kao jednom od indikatora integriteta KDT, izvede samo na osnovu „uspjeha“ disciplinske tužbe. Stičemo utisak da je u konkretnom slučaju bilo opravdano vođenje disciplinskog postupka protiv sutkinje koja se u privatnom obraćanju raznim institucijama u cilju rješavanja neraščišćenih imovinskopravnih odnosa sa pripadnikom drugog državnog organa - nosiocem izvršne vlasti pozvala na činjenicu da dugi niz godina vrši sudijsku funkciju i poznaje propise, budući da nije bilo nužno da adresate svojih prijava upozna sa činjenicom da je nosilac sudske vlasti. Takođe, polazeći od zakonskog bića disciplinskog prekršaja kojim se ne traži nastupanje konkretne posljedice („koje šteti...“), već je dovoljno da potencijalno može da šteti ugledu sudijske funkcije, odnosno da postoji apstraktna opasnost po ugled sudijske funkcije koja uvijek postoji kada je ponašanje sudije takvog karaktera da samo po sebi narušava i ugrožava ugled sudijske funkcije, nameće se utisak da KDT nije morao da dokazuje da je nastupila šteta po ugled sudijske funkcije, ali je na taj način koncipirao disciplinsku tužbu

navodima na koji način je ispoljila ponašanje izvan suda kojim je narušila ugled i dignitet sudijske funkcije, koje navode nije činjenično opisao niti uspio da dokaže, što je s pravom utvrđeno i argumentovano obrazloženo od strane PDK i DDK.

S druge strane, iz obrazloženja odluke DDK proizilazi da ovaj disciplinski organ nastoji da ukaže da nije svako kršenje Etičkog kodeksa disciplinski prekršaj, što je ispravno stanovište zasnovano na međunarodnim standardima koji ne isključuju mogućnost disciplinske odgovornosti za kršenje etičkih pravila ponašanja¹¹, te da opisane radnje nemaju potrebnu "težinu" za biće prekršaja u objektivnom smislu, pri čemu se u pogledu subjektivnog bića disciplinskog prekršaja u odluci DDK navodi da nije posebno cijenila žalbeni prigovor Kancelarije disciplinskog tužioca koji se odnosi na voljni element, odnosno svijest tužene za počinjenje disciplinskog prekršaja.

Efikasnost postupka:

Efikasnost disciplinskog sistema treba procijeniti od momenta izvršenja disciplinskog prekršaja, potom njegovog procesuiranja pred prvostepenim disciplinskim organom pa do okončanja postupka donošenjem konačne odluke koja se više ne može pobijati žalbom. Posmatračima disciplinskih postupaka nisu dostupni konkretni podaci o radu KDT u smislu vremena zaprimanja disciplinske prijave i koje su radnje preduzete u cilju ispitivanja njene osnovanosti, niti mogu biti dostupni zbog principa tajnosti i povjerljivosti propisanog Zakonom (član 70 i 71), tako da se ocjena efikasnosti u konkretnom slučaju može dati samo od trenutka pokretanja disciplinskog postupka pa do njegovog okončanja.

Cjelokupni postupak u dvije instance trajao je oko sedam mjeseci, nije bilo nepotrebnog odgađanja ročišta, prvostepeni postupak završen je za mjesec, nije bilo odugovlačenja prilikom izrade odluke, drugostepeni postupak sproveden je u optimalnom roku (nešto duže od mjesec nakon što su se stekli procesni uslovi za zakazivanje sjednice).

2. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Sanela Rondić

Nivo pravosudne institucije: Kantonalni sud u Sarajevu

Pokrenut disciplinski postupak: 17. 02. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 19 Zakona o VSTS-u BiH - *namjerno davanje lažne, obmanjive ili nedovoljne informacije u vezi sa prijavama za radno mjesto, disciplinskim stvarima, pitanjima unapređenja i napredovanja u službi ili bilo kojim drugim pitanjima koja su u nadležnosti Savjeta*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije

Sažetak: Tuženoj je stavljeno na teret da je 10 predmeta (poslovnih oznaka Pr, Pžp, Pžp2) iskazala završenim suprotno članu 8 stav 1 Pravilnika o orijentacionim mjerilima za rad sudija i stručnih saradnika u sudovima u Bosni i Hercegovini, jer je u istim predmetima izdala naredbu da se predmeti vrate prvostepenom sudu radi otklanjanja nedostataka, da bi ih potom iskazala završenim.

¹¹ Preporuka CM/Rec (2010) 12 Komiteta ministara državama članicama o sudijama: nezavisnost, djelotvornost i odgovornost, usvojena 17. novembra 2010. godine na 1098 sastanku zamjenika ministara, poglavlje VIII „Sudijska etika“, u kojem je preporučeno da bi sudije u svojim aktivnostima trebalo da se rukovode etičkim principima profesionalnog ponašanja. Ti principi ne samo da uključuju obaveze koje se mogu sankcionisati disciplinskim mjerama, već pružaju smjernice sudijama o tome kako da se ponašaju (stav 72). Ti principi bi trebalo da budu utvrđeni u kodeksima sudijske etike, koji bi trebalo da javnosti uliju povjerenje u sudije i pravosuđe. Sudije bi trebalo da igraju vodeću ulogu u razvoju takvih kodeksa (stav 73), sudije bi trebalo da traže savjete o etici od tijela u okviru pravosuđa (stav 74).

Tok postupka:

Odlukom PDK broj 11-07-6-743-13/2022 od 17. 05. 2022. godine odbijena je kao neosnovana disciplinska tužba KDT od 17. 02. 2022. godine, kojom je tuženoj stavljen na teret disciplinski prekršaj propisan članom 56 tačka 19 Zakona o VSTS-u BiH - *namjerno davanje lažne, obmanjive ili nedovoljne informacije u vezi sa prijavama za radno mjesto, disciplinskim stvarima, pitanjima unapređenja i napredovanja u službi ili bilo kojim drugim pitanjima koja su u nadležnosti Savjeta*. Navedenim postupanjem tužena bi istovremeno prekršila član 5 Kodeksa sudijske etike: *Sudija održava visok nivo profesionalne sposobnosti i obavlja svoju funkciju stručno, savjesno, marljivo i efikasno*.

Protiv navedene odluke dana 21. 06. 2022. godine žalbu je izjavio KDT zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

Tužena je preko svog punomoćnika podnijela pismeni odgovor na žalbu tužioca dana 30. 06. 2022. godine s prijedlogom da se žalba tužioca odbije kao neosnovana i potvrdi pobijana odluka.

DDK je odbio žalbu KDT i potvrdio prvostepenu odluku.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari nisu bile sporne činjenice navedene u tužbi, ali je bio sporan subjektivni odnos tužene spram disciplinskog prekršaja, pa je zaključeno da je PDK pravilno utvrdio da tužena nije samoinicijativno postupala na navedeni način, već da je nastavila zatečenu praksu u sudu, kao i da je bilo dilema u primjeni navedene odredbe Pravilnika u praksi, što upućuje na izostanak bilo kakve namjere da počini navedeni prekršaj. *Samo biće ovog disciplinskog prekršaja u sebi uključuje namjeru, te je isti nemoguće počinuti nehatnim postupanjem. Suprotno žalbenim navodima tužioca, u direktnoj vezi sa utvrđivanjem namjere na strani tužene za počinjenje ovog disciplinskog prekršaja je i eventualna korist koju je tužena imala usljed ovakvog načina iskazivanja predmeta, što je u konkretnom slučaju u cijelosti izostalo na strani tužene, a kako je detaljno i na izvedenim materijalnim dokazima tužene pravilno utvrdio PDK. (str. 8, treći pasus odozgo).*

Povodom žalbenog prigovora DDK je našao da u činjeničnom opisu disciplinske tužbe ne stoji na koji način je tužena iskazala te predmete završenim, već je njeno postupanje od strane tužioca okarakterisano kao postupanje suprotno članu 8 stav 1 navedenog Pravilnika koji reguliše *da se završenim predmetom u smislu ovog pravilnika smatra svaki predmet za koji je izdata naredba za dostavu pismenog otpredmetu odluke suda strankama u postupku i u tom momentu se daje i status završenog predmeta u CMS sistemu*. Stiče se utisak da su u ovom dijelu odluke uvaženi navodi iz odgovora na tužbu punomoćnika tužene iako za to u objektivnom smislu nije bilo realnog osnova jer je KDT jasno koncipirao dispozitiv tužbe u smislu da nisu bili ostvareni uslovi da se predmet iskaže kao završen, ali je drugo pitanje sa kojim oblikom vinosti se može izvršiti navedeni prekršaj, za šta su dati jasni i argumentovani razlozi u odluci disciplinskog organa (ovo tim prije što se u dispozitivu tužbe oblik vinosti navodi samo u pravnoj kvalifikaciji prekršaja, odnosno u zakonskom nazivu prekršaja, a nije naveden u činjeničnom opisu disciplinskog prekršaja, a ta praksa KDT je upitna i nije dosljedna, što će se vidjeti kada se analizira postupanje KDT u drugim disciplinskim predmetima).

Kao primjer dobre prakse KDT i DDK može da se navede pozivanje na raniju praksu disciplinskih organa u izjavljenoj žalbi, i detaljni razlozi u obrazloženju odluke iz kojih se ne prihvataju ovakvi žalbeni prigovori. Na taj način se kreiraju standardi za stvaranje konzistentne prakse disciplinskih organa, ali ujedno i ukazuje da činjenična građa disciplinskog predmeta s pravom dovodi do drugačijeg rezonovanja i različite odluke. S tim u vezi, u obrazloženju odluke DDK se, između ostalog, navodi da je na *konkretnu slučaj neprimjenjiva praksa disciplinskih tijela Savjeta izražena u predmetu broj: 11-07-6-1498/2021 na koju se pozvao tužilac, s obzirom na to da su tuženoj u tom predmetu kao rukovodiocu tužilaštva na teret bila stavljena dva disciplinska prekršaja i to: disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 8 i disciplinski prekršaj iz člana*

57 tačka 17 Zakona o VSTS-u BiH, te je Komisija, imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, a posebno svojstvo tužene, koja je kao rukovodilac tužilaštva jedina bila u mogućnosti da istom radnjom počini kumulativno oba disciplinska prekršaja, čime je stepen njene subjektivne odgovornosti bio na većem nivou, zaključila da je u odnosu na oba počinjena disciplinska prekršaja tužena postupala iz eventualnog umišljaja... Tuženoj je u ovom predmetu stavljen na teret po svojoj prirodi sasvim drugačiji disciplinski prekršaj iz člana 56 tačka 19 Zakona o VSTS-u BiH, koji se shodno pravilnom tumačenju PDK može počiniti isključivo iz umišljaja, pa su u pitanju dva potpuno činjenično i pravno drugačija disciplinska predmeta... (str. 7, prvi i drugi pasus odozgo).

KDT je u žalbi uporno insistirao da je *namjera, odnosno umišljaj subjektivni element disciplinskog prekršaja i stepen odgovornosti*, a ne biće disciplinskog prekršaja, na koji način je krajnje pogrešno i neutemeljeno izrazio sopstveno tumačenje zakonskih normi, koje pravilno nije prihvaćeno od DDK (kao ni PDK), pa se u ovom predmetu mora izraziti zabrinutost zbog izlaganja sudije disciplinskom postupku, a da se prethodno KDT nije temeljno i odgovorno upoznao sa disciplinskim pravom i praksom disciplinskih organa. Mora se priznati da je ovome doprinijela i zakonska regulativa disciplinske odgovornosti u kojoj se spominju zakonski izrazi iz pozitivnog krivičnog prava (umišljaj i nehat), a da se istovremeno proceduralno postupak tretira kao građanski uz primjenu građanskog procesnog zakona, što dodatno usložnjava pravilno tumačenje i primjenu disciplinskog prava i ostavlja prostora za greške, zato je neophodno temeljno proučiti raniju praksu disciplinskih organa i zauzete stavove o važnim pitanjima.

Napominjemo da su izrazi koje KDT pominje u žalbi, *biće disciplinskog prekršaja, namjera, umišljaj...*, krivičnopravne prirode, što s pravom upućuje na koncepciju disciplinskog prekršaja kao subjektivno-objektivne kategorije, pa bi subjektivan odnos prema radnji prekršaja predstavljao element bića disciplinskog prekršaja.

Efikasnost postupka:

Predmet je završen konačnom odlukom za gotovo šest mjeseci od pokretanja disciplinskog postupka.

Procjenu efikasnosti KDT nije moguće dati jer u odluci DDK nije navedeno vrijeme izvršenje disciplinskog prekršaja koji je tuženoj stavljen na teret pa je nejasno sa aspekta monitoringa da li je to propust komisije prilikom izrade otpravka odluke ili KDT prilikom sačinjavanja disciplinske tužbe (ukoliko u disciplinskoj tužbi nije navedeno vrijeme izvršenja prekršaja, takva tužba je i neuredna, budući da je vrijeme izvršenja opšti element svakog disciplinskog prekršaja i od značaja je za nastupanje zastarjelosti pokretanja disciplinskog postupka). Međutim, Poslovnik ne sadrži odredbe kojima bi PDK bio ovlašćen da tužbu vrati KDT na uređenje, već nakon podnošenja tužbe ima samo mogućnost da je usvoji ili odbije. Ovakav normativni okvir izaziva zabrinutost te bi *de lege ferenda* trebalo unaprediti postupak u tom smislu i ne izlagati sudiju vođenju disciplinskog postupka u slučaju formalnih nedostataka tužbe.

3. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Aid Hanušić, predsjednik suda

Nivo pravosudne institucije: Osnovni sud u Bijeljini

Pokrenut disciplinski postupak: 15. 07. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije

Sažetak: Tuženom je stavljeno na teret da je u periodu od najmanje pet godina, tokom 2017. godine do 2021. godine, propustio kao rukovodilac suda da u potpunosti obezbijedi primjenu Pravilnika CMS-a u dijelu obaveze automatske raspodjele predmeta sudijama, a koji

predmeti su dodjeljivani sudijama manuelnom raspodjelom tuženog, između ostalog, u slučajevima kada se po ocjeni tuženog radi o uglednim ličnostima i postupajućem sudiji na kojeg stranke ne bi mogle uticati.

Tok postupka:

Odlukom PDK za sudije broj 11-07-6-24/3-12/2022 od 04. 11. 2022. godine u sastavu sutkinja Sanela Gorušanović Butigan, predsjedavajuća Komisije, tužilac Sanin Bogunić i sudija Uzer Kalabić, članovi Komisije, odbijena je kao neosnovana disciplinska tužba KDT od 15. 07. 2022. godine, kojom je tuženom stavljen na teret disciplinski prekršaj iz člana 56 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti*.

Tužilac je izjavio žalbu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava (u obrazloženju odluke DDK ne navodi se kada je ista izjavljena, već samo da je pravovremena) sa prijedlogom da se žalba usvoji, preinači pobijana presuda na način da se utvrdi disciplinska odgovornost tuženog i da mu se izrekne adekvatna disciplinska mjera ili da se pobijana odluka ukine i predmet vrati PDK na ponovni postupak.

Tuženi je podnio odgovor na žalbu 28. 12. 2022. godine sa prijedlogom da se žalba odbije kao neosnovana.

Odlukom DDK za sudije odbijena je kao neosnovana žalba KDT te je potvrđena Odluka PDK za sudije broj: 11-07-6-2473-12/2022 od 04. 11. 2022. godine.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari osnovno je pitanje da li je KDT uspio da dokaže elemente disciplinskog prekršaja te da li su eventualno komisije odstupile od ranije prakse i time ugrozile pravo stranke na pravično suđenje i pravnu sigurnost jer stranka uživa pravo da joj se u činjenično istim ili sličnim situacijama sudi na isti način.

U obrazloženju odluke PDK, između ostalog, navedeno je da nije sporno da je Osnovnom sudu u Bijeljini određeni broj predmeta dodijeljen u rad sudijama putem manuelnog rasporeda. Iz izvedenih dokaza proizilazi da su Odluka o načinu zavođenja predmeta u CMS-u u određenim situacijama od 23. 09. 2016. godine i Odluka o manuelnom unosu predmeta u CMS od 21. 01. 2020. godine donesene od strane tuženog kao predsjednika suda u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjem sudskom poslovanju („Službeni glasnik RS“, br.9/14, 71/17, 67/18 i 6/19). Iz člana 51 ovog Pravilnika proizilazi da je tuženi kao predsjednik suda uredio način postupanja referenata koji su određeni za unos i prijem dokumenata kod zavođenja predmeta u CMS u određenim predmetima, a sve s ciljem efikasnog djelovanja suda (str. 8, drugi pasus odozgo). Pravilnik je donesen u saradnji i uz saglasnost VSTS-a BiH (isto). Takođe, *ne stoje navodi tužbe da je tuženi propustio u potpunosti obezbijediti primjenu Pravilnika o CMS-u u dijelu obaveze automatske raspodjele predmeta sudijama, jer tuženi nije imao mogućnost da vrši nadzor nad unosom i da na osnovu izvještaja CMS-a predsjednik suda ne može znati da li je neki predmet manuelno ili automatski raspoređen* (str. 8, predzadnji pasus).

U obrazloženju odluke DDK se, između ostalog, navodi da tužilac u cijelosti zanemaruje, a što je ispravno utvrdila PDK, izostanak bilo kakve štetne posljedice usljed ovakve dodjele predmeta u rad. Stoga *nije riječ o nemarnom ponašanju tuženog koje je suprotno članu 8 i 125 Pravilnika o CMS-u, već o preduzetim mjerama od strane tuženog koje su imale pozitivan efekat na efikasnost i kvalitet rada suda kojim tuženi rukovodi, a na što je tuženi bio ovlašćen, shodno odredbama člana 48 Zakona o sudovima Republike Srpske i člana 50 i 51 Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju. Ovakvo postupanje tuženog nije bilo protivno ni odredbama Pravilnika o CMS-u, s obzirom na to da je iz dokaza samog tužioca evidentno da je tuženi primjenjivao sistem automatske dodjele i da se dodjela predmeta vršila automatskim putem, a da je navedenim odlukama (od 23. 09. 2016. godine i 21. 01. 2020. godine (prim. autora) tuženi uredio određene situacije koje su se pojavljivale u praksi kako ne bi vršio presignaciju predmeta koja bi nastala naknadno u slučaju automatske dodjele* (str. 4, zadnji pasus). U obrazloženju se

ukazuje da tužilac nije izveo nijedan dokaz na okolnosti manuelne dodjele predmeta u kojima se radi "o uglednim ličnostima" i predmetima u kojima su postupajuće sudije bile "sudija na kojeg stranke ne bi mogle uticati".

U pogledu pozivanja tužioca u žalbi *na disciplinsku praksu koja je izražena u odnosu na neimplementaciju TCMS-a od strane glavnih tužilaca, u kojoj su disciplinske komisije utvrdile disciplinsku odgovornost i izrekle disciplinske mjere tuženim nosiocima pravosudnih funkcija, ova Komisija konstatuje da su u pitanju potpuno drugačiji činjenični osnovi koji su se odnosili na neimplementaciju sistema za automatsku dodjelu predmeta (tuženom u ovom predmetu na teret je bilo stavljeno da je propustio u potpunosti obezbijediti automatsku dodjelu predmeta u rad) kao i drugačiji pravni osnov disciplinske tužbe (u tužilačkim predmetima na koje se tužilac poziva tuženima su bili stavljani na teret disciplinski prekršaji iz člana 57 tačka 8 i 17), zbog čega je navedena disciplinska praksa neprimjenjiva na konkretan slučaj.*

Efikasnost postupka:

Postupak je okončan u dvije instance za oko šest mjeseci, tako da u pogledu efikasnosti nema nikakve zabrinutosti. Efikasnost KDT nije pogodna za praćenje zbog nedostatka podataka kada je zaprimljena disciplinska prijava ili kada je započet postupak pred KDT po službenoj dužnosti, a posebno kada se ima u vidu da je tuženom stavljeno na teret da je vršio disciplinski prekršaj u produženom trajanju u periodu od pet godina, pa je upitno sa stanovišta autora kao posmatrača koji ne raspolaže dovoljnim brojem podataka niti je u mogućnosti da njima raspolaže iz razloga o kojima je ranije bilo riječi, od kada teče zastarjelost pokretanja disciplinskog postupka i da li je ona u nekom dijelu nastupila imajući u vidu vrijeme izvršenja disciplinskog prekršaja.

4. Svojsvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Rozita Šimić

Nivo pravosudne institucije: Kantonalni sud u Sarajevu

Pokrenut disciplinski postupak: 24. 06. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije

Sažetak: Tuženom je stavljeno na teret da je nepostupanjem u predmetu kojim je bila zadužena kao sudija izvjestilac u periodu od preko godina dana, a koji je bio obuhvaćen Planom rješavanja predmeta za tuženu za prvi, drugi i treći kvartal 2020. godine u značajnijoj mjeri doprinijela ukupnoj dužini trajanja postupka, usljed čega je u predmetu nastupila apsolutna zastarjelost krivičnog gonjenja (predmetom je zadužena 12. 06. 2019. godine, kada je predmet presigniran na nju, a 22. 07. 2020. godine dopisom je stranke obavijestila da će se sjednica Savjeta u predmetu Kž... održati dana 06. 08. 2020. godine, na kojoj je donesena odluka da se žalba uvaži, prvostepena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, a predmetni spis je dostavljen Opštinskom sudu na dalji postupak 25 dana prije nastupanja apsolutne zastarjelosti krivičnog gonjenja, nakon čega je Opštinski sud donio presudu 02. 09. 2020. godine kojom se optužba odbija zbog nastupanja apsolutne zastarjelosti krivičnog gonjenja sa danom 01. 09. 2020. godine.

Tok postupka:

PDK za sudije donio je odluku broj 11-07-6-2274-7/2022 od 21. 10. 2022. godine, kojom je odbijena kao neosnovana disciplinska tužba KDT od 24. 06. 2022. godine.

KDT je izjavio žalbu 18. 11. 2022. godine zbog povrede pravila postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

Punomoćnica tužene podnijela je pismeni odgovor na žalbu tužioca dana 29. 11. 2022.

godine s prijedlogom da se žalba odbije u cijelosti.

Odlukom DDK za sudije od 20. 12. 2022. godine odbijena je kao neosnovana žalba KDT i potvrđena odluka PDK za sudije broj 11-07-6-2274-7/2022 od 21. 10. 2022. godine, kojom je odbijena kao neosnovana disciplinska tužba KDT od 24. 06. 2022. godine, čime bi tužena izvršila disciplinski prekršaj propisan članom 56 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari KDT se u izjavljenoj žalbi, kao i u ranijim slučajevima o kojima je prethodno bilo riječi, pozvao na disciplinsku praksu u tri disciplinska predmeta i iznio tvrdnju da je u ovom slučaju PDK značajno odstupio od dosadašnje prakse odlučivanja.

Ispitujući žalbeni navod da je PDK prekoračio tužbeni zahtjev, DDK ga je ocijenila neosnovanim, budući da je PDK ispravno postupio kada je utvrđivanje doprinosa tužene o nastupanju navedene zastare kao relevantan ocijenila vremenski period kada je počinjeno predmetno krivično djelo, kao i period u kome su postupali drugi nosioci pravosudnih funkcija (Kantonalno tužilaštvo i Općinski sud), na koje okolnosti je tužena predložila, a PDK prihvatio izvođenje dokaza. Ono što je relevantno za ovu Komisiju jeste upravo činjenica da je tužena nakon što su se stekli objektivni uslovi, zakazala i održala sjednicu drugostepenog savjeta dana 06. 08. 2022. godine, dakle, tužena je prije nastupanja zastare preduzela procesne radnje i riješila navedeni predmet (str. 5, predzadnji i zadnji pasus).

DDK je konstatovao da je na konkretan slučaj neprimjenjiva praksa disciplinskih tijela izražena u dva predmeta, broj: 11-07-6-958/2022 i broj: 11-07-6-2757/2020, s obzirom na to da su u oba predmeta nosioci pravosudne funkcije potpisali sporazum sa tužiocem koji je prihvaćen od PDK u cijelosti, dakle, nije sproveden disciplinski postupak, niti su sprovedeni i ocijenjeni dokazi na navedene okolnosti, te je u oba predmeta zastara nastupila kod tuženih nosilaca pravosudnih funkcija. Kada je u pitanju praksa disciplinskih tijela izražena u predmetu broj: 04-07-6-158/2019, u njemu je bio u pitanju drugačiji činjenični osnov jer u ovom predmetu tuženoj činjeničnim opisom disciplinske tužbe nije stavljeno na teret nepreduzimanje radnje radi sprečavanja nastupanja zastare, već da je u značajnoj mjeri doprinijela ukupnoj dužini trajanja postupka usljed čega je u predmetu nastupila apsolutna zastarjelost krivičnog gonjenja, usljed čega je navedena praksa neprimjenjiva na konkretan slučaj, a osim toga, i u konkretnom predmetu zastara je nastupila kod postupajućeg sudije, a ne kod nižestepenog suda, što je konkretan slučaj, zbog čega se žalbeni prigovor o nedosljednosti postupanja PDK u ovom disciplinskom predmetu u vezi sa iznesenom disciplinskom praksom u cijelosti pokazuje neosnovanim (str. 7, treći i četvrti pasus odozgo).

Efikasnost postupka:

Postupak je okončan u dvije instance za manje od šest mjeseci, tako da u pogledu efikasnosti nema nikakve zabrinutosti. Efikasnost KDT nije pogodna za praćenje zbog nedostatka podataka kada je zaprimljena disciplinska prijava ili kada je započet postupak pred KDT po službenoj dužnosti, a posebno kada se ima u vidu da je disciplinska tužba podnesena nakon dvije godine od izvršenja prekršaja.

5. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: sutkinja Sanela Rondić
sutkinja Dženana Škaljić

Nivo pravosudne institucije: Kantonalni sud u Sarajevu
Opštinski sud u Sarajevu

Pokrenut disciplinski postupak: 05. 07. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 23 Zakona o VSTS-u BiH - *bilo kakvo drugo ponašanje koje predstavlja ozbiljno kršenje službene dužnosti ili dovodi u pitanje povjerenje javnosti*, član 56 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije

Sažetak: Prvotuženoj, sutkinji Kantonalnog suda, stavlja se na teret da je na osnovu prijedloga Kantonalnog tužilaštva za određivanje privremene mjere radi osiguranja, a u cilju osiguranja imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelom u iznosu od preko 30 miliona KM, na osnovu člana 16 i 17 stav 2 tačka a Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom, donijela rješenje kojim je određena privremena mjera osiguranja nad imovinom u vlasništvu osumnjičenog pravnog lica i to mjera zabrana otuđenja i opterećenja nekretnine ili stvarnih prava upisanih na nekretnini uz zabilježbu zabrane u zemljišnim knjigama na nekretninama kod Opštinskog suda, a potom sačinila dopis po zahtjevu branioca osumnjičenog kojim je traženo mišljenje, kojim dopisom je navela da privremena mjera ne sadrži zabranu Opštinskom sudu u sprovođenju prinudnog izvršenja, niti nalog da se ono odgodi, što je imalo za posljedicu donošenje rješenja kojim se nastavlja postupak sprovođenja izvršenja u Opštinskom sudu u navedenom predmetu, koja imovina je u daljem toku izvršnog postupka i prodana. Drugotuženoj, sutkinji Opštinskog suda, stavljeno je na teret da je postupajući u predmetu Opštinskog suda u Sarajevu donijela zaključak kojim se na osnovu rješenja Kantonalnog suda o određivanju privremene mjere osiguranja imovinske koristi nad imovinom u vlasništvu pravnog lica odgađa sprovođenje izvršenja u izvršnom predmetu, a dana 30. 10. 2019. godine, nakon što je zaprimljen dopis sudije Kantonalnog suda, donijela zaključak kojim se stavlja van snage zaključak od 02. 10. 2019. godine i određuje nastavak sprovođenja izvršenja na osnovu podneska od 17. 10. 2019. godine, kojim tražilac izvršenja predlaže nastavak izvršenja i poziva se na stajalište Kantonalnog suda iz rješenja od 11. 10. 2019. godine, koji ne predstavljaju odluke Kantonalnog suda kojim se stavlja van snage rješenje kojim je određena privremena mjera osiguranja imovinske koristi.

Tok postupka:

Glavna rasprava određena je za 02. 11. 2022. godine, kada su saslušani kantonalni tužioci (dvoje kantonalnih tužilaca), ali je javnost bila isključena po prijedlogu KDT jer je tužilački predmet i dalje u toku. Tužene su saslušane u svojstvu stranke.

Odlukom PDK za sudije broj: 11-07-6-2357-15/2022 od 02. 11. 2022. godine odbijena je kao neosnovana disciplinska tužba KDT DD 011430 22 od 05. 07. 2022. godine prema tuženoj S. R. da je počinila disciplinski prekršaj iz član 56 tačka 23 Zakona o VSTS-u BiH - *bilo kakvo drugo ponašanje koje predstavlja ozbiljno kršenje službene dužnosti ili dovodi u pitanje povjerenje javnosti u nepristrasnost i kredibilitet sudstva* i tuženoj DŽ. Š. da je počinila disciplinski prekršaj iz član 56 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službene dužnosti*.

KDT je izjavio žalbu dana 08. 12. 2022. godine zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

Tužene su preko svojih punomoćnika izjavile odgovore na žalbu.

DDK za sudije je 07. 02. 2023. godine donio odluku kojom je odbio kao neosnovanu žalbu KDT i potvrdio odluku PDK za sudije broj: 11-07-6-2357-15/2022 od 02. 11. 2022. godine.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari činjenični navodi disciplinske tužbe nisu bili sporni među strankama, što je konstatovao DDK u obrazloženju odluke: *Komisija smatra da činjenični navodi disciplinske tužbe nisu bili ni sporni među strankama u toku prvostepenog disciplinskog postupka, da se suština žalbenog prigovora svodi na osporavanje zaključaka PDK u pogledu datih razloga za oslobađanje prvotužene i drugotužene i njihove disciplinske odgovornosti.* (str. 19, zadnji pasus).

Po ocjeni autora, u ovom disciplinskom predmetu suštinski je bilo sporno da li drugotužena, sutkinja suda nižeg ranga, može da odgovara zbog odluke koju je donijela, stavivši van snage svoju raniju odluku, te sa kojim stepenom vinosti može da se izvrši disciplinski prekršaj propisan odredbom člana 56 tačka 23 Zakona o VSTS-u BiH, koji je stavljen na teret prvotuženoj. Tužilac je u žalbi iznio tvrdnju da *namjera, kao obilježje prekršaja, propisana je samo u tačkama 13 i 19 člana 56... Sudije i tužioci u pravilu odgovaraju za nehat, spektar dokaza je smanjen na dokazivanje uzročne veze između radnje i posljedice i, ukoliko ne postoje elementi za isključenje odgovornosti, onda postoji samo zaključak da se radi o nemarnom i neprofesionalnom odnosu prema radnim zadacima.* Pozvao se na stajalište DDK u predmetu broj: 11-07-6-1498-35/2021 od 16. 09. 2021. godine.

Ocjenjujući navedene žalbene prigovore, u obrazloženju odluke DDK navedeno je da prekršaj glasi: *Bilo kakvo drugo ponašanje koje predstavlja ozbiljno kršenje službene dužnosti ili dovodi u pitanje povjerenje javnosti u nepristrasnosti i kredibilitet sudstva, pa prva od dvije alternativno postavljene radnje izvršenja koja čini suštinu ovog disciplinskog prekršaja, a koja se ogleda u ponašanju koje predstavlja ozbiljno kršenje službene dužnosti, sama po sebi podrazumijeva umišljajno djelovanje počinioca prekršaja* (str. 18, treći pasus odozgo).

U pogledu subjektivnog odnosa prvotužene na konkretan slučaj *neprimenljiva je praksa disciplinskih tijela izražena u predmetu broj: 11-07-6-1498/2021, s obzirom na to da su tuženoj u tom predmetu kao rukovodiocu tužilaštva na teret bila stavljena dva disciplinska prekršaja i to disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 8 i disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 17 Zakona o VSTS BiH, te je Komisija, imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, a posebno svojstvo tužene koja kao rukovodilac tužilaštva jedina bila u mogućnosti da istom radnjom počini kumulativno oba disciplinska prekršaja, čime je stepen njene subjektivne odgovornosti bio na većem nivou, zaključila da u odnosu na oba počinjena disciplinska prekršaja tužena postupala iz eventualnog umišljaja. Ovom disciplinskom tužbom prvotuženoj je stavljen na teret po svojoj prirodi sasvim drugačiji disciplinski prekršaj koji se može počinuti isključivo iz umišljaja, a ne može se počinuti iz blažeg oblika subjektivnog odnosa, odnosno iz nehata.*

U pogledu radnje drugotužene, između ostalog, rečeno je da *ista u okviru svoje službe na temelju slobodnog sudijskog uvjerenja zaključuje da je privremena mjera osiguranja upravljena prema osumnjičenom vlasniku... što znači da mjera ne sadrži zabranu ovom sudu sprovođenja prinudnog izvršenja, pozivajući se u navedenom zaključku na odredbu člana 11 stav 3 Zakona o izvršnom postupku FBiH, iz kojih razloga se žalbeni prigovor da navedeni dopis prvotužene predstavlja osnov za donošenje rješenja drugotužene u cijelosti pokazuje neosnovanim, kako je to pravilno zaključila i PDK.*

Imajući u vidu sve navedene indikatore integriteta KDT, posebno da nije dokazao elemente prekršaja, niti se na odgovarajući naziv pozvao na raniju disciplinsku praksu, kao i da nije imao u vidu međunarodne standarde o odgovornosti sudija za donesenu odluku¹².

Odluka PDK je u cijelosti potvrđena u žalbenom postupku od strane DDK, te su u drugostepenoj odluci dati jasni i argumentovani razlozi u pogledu žalbenih prigovora, te je ubjedljivo obrazložena neprimjenljivost ranije disciplinske prakse na konkretan slučaj, razjašnjeno biće

¹² Preporuka CM/Rec (2010)12 Komiteta ministara državama članicama o sudijama: nezavisnost, djelotvornost i odgovornost, poglavlje VII, dužnosti i odgovornosti, "Odgovornost i disciplinski postupak", (stav 66) "tumačenje zakona, procjena činjenica ili odmjeravanje dokaza koje vrše sudije da bi donijele odluke u predmetima ne bi trebalo da dovede do građanske ili disciplinske odgovornosti, osim u slučajevima zle namjere ili krajnjeg nehata".

disciplinskih prekršaja i pažljivo pristupljeno odgovornosti sudije u slučaju iznesenog sudijskog uvjerenja zasnovanog na sopstvenom tumačenju prava i utvrđivanju činjenica.

Efikasnost postupka:

Postupak je okončan u dvije instance za manje od četiri mjeseca, tako da u pogledu efikasnosti nema nikakve zabrinutosti. Efikasnost KDT nije pogodna za praćenje zbog nedostatka podataka kada je zaprimljena disciplinska prijava ili kada je započet postupak pred KDT po službenoj dužnosti, a posebno kada se ima u vidu da je disciplinska tužba podnesena nakon tri godine od izvršenja prekršaja.

5.1.1.2. Obustavljena disciplinska tužba

1. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: sutkinja Melisa Kovačević

Nivo pravosudne institucije: Opštinski sud u Zenici

Pokrenut disciplinski postupak: 10. 01. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 14 Zakona o VSTS-u BiH - *osuda na kaznu zatvora zbog izvršenog krivičnog djela, ili ako je proglašen krivim za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za vršenje dužnosti sudije*

Status predmeta: donesena odluka Prvostepene disciplinske komisije za sudije o obustavi postupka¹³.

Sažetak: Tužena je pravnosnažnom presudom osuđena na 3 (tri) godine i 6 (šest) mjeseci zatvora zbog zloupotrebe položaja i ovlašćenja, primanja dara i trgovine utjecajem, što je čini nedostojnom za vršenje pravosudne funkcije.

Tok postupka:

Tužena je podnijela odgovor na tužbu 17. 01. 2022. godine. PDK je zakazao pripremno ročište 15. 03. 2022. godine, a potom i ročište za glavnu raspravu istog dana, dokazni postupak je završen, nakon izvođenja predloženih dokaza od strane disciplinskog tužioca i punomoćnika tužene iznesene su završne riječi. Disciplinski tužilac je tražio privremeno udaljavanje, obustavu plate i razrješenje sa funkcije, s obzirom na prirodu utvrđene krivične odgovornosti, dok je punomoćnica tužene tražila da se izrekne blaža mjera. Konstatovano je da će odluka biti donesena u roku predviđenom zakonom. Odluka nije objavljena na sajtu.

Prema podacima posmatrača „tuženoj je prestao mandat 15. 04. 2022. godine i PDK je donio odluku o obustavi postupka 13. 05. 2022. godine“.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari nedostaju jasni i transparentni podaci za posmatrača na osnovu kojih bi mogli da se izvedu zaključci zbog kojih razloga je došlo do obustave postupka. Odredbom člana 94 stav 1 Poslovnika propisano je da se odluke Prvostepene disciplinske komisije donose većinom glasova članova komisije i moraju biti izrađene u pismenoj formi u roku 15 dana od dana zaključenja glavne rasprave. U konkretnom predmetu rasprava je zaključena 15. 03. 2022. godine, kada je morala biti donesena odluka i otporak izrađen do 01. 04. pa je nejasno kako je PDK mogao ponovo da zasjeda i donese odluku o obustavi postupka.

¹³ U pitanju je podatak do kojeg je posmatrač došao, ali odluka nije objavljena na sajtu pa je upitno kada je donesena, kao i da li je u pitanju odluka PDK.

Stoji činjenica da je članom 94 stav 4 Poslovnika propisano da komisija nakon *zaključenja glavne rasprave, a najkasnije u roku tri dana donosi odluku, o čemu se sastavlja poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi komisije*. Po ocjeni autora, nedostatak jasne odredbe u Poslovniku da se odluke Prvostepene komisije javno objavljuju odmah ili najkasnije u roku tri dana od donošenja, odnosno da se odluke svakako donose nakon većanja i glasanja koje počinje završetkom glavne rasprave, na koji način se štiti integritet komisije i samog disciplinskog postupka jer onemogućava eventualni eksterni upliv na članove pri donošenju odluke, stvara zabrinutost i nedoumice u pogledu vremena i načina donošenja odluka prvostepenog disciplinskog organa. Stiče se utisak da predmet nije u dovoljnoj mjeri transparentan za praćenje iako je činjenično i pravno riječ o jednostavnom disciplinskom predmetu s obzirom na osuđujuću krivičnu presudu (na primjer, odluka nije objavljena na sajtu VSTS-a). Zabrinutost postoji u vezi sa dostupnim informacijama javnosti, što je posljedično dovelo do nemogućnosti da se ocijeni integritet komisije.

Sljedeća zabrinutost je posljedica zakonodavne regulative kojom je predviđeno razrješenje sudije kao disciplinska mjera, ali nije napravljena gradacija disciplinskih prekršaja na lakše i teže, niti je propisano da se ova najteža mjera može izreći samo za teške disciplinske prekršaje, što je po ocjeni autora nužno jer sudija jedino u tom slučaju uživa sudsku zaštitu pred Sudom BiH. Prema okolnostima ove disciplinske stvari, nije sporno da je mjera razrješenja adekvatna težini izvršenog disciplinskog prekršaja i stepenu disciplinske odgovornosti, ali da bi se dali konkretni odgovori na sva pitanja, nužna je bolja transparentnost postupka.

Efikasnost postupka:

Prvostepeni postupak je brzo okončan, ispravno su odbijeni dokazni prijedlozi tužene, koji bi samo doveli do odugovlačenja postupka.

S obzirom na to da nedostaje odluka disciplinskog organa iz koje bi bio vidljiv razlog prestanka mandata i datum donošenja odluke (jer nije objavljena), ne može se provjeriti sa kolikom je efikasnošću KDT reagovao pokretanjem disciplinskog postupka nakon pravosnažnosti krivične presude.

2. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Jadranko Grčević, predsjednik suda

Nivo pravosudne institucije: Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Pokrenut disciplinski postupak: 29. 12. 2021. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 7, 8 i 9 Zakona o VSTS-u BiH - *propuštanje da traži svoje izuzeće od postupanja po predmetima kada postoji sukob interesa; nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti; donošenje odluka kojim se očigledno krši zakon ili uporno i neopravdano kršenje pravila postupka*

Status predmeta: obustavljen postupak usljed penzionisanja sudije.

Sažetak: Tuženi nije tražio izuzeće u predmetima u kojima postupa njegov punomoćnik, što dovodi u sumnju njegovu nepristrasnost. Ročišta su vodili stručni saradnici bez prisustva sudije, tako da zapisnici sa ročišta ne odgovaraju stvarnom stanju i tuženi nije naveo razloge za presignaciju predmeta.

Tok postupka:

PDK je donio odluku i dostavio KDT 20. 10. 2022. godine. Tuženi se žalio i žalba je dostavljena KDT 04. 11. 2022. godine.

DDK je donio odluku o obustavi postupka zbog penzionisanja sudije i dostavio KDT 11. 11. 2022. godine.

Navedene odluke nisu bile dostupne posmatračima TI BiH.

Integritet postupka:

Navedeni disciplinski predmet bio je medijski popraćen i u izvještavanjima je izraženo otvoreno nezadovoljstvo činjenicom da nije donesena konačna odluka u disciplinskom postupku prije nego što je sudija/predsjednik suda ispunio uslove za odlazak u starosnu penziju, što je ostvareno u drugostepenom postupku i tada je donesena odluka o obustavi postupka iz razloga prestanka mandata nosioca pravosudne funkcije zbog odlaska u penziju. Po ocjeni autora, u takvim situacijama integritet disciplinskih organa i samog disciplinskog postupka uvijek je pod sumnjom prema percepciji javnosti. Sumnja u integritet je posljedica eventualne neefikasnosti disciplinskog postupka, pa je nužno prvo ispitati da li je postupak u konkretnom slučaju bio efikasan. Prema dostupnim podacima, disciplinski postupak pokrenut je na samom kraju 2021. godine i zakonski rok za zastarjelost vođenja disciplinskog postupka iznosi godinu dana od dana podnošenja zvanične tužbe disciplinskoj komisiji, osim ako se utvrdi razlog koji produženje ovog roka čini opravdanim (član 73 Zakona o VSTS-u BiH). Prema medijskom izvještavanju, koje se mora koristiti kao relevantan izvor informacija budući da posmatrači ne raspolažu donesenim odlukama, tuženi je stekao pravo na penziju u novembru 2022. godine, što nije u suprotnosti sa dostupnim podacima o datumu dostavljanja izjavljene žalbe suprotnoj stranci i donošenja drugostepene odluke. Ova okolnost je nastupala u okviru zakonskog roka za zastarijevanje vođenja disciplinskog postupka i PDK je morao o tome da vodi računa posebno prilikom izrade odluke koja je prema dostupnim podacima donesena na ročištu 26. 09, a odluka je dostavljena KDT 20. 10. 2022. godine. Pri izradi otpisane odluke prekoračen je rok od 15 dana određen Pravilnikom koji može biti i kraći u opravdanim slučajevima kao što je ovaj, što je doprinijelo da se postupak ne završi pravovremeno, prije odlaska sudije u penziju, tako da se mora izraziti zabrinutost po pitanju efikasnosti i integriteta PDK, što je dalo povoda da mediji komentarišu da je u pitanju *spašavanje sudije...*, koji nekažnjen odlazi u penziju¹⁴. Ukoliko PDK nije donio odluku 26. 09. 2022. godine (takvim podatkom posmatrač ne raspolaže), već nekog kasnijeg datuma, onda se zabrinutost može izraziti samo u činjenici da je ročišta trebalo zakazivati u kraćim vremenskim razmacima, što je nalagala činjenična i pravna složenost predmeta (više disciplinskih prekršaja, saslušanje svjedoka koje su predložile obje strane u disciplinskom postupku, obiman dokazni materijal) u svjetlu okolnosti nastupajućeg prestanka mandata. Imajući u vidu vrijeme podnošenja zvanične tužbe, ne može se dati ocjena učinka KDT u efikasnosti postupka jer posmatrači ne raspolažu preciznim podatkom kada su disciplinski prekršaji izvršeni zbog nedostatka odluke, odnosno kada je podnesena disciplinska prijava i sprovedena istraga, što u krajnjoj liniji dovodi u pitanje integritet disciplinskog postupka po pitanju njegove suštinske transparentnosti i dostupnosti podataka zainteresovanoj javnosti.

3. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Ermin Korda

Nivo pravosudne institucije: Osnovni sud u Foči

Pokrenut disciplinski postupak: 11. 03. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kažnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija*

Status predmeta: obustavljen postupak zbog penzionisanja.

¹⁴ Žurnal - Jedina slobodna teritorija:
<https://zurnal.info/clanak/predsjednik-brcanskog-suda-nekaznjen-odlazi-u-penziju/25421>

Sažetak: Sudiji se stavlja na teret da je u 132 predmeta kasnio u preduzimanju radnji u postupku, propustio donositi odluke i netačno iskazivao završene predmete, iako nisu bili završeni, i kasnio u izradi odluka.

Tok postupka:

Pripremno ročište zakazano je za 17. 05. 2022. godine, na koje je tuženi lično pristupio i osporio sve navode iz disciplinske prijave i tužbe, a kao dokaz je predložio sopstvena izjašnjenja o 21 predmetu. KDT je predložio saslušanje svjedoka, predsjednice Osnovnog suda u Foči, koja je podnijela disciplinsku prijavu.

Ročište za glavnu raspravu zakazano je za 13. 06. 2022. godine, na kojem je svjedočila predsjednica Osnovnog suda u Foči. Datum sljedećeg ročišta nije određen.

DDK za sudije obustavio je postupak i odluka je dostavljena KDT 04. 10. 2022. godine.

Odluka nije objavljena na sajtu.

Integritet i efikasnost postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari slična je situacija kao sa prethodnim slučajem pod rednim brojem 2. Mediji su, takođe, izvještavali o predmetu, ali nije bilo insinucija da je VSTS pogodovao tuženom. Autor Analize u ovom slučaju ima oskudne podatke jer nedostaju odluke disciplinskih organa, ali iz dostupnih podataka može da se izrazi zabrinutost po pitanju efikasnosti i integriteta PDK, koji se moraju zajedno i neodvojivo posmatrati, jer postoji veliki vremenski razmak između zadnjeg ročišta za glavnu raspravu (13. 06. 2022. godine) do dostavljanja odluke DDK o obustavi postupka usljed penzionisanja KDT (04. 10. 2022. godine). Međutim, bez konkretnijih podataka o datumu dostave prvostepene odluke strankama i datumu izjavljivanja žalbe ne mogu se dati konkretne zamjerke sem načelnog zapažanja da transparentnost disciplinskog postupka u svim njegovim fazama nije na nivou koji je potreban u demokratskom društvu u kojem je izražen javni interes za praćenje postupaka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija.

4. Svojtvo nosioca pravosudne funkcije: sutkinja Janja Pilić

Nivo pravosudne institucije: Opštinski sud u Bugojnu

Pokrenut disciplinski postupak: 25. 02. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH - *ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudijske funkcije*

Status predmeta: obustavljen postupak zbog ostavke tužene.

Sažetak: Tuženoj je stavljeno na teret da je izražavala određene sumnje da joj sistem za automatsko upravljanje predmetima (CMS) *dodjeljuje najteže predmete* pa je tom sumnjom u rad suda i sudske pisarnice i konstatacijom da troši vrijeme na određenim predmetima, koju je navela u jednoj sudskoj odluci, narušila ugled suda.

Tok postupka:

Tužena nije podnosila odgovor na tužbu.

Pripremno ročište, zakazano za 17. 05. 2022. godine, održano je.

Ročište za glavnu raspravu, zakazano za 13. 06. 2022. godine, održano je svjedočenjem predsjednice suda i sekretara suda. Predsjednica suda svjedočila je na okolnosti disciplinske prijave koju je podnijela protiv tužene. Sekretarka suda svjedočila je o disciplini u sudu, te kako se bivša daktilografkinja tužene u neformalnim razgovorima žalila na bolove u stomaku i da je tužena "teška". Svjedočenje tužene odgođeno je za naredno ročište, koje je zakazano za 27. 09. 2022. godine i nije održano.

Na sajtu nije objavljena odluka. Obustavljen je postupak zbog ostavke tužene, ali nije poznato u kojoj fazi postupka je donesena odluka.

Efikasnost i integritet postupka:

Nema zabrinutosti po ovim pitanjima, ali napomene koje se odnose na neobjavlivanje svih odluka i njihovu nedostupnost javnosti važe i u ovom slučaju. Kod prosječnog posmatrača, koji nije dio profesionalne zajednice, stiže se utisak da je vođenje disciplinskog postupka prouzrokovalo ostavku tužene, čime je svrha disciplinske odgovornosti ostvarena, a to je izgradnja pravosuđa sa visokim moralnim i stručnim standardima.

5. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Dragan Borovčanin
Nivo pravosudne institucije: Okružni privredni sud u Istočnom Sarajevu
Pokrenut disciplinski postupak: 05. 11. 2021. godine
Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 14 Zakona o VSTS-u BiH - *osuda na kaznu zatvora zbog izvršenog krivičnog djela, ili ako je proglašen krivim za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za vršenje dužnosti sudije*

Status predmeta: obustavljen postupak

Sažetak: sudija je osuđen na kaznu zatvora u trajanju godinu i četiri mjeseca, što ga čini nepodobnim za vršenje sudijske funkcije.

Tok predmeta:

Tuženi je podnio odgovor na tužbu 03. 12. 2021. godine.

Pripremno ročište zakazano za 27. 01. 2022. godine i 07. 03. 2022. godine odgođeno je, a održano je 08. 04. 2022. godine.

Ročište za glavnu raspravu održano je 30. 05. 2022. godine..

Prema dostupnim podacima, postupak je obustavljen, odluka nije objavljena na sajtu. Dostavljena je KDT 28. 04. 2022. godine.

Efikasnost i integritet postupka:

Zbog nedostatka odluke iz koje bi se moglo utvrditi koji ju je organ donio, može se samo pretpostaviti da je odluku donio PDK, ali nema podataka kojeg datuma i iz kojih razloga. Zbog nepprisustvovanja posmatrača ročištima i nepoznatog razloga za obustavu postupka ne može se dati ocjena ovih aspekata disciplinskog procesa usljed nedostataka indikatora.

5.1.1.2. Utvrđena disciplinska odgovornost sudija

1. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sutkinja Nisveta Gluhalić Mizić
Nivo pravosudne institucije: Opštinski sud u Bihaću
Pokrenut disciplinski postupak: 07. 07. 2022. godine
Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija*

Status predmeta: donesena odluka Prvostepene disciplinske komisije

Sažetak: Tuženoj je stavljeno na teret da je u 23 parnična predmeta, suprotno odredbi člana 184 Zakona o parničnom postupku FBiH, neopravdano kasnila u donošenju i izradi pismenog otpravka presude za vrijeme od najmanje 3 mjeseca do 11 mjeseci, te propustila o

razlozima prekoračenja roka za izradu presude da izvijesti predsjednika suda.

Tok postupka:

Izvan ročišta donesena je odluka PDK za sudije broj: 11-07-6-2389-8/2022 od 22. 11. 2022. godine, kojom se u cjelini prihvata Sporazum o zajedničkoj saglasnosti o utvrđivanju disciplinske odgovornosti broj KDT DD 012084 22 od 18. 11. 2022. godine, zaključen između KDT i tužene, pa se utvrđuje da je ona odgovorna da je izvršila disciplinski prekršaj iz člana 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija*, pa joj je izrečena disciplinska mjera smanjenja plate u iznosu 5% na period tri mjeseca.

Integritet i efikasnost postupka:

U obrazloženju odluke navedeno je da PDK nalazi da je navedeni sporazum zaključen u skladu sa odredbom člana 69 stav 1 Zakona o VSTS-u BiH i da iz Sporazuma nesumnjivo proizilazi da je između stranaka u disciplinskom postupku postignuta saglasnost o utvrđivanju disciplinske odgovornosti tužene za počinjeni disciplinski prekršaj kako je to navedeno u izreci ove odluke, kao i saglasnost u pogledu disciplinske mjere koja se ima izreći. Protiv ove odluke nije dozvoljena žalba.

2. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Amir Sobo

Nivo pravosudne institucije: Opštinski sud u Travniku

Pokrenut disciplinski postupak: 16. 02. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH - *ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudijske funkcije*

Status predmeta: donesena odluka na osnovu priznanja Prvostepene disciplinske komisije.

Sažetak: Tuženom je stavljeno na teret da je krajem 2020. godine sačinio i predstavio kao autorski i stručni rad naziva "*Ograničenja ljudskih prava u vrijeme pandemije Covid-19 prema Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*" objavljen na veb-stranici www.pravosuđe.ba, u kojem je bez navođenja autora, izdavača i naziva stručnih radova koristio, odnosno preuzeo većinske dijelove najmanje pet stručnih radova drugih autora, prikazavši ih kao svoj autorski tekst. Navedenim postupanjem tuženi je ujedno prekršio i Kodeks sudijske etike i to odredbe 1.5, 4.2 i 5.6.

Integritet postupka:

Komisija je ispitala navedeno priznanje tuženog u formalnom i sadržajnom smislu u skladu sa odredbom člana 95 Poslovnika VSTS-a BiH i zaključila da navedeno priznanje ispunjava sve uslove iz ovog člana u vezi sa članom 180 ZPP-a, dakle, riječ je o priznanju tuženog o počinjenom disciplinskom prekršaju.

U takvoj procesnoj situaciji izvedeni dokazi cijene se kao olakšavajuće ili otežavajuće okolnosti prilikom izricanja disciplinske mjere. Kao otežavajuća okolnost na strani tuženog je cijenjena okolnost da je tuženi sačinio i predstavio kao autorski stručni rad u kojem je prenio kompletne dijelove rada bez ispravke, čak i u redoslijedu riječi od pet autora iz njihovih autorskih radova, bez njihovog navođenja kao izvora, odnosno naziva autorskog djela, autora te izdavača i da je objavljen na veb-stranici i na taj način učinjen dostupan široj javnosti. Od olakšavajućih okolnosti sudiji je cijenjeno da je tuženi dugogodišnji sudija koji nije ranije disciplinski odgovarao, da je tokom obavljanja dužnosti sudije ostvario dobre rezultate rada, da je u toku disciplinskog postupka iskazao visok stepen saradnje kako sa KDT, tako i u postupku pred PDK iskazanim priznanjem disciplinskog prekršaja, te da je iskazao iskreno žaljenje i

kakanje zbog počinjenog disciplinskog prekršaja kao i oblik vinosti, nesvjesni nehat pod kojim je tuženi počinio navedeni disciplinski prekršaj, kao i da je odmah po saznanju uklonio rad sa internetske stranice i na taj način spriječio dalje štetne posljedice, te da se izvinio autorima čije je dijelove autorskog djela koristio (str. 7, treći pasus odozdo)... Imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, Komisija nalazi da tuženi zbog obimnosti spornog rada (preko 50 stranica) nije bio svjestan mogućnosti nastupanja zabranjene posljedice, iako je prema okolnostima i prema svojim svojstvima bio dužan i mogao da bude svjestan te mogućnosti (nesvjesni nehat), s obzirom na to da je nosilac pravosudne funkcije i da su mu morali biti poznati propisi iz autorskog prava, te da je upravo navedena okolnost subjektivna disciplinska odgovornost i bila od uticaja da se tuženom izrekne disciplinska mjera javnog karaktera, odnosno javna opomena (str. 8, drugi pasus odozgo).

Po ocjeni autora, KDT je iskazao nedosljednost prilikom sačinjavanja disciplinske tužbe kada je u pogledu subjektivnog odnosa prema disciplinskom prekršaju naveo da je opisane radnje u vidu sačinjavanja rada kao svog autorskog djela i njegovog objavljivanja na veb-stranici upotrebom tuđih autorskih radova bez navođenja izvora to učinio *iako je bio svjestan ili je morao biti svjestan da je... povrijedio autorska prava autora*, što ukazuje da je radnju izvršio sa svjesnim ili nesvjesnim nehatom, a što je PDK prihvatio jer je tuženi priznao disciplinski prekršaj. Međutim, posebnu zabrinutost izaziva dio obrazloženja odluke DDK u kojem se nesvjesni nehat cijeni kao olakšavajuća okolnost i time se pogoduje tuženom prilikom odabira disciplinske mjere pri činjenici da u izreci odluke stoji i teži oblik vinosti, čime su razlozi protivrječni izreci. Drugim riječima, ukoliko PDK nije mogao otkloniti nedostatke u dispozitivu tužbe koji se odnose na stepen vinosti usljed nedostatka procesnih alata koji su redukovani kod donesene odluke na osnovu priznanja, neosnovano je našao da se radi o najblažem obliku vinosti kao olakšavajućoj okolnosti u situaciji kada sudija koji poznaje propise prenosi kompletne dijelove radova drugih autora i prikazuje ih kao svoje.

3. Svojevremeno nosioca pravosudne funkcije: sutkinja Slavica Tadić, predsjednica suda

Nivo pravosudne institucije: Osnovni sud u Zvorniku

Pokrenut disciplinski postupak: 22. 10. 2021. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija*

Status predmeta: donesena odluka na osnovu priznanja Prvostepene disciplinske komisije

Sažetak: Tužena je postupajući kao sutkinja u predmetu K... 09. 02. 2018. godine objavila presudu u krivičnom predmetu i predmet iskazala završenim odlukom u meritumu dana 20. 08. 2018. godine, a pismeni otpravak presude izradila je 02. 08. 2019. godine po proteku perioda od najmanje 1 (jedne) godine i 5 (pet) mjeseci, a potom je izjavljenu žalbu branioca okrivljenog dostavila drugostepenom sudu po proteku najmanje osam mjeseci, čime je ujedno prekršila i član 5.5. Kodeksa sudijske etike.

Tok postupka:

Odlukom PDK broj: 11-07-6-998-3/2022 od 30. 03. 2022. godine na osnovu priznanja prihvaćena je u cijelosti izjava o priznanju disciplinskog prekršaja tužene, predsjednice Osnovnog suda u data na pripremnom ročištu koje je održano 30. 03. 2022. godine pred PDK, činjenično opisanog u disciplinskoj tužbi KDT broj KDT DD 01133421 od 22. 10. 2021. godine pa je utvrđeno da je tužena predsjednica Osnovnog suda u odgovorna za disciplinski prekršaj iz člana 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH (*neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija*). Navedenim postupanjem tužena je ujedno prekršila i član 5 tačka 5 Kodeksa sudijske etike - *sudija obavlja svoju funkciju na efikasan i zakonit način u razumnom*

roku, pa je tuženoj izrečena disciplinska mjera javna opomena.

Integritet postupka:

U ovom disciplinskom predmetu PDK se u obrazloženju odluke pozvao na raniju praksu disciplinskih organa i citirao broj odluka i zauzet stav koliko je vremena potrebno za obavljanje iste procesne radnje - *dostavljanje žalbe na odgovor drugoj strani okarakterisano je, citat: jednostavnom procesnom radnjom, za čije preduzimanje nije potrebno duže od pet minuta, u odluci broj 04-02-1498-9/2012. godine i u odluci broj 04-07-6-1116-38/2018 od 02. 11. 2018. godine*, čime je strankama omogućeno pravo na pravnu sigurnost, kao element prava na pravično suđenje prema međunarodnim standardima. Iako metod pozivanja na ranije odluke istih organa nije uobičajen u kontinentalnom pravu, treba se prihvatiti kao primjer dobre prakse jer time disciplinski organi teže pravnoj sigurnosti stranaka. Međutim, PDK nije u tome dosljedan budući da je sutkinja oglašena odgovornom zbog kašnjenja u izradi odluke u jednom predmetu, a u ranijoj disciplinskoj praksi zauzeti su stavovi da u tom slučaju nisu ostvareni elementi ovog disciplinskog prekršaja¹⁵. Mogući razlog za to leži u činjenici da je tužena priznala disciplinski prekršaj te da je u tom slučaju: *Komisija utvrdila da je izjava o priznanju disciplinskog prekršaja tužene data dobrovoljno, bez prisile i prinude, da tužena nije bila u zabludi prilikom davanja iste, te da je PDK, postupajući u skladu sa odredbama člana 95 Poslovnika VSTS-a BiH, a u vezi sa članom 180 ZPP, a imajući u vidu da tužena datu izjavu nije opozvala do isteka roka za donošenje odluke, istu u cijelosti prihvatila* (str. 5, četvrti pasus odozgo), a izvedene dokaze cijenila je kao otežavajuće i olakšavajuće okolnosti prilikom izricanja disciplinske mjere. Stoga se ova činjenica ne može pripisati propustu disciplinskog organa već KDT prilikom sačinjavanja disciplinske tužbe koja je od uticaja na integritet disciplinskog postupka kao cjeline.

4. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: sutkinja Božana Banduka, predsjednica suda
sutkinja Selma Voloder Kadrić

Nivo pravosudne institucije: Opštinski sud u Kiseljaku
Opštinski sud u Travniku

Pokrenut disciplinski postupak: 03. 11. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 16 i 19 Zakona o VSTS-u BiH - *upuštanje u aktivnosti koje su nespojive sa dužnostima sudije, i namjerno davanje lažne, obmanjive ili nedovoljne informacije u vezi sa prijavama za radno mjesto, disciplinskim stvarima, pitanjima unapređenja i napredovanja u službi ili bilo kojim drugim pitanjima koja su u nadležnosti Savjeta*

Status predmeta: prema sutkinji S. V. K. donesena je odluka na osnovu priznanja Prvostepene disciplinske komisije

Sažetak: Tuženoj sutkinji stavljeno je na teret da je od 04. 07. 2019. godine do 04. 07. 2021. godine obavljala poslove i dužnosti člana Kancelarije za pritužbe javnosti, te vršila aktivnosti koje su nespojive sa dužnostima sudije, propuštajući da zatraži mišljenje Komisije za sudijsku i tužilačku etiku, nezavisnost i nespojivost, a pri tome su tuženoj morale biti poznate izmjene i dopune Kodeksa sudijske etike koje su stupile na snagu u 2018. godini, kojima je propisana izričita zabrana članstva sudijama u Odboru za pritužbe građana na rad policije, čime je izvršila disciplinski prekršaj iz člana 56 tačka 16 Zakona o VSTS-u BiH - *upuštanje u aktivnosti koje su nespojive sa dužnostima sudije* i što je u obrascu finansijskog izvještaja za 2019. godinu propustila da prijavi prihod ostvaren u toj godini radom u Kancelariji za pritužbe javnosti u iznosu 1.296 KM, čime je izvršila disciplinski prekršaj iz člana 56 tačka 19 Zakona o VSTS-u BiH - *namjerno davanje lažne, obmanjive ili nedovoljne informacije u vezi sa prijavama*

¹⁵ "Radnja kašnjenja u izradi jedne odluke nema obilježja prekršaja jer zakonski opis prekršaja upućuje na množinu u odnosu na predmet izvršenja" (Odluka Prvostepene disciplinske komisije br. DCFK (sudije) od 05. 11. 2007. godine; Odluka Drugostepene disciplinske komisije br. DŽFK (sudije) 1/2008 od 20. 03. 2008.; Odluka VSTS-a br. VSTS-02-0921-14052008 od 08. 05. 2008.)

za radno mjesto, disciplinskim stvarima, pitanjima unapređenja i napredovanja u službi ili bilo kojim drugim pitanjima koja su u nadležnosti Savjeta.

Tok postupka:

Odlukom PDK za sudije od 25. 01. 2023. godine na osnovu priznanja prihvaćena je u cijelosti izjava o priznanju disciplinskog prekršaja tužene sutkinje S. V. K. Opštinskog suda u... data na pripremnom ročištu, koje je održano 25. 01. 2023. godine pred Prvostepenom disciplinskom komisijom, činjenično opisanih u disciplinskoj tužbi od 03. 11. 2022. godine, pa je utvrđeno da je ona odgovorna za disciplinske prekršaje iz člana 56 tačka 16 i tačka 19 Zakona o VSTS-u BiH, i tuženoj je izrečena javna opomena.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari najprije je nejasno kakva je odluka donesena prema tuženoj predsjednici suda koja je, takođe, priznala disciplinske prekršaje, budući da ona nije obuhvaćena ovom konačnom odlukom.

Po ocjeni autora, obrazloženje PDK u pogledu izrečene disciplinske mjere koje glasi: *Komisija je cijenila činjenicu da se protiv tužene vodio disciplinski postupak, te da je odlukom PDK broj: 04-07-6-85-3/2016 od 02. 02. 2016. godine izrečena disciplinska mjera: javna opomena za počinjeni disciplinski prekršaj iz člana 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH „neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija“, ali imajući u vidu značajan protek vremena od izricanja prethodne disciplinske mjere, odnosno da se prethodni disciplinski postupak vodio za prekršaj koji je počinjen od 2011 do 2014. godine, Komisija smatra da se navedeno ne može cijeniti kao posebno otežavajuća okolnost na strani tužene, te da bi izricanje strožije mjere od javne opomene u odnosu na sve olakšavajuće okolnosti u konkretnom slučaju bilo očigledno nepravično i da će se svrha vođenja disciplinskog postupka protiv tužene postići izricanjem upravo ove disciplinske mjere (str. 6, četvrti pasus odozgo), izaziva zabrinutost jer je riječ o povratniku koji je izvršio dva disciplinska prekršaja, od čega jedan sa eventualnim umišljajem pa je upitno da li se svrha disciplinskih mjera može da ostvari ovako blagom mjerom. Međutim, KDT je u završnoj riječi upravo ukazao da ovu okolnost ne treba cijeniti kao otežavajuću, nije izjavio žalbu na odluku o disciplinskoj mjeri, pa je očigledno da su olakšavajuće okolnosti na strani tužene prevagnule da je kroz dosadašnje rezultate rada iskazala visok stepen stručnosti i posvećenosti u obavljanju sudijske funkcije i ostvarujući izuzetne dobre rezultate u radu (str. 5, treći pasus odozdo), kao i ponašanje i iskrenu i otvorenu saradnju tužene u ovom postupku kako sa Kancelarijom disciplinskog tužioca tako i u postupku pred ovom Komisijom iskazanim priznanjem disciplinskih prekršaja, kao i činjenicu da je samo pokretanje i vođenje ovog disciplinskog postupka veoma pogodilo tuženu, te da je tužena izrazila iskreno kajanje i žaljenje zbog počinjenih disciplinskih prekršaja (str. 5, zadnji pasus).*

5. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Dragan Golijan

Nivo pravosudne institucije: Osnovni sud u Vlasenici

Pokrenut disciplinski postupak: 25. 05. 2021. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti*

Status predmeta: donesena odluka Prvostepene disciplinske komisije

Sažetak: Nakon što je drugostepeni sud ukinuo rješenje o pritvoru i naložio ponovno odlučivanje prvostepenom sudu, tuženi je, obavljajući dužnost predsjednika sudskog savjeta, umjesto zakazanog ročišta za odlučivanje o prijedlogu za određivanje pritvora 17. 01. 2020. godine održao ročište za izjašnjenje o krivici, nakon čega je inicirao fazu glavnog pretresa u

kojoj je optuženi bio nedostupan, zbog čega je sud donio naredbu za izdavanje potjernice, odnosno nemarno je obavljao dužnost predsjednika sudskog savjeta.

Tok postupka:

Tuženi je podnio odgovor na tužbu 23. 06. 2021. godine.

Četiri pripremna ročišta su odgođena: 09. 07. 2021. godine, 24. 08. 2021. godine, 19. 10. 2021. godine i 19. 11. 2021. godine.

Na pripremno ročište zakazano za 14. 02. 2022. godine tuženi je uredno pozvan putem oglasne table VSTS-a BiH u skladu sa članom 348 ZPP-a („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13). Osim poziva preko oglasne table, poziv je tuženom dostavljen i na adresu na koju je zaprimio disciplinsku tužbu, potom na adresu koju je Komisiji dostavila Policijska uprava i na adresu Osnovnog suda gdje tuženi obavlja svoju funkciju putem predsjednice Osnovnog suda. Pripremno ročište održano je u prisustvu tužioca i tuženog koji je uredno obaviješten putem oglasne table VSTS-a BiH. PDK je prihvatio dokazne prijedloge KDT, a odbio je dokazni prijedlog tuženog iz odgovora na tužbu za saslušanje svjedoka.

Na ročištu za glavnu raspravu održanom 16. 03. 2022. godine u prisustvu tužioca i u odsutnosti uredno obaviještenog tuženog saslušana je svjedokinja, tužiteljica Okružnog javnog tužilaštva na prijedlog KDT, izvedeni su predloženi dokazi i tužilac je dao završnu riječ.

PDK je donio odluku kojom je sudiju oglasio odgovornim za disciplinski prekršaj koji mu je stavljen na teret i izrekao mu je disciplinsku mjeru smanjenje plate u iznosu 30% na period šest mjeseci. Prema informaciji koja je bila dostupna posmatraču, sudiji je prestao mandat podnošenjem ostavke 20. 06. 2022. godine.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari tuženi je izbjegavao da uredno zaprimi pozive Komisije i da pristupi na ročište sa ciljem odugovlačenja postupka, pa je Komisija postupajući po zakonskoj obavezi da sprovede postupak bez odugovlačenja i spriječi zloupotrebu prava, a obaveza tuženog je da obavijesti Komisiju o promjeni adrese koju je naveo u odgovoru na tužbu tuženom pozive u daljem toku disciplinskog postupka dostavila je putem oglasne table VSTS-a BiH (str. 5, predzadnji pasus).

U obrazloženju odluke PDK je, između ostalog, naveo *navode tuženog da je bolestan i da ne može da pristupi na zakazana ročišta ova Komisija nije smatrala osnovanim, niti zakonski utemeljenim, a kako tuženi na osnovu priložene medicinske dokumentacije nije dokazao da ne može da pristupi na disciplinska ročišta, kao ni na Klinički centar Univerziteta u Sarajevu radi određenog vještačenja* (str. 12, 5. pasus odozgo).

Po ocjeni autora, u pogledu obrazloženja PDK u dijelu koji se odnosi na subjektivni odnos tuženog prema izvršenom prekršaju javljaju se određene nedoumice i nejasnoće jer pravna kvalifikacija prekršaja a priori implicira nehatno izvršenje. Naime, *Komisija je pravno tumačenje odnosa disciplinski odgovornog tuženog prema počinjenom disciplinskom prekršaju tumačila shodno odredbama krivičnog zakona prema kojem disciplinski prekršaj može biti učinjen umišljajno (direktni ili eventualni umišljaj) i sa nehatom (svjesni nehat i nesvjesni nehat). Ovakvo shvatanje Komisija je shodno izvela iz materijalno-krivičnog instituta umišljaja i nehata, s obzirom na činjenicu da Zakonom o VSTS-u BiH, a niti Poslovníkom VSTS-a BiH, ovaj materijalni institut nije regulisan, čiju materijalno-pravnu shodnu primjenu Komisija smatra najprikladnijom u konkretnom slučaju*“ (str. 14, treći pasus odozgo)... *Prema ocjeni Komisije tuženi je bio svjestan da zbog njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posljedica, ali je pristao na njeno nastupanje (eventualni umišljaj)* (str. 14, četvrti pasus odozgo). Međutim, mora se poći od toga da su u biću disciplinskog prekršaja iz člana 56 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH nemar ili nepažnja, termini koji potiču iz građanske odgovornosti štetnika koja je zasnovana na namjeri (koja se može upodobiti sa direktnim i eventualnim umišljajem u krivičnopravnom smislu) i

nepažnji (koja može biti gruba, i tada se može upodobiti sa eventualnim umišljajem, ili obična, koja odgovara svjesnom i nesvjesnom nehату u krivičnopravnom smislu). Iz obrazloženja odluke bi se dalo zaključiti da je propust sudije bio grub jer je propustio da odluči o produženju pritvora optuženom te da je stepen njegove disciplinske odgovornosti teži od obične nepažnje, što djeluje prihvatljivo, ali imajući u vidu naziv prekršaja i da je KDT u tužbi iznio tvrdnju da je tuženi nemarno obavljao funkciju predsjednika sudskog savjeta, ostaju neke nedoumice, a ovo tim prije što zakonodavac očigledno pravi razliku između nemara i nepažnje jer radnju prekršaja navodi alternativno, *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti*, iako su to suštinski posmatrano sinonimi i s lingvističkog aspekta imaju isto značenje, pa je pred disciplinskim organima veliki izazov u tumačenju i primjeni materijalnog prava.

Prilikom donošenja odluke o vrsti i visini izrečene disciplinske mjere PDK je dao vrlo detaljne i konkretne razloge za individualizaciju mjere i sagledao sve okolnosti na koje je uputio zakonodavac (član 59 Zakona o VSTS-u BiH) i kriterijume utvrđene Smjernicama za određivanje disciplinskih mjera u disciplinskim postupcima (usvojene na sjednici Savjeta 08. 07. 2016. godine). *Od otežavajućih okolnosti Komisija je cijenila ponašanje tuženog i njegovu nesaradnju kako sa tužiocem, tako i sa ovom Komisijom, nepostupanje po rješenju Komisije da se izvrši njegovo vještačenje, neprimjerene navode u podnescima upućenim Komisiji i suprotnoj strani kao i naročito tešku posljedicu koja se ogleda da je usljed propusta tuženog u fazi glavnog pretresa optuženi nedostupan u krivičnom postupku, kao i subjektivnom odnosu spram počinjenog disciplinskog prekršaja. U konkretnom slučaju Komisija je utvrdila eventualni umišljaj na strani tuženog, kao i nedostatak žaljenja i kajanja zbog počinjenih disciplinskih prekršaja* (str. 14, zadnji pasus). PDK smatra da je izrečena disciplinska mjera smanjenje plate za 30% za period od šest mjeseci u potpunosti adekvatna stepenu disciplinske odgovornosti tuženog, da će se navedenom mjerom prema tuženom u potpunosti obezbijediti pravičnost i dosljednost disciplinskog sankcionisanja nosilaca pravosudnih funkcija od disciplinskih organa Savjeta, zbog čega je tuženom za počinjen disciplinski prekršaj izrekla pomenutu disciplinsku mjeru u uvjerenju da tuženom nije neophodno izricati težu disciplinsku mjeru, te da će se i ovom mjerom ostvariti svrha i ciljevi disciplinskog sankcionisanja.

Utišak je autora da je ovakav pristup utvrđivanju i ocjeni okolnosti koje su od uticaja na izbor disciplinske mjere i obrazloženje istih okolnosti, koje je iscrpno i temeljito, primjer dobre prakse, ali je upitno da li je težina disciplinske mjere, a posebno period na koji se određuje, adekvatna pravilno utvrđenim i cijenjenim olakšavajućim i otežavajućim okolnostima. Shodno navedenom, da se zaključiti da je Komisija preduzela sve zakonom predviđene mjere za sprečavanje zloupotrebe prava tuženog, koje nisu ugrozile integritet disciplinskog postupka i prava tuženog, kojem je omogućeno da se izjasni i raspravlja pred disciplinskim organom.

Efikasnost postupka:

Postupak je okončan donošenjem prvostepene odluke u roku kraćem od godinu, u kojem vremenskom okviru se shodno odredbama Zakona mora okončati disciplinski postupak, ročišta su zakazivana u kraćim vremenskim razmacima, ali nisu održavana usljed opstrukcija tuženog, kako prilikom prijema poziva, tako i odazivanja na pozive u zakazanim terminima koji su mu bili poznati, tako da se u pogledu efikasnosti ne može izraziti zabrinutost jer nema propusta disciplinskih organa u primjeni procesnog disciplinskog prava.

6. Svojtvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Ljubiša Miličević

Nivo pravosudne institucije: Osnovni sud u Bijeljini

Pokrenut disciplinski postupak: 28. 12. 2021. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 9 Zakona o VSTS-u BiH - *donošenje odluka kojim se očigledno krši zakon ili uporno i neopravdano kršenje pravila postupka*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije.

Sažetak: Tuženom je stavljeno na teret da je postupajući kao sudija u predmetu K... Kps/K dana 14. 02. 2019. godine održao ročište povodom razmatranja sporazuma o priznanju krivice zaključenog između Okružnog javnog tužilaštva ... i optuženog zbog krivičnog djela obljava sa djetetom mlađim od 15 godina iz člana 172 stav 1, za koje je KZRS-a zapriječena kazna zatvora u rasponu od 2 do 10 godina, i produženog krivičnog djela teška krađa iz člana 226 stav 1 KZRS-a, za koje je zapriječena kazna zatvora u trajanju od 1 do 8 godina, na kojem je donio rješenje kojim se prihvata sporazum o priznanju krivice, nakon čega je održao ročište radi izricanja krivičnopravne sankcije. Tuženi je prihvatanjem prijedloga datog u sporazumu o priznanju krivice sa optuženim donio presudu kojom je optuženom utvrdio za krivično djelo obljava sa djetetom mlađim od 15 godina kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 2 (dva) mjeseca, iako je članom 54 stav 3 KZRS-a propisano da za to krivično djelo nije moguće izreći kaznu ispod zakonom propisanog minimuma, a za krivično djelo teška krađa u produženom obliku kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, te ga je osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine, čime je donio nezakonitu odluku.

Tok postupka:

Odlukom PDK za sudije broj 11-07-6-135-8/2022 od 15. 03. 2022. godine tuženi je oglašen odgovornim da je počinio disciplinski prekršaj iz člana 56 tačka 9 Zakona o VSTS-u BiH - *donošenje odluka kojima se očigledno krši zakon*, a ujedno je prekršio i Kodeks sudijske etike u dijelu 4.2. i 5. pa mu je izrečena disciplinska mjera smanjenje plate za 10% na period od šest mjeseci.

Žalbu je pravovremeno izjavio tuženi zbog odluke o izrečenoj disciplinskoj mjeri sa prijedlogom da DDK žalbu tuženog uvaži i preinači izrečenu disciplinsku mjeru na način da izrekne pismenu opomenu, što bi odgovaralo disciplinskom prekršaju i svim olakšavajućim okolnostima ili da smanji period smanjenja plate sa šest na tri mjeseca.

Odlukom DDK za sudije od 18. 05. 2022. godine odbijena je kao neosnovana žalba tuženog M. LJ., sudije Osnovnog suda u ..., i potvrđena odluka prvostepene disciplinske komisije za sudije broj 11-07-6-135-8/2022 od 15. 03. 2022. godine.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari sporna je bila jedino vrsta i visina izrečene disciplinske mjere budući da je tuženi priznao izvršenje disciplinskog prekršaja koji mu je stavljen na teret. KDT je tuženom stavio na teret nehatno izvršenje prekršaja navodima da je *kao sudija morao znati da je članom 54 stav 3 KZRS-a... određen izuzetak od primjene principa ublažavanja kazne...*, a DDK je zauzeo stav odgovarajući na žalbene navode tuženog da *radnja kojom je tuženi počinio disciplinski prekršaj koja čine bitno obilježje disciplinskog prekršaja ne može da bude cijenjena kao olakšavajuća okolnost, osim ukoliko nije počinjen iz nesvjesnog nehata, što u konkretnom predmetu nije slučaj* (str. 3, predzadnji pasus).

S obzirom na to da su u odluci DDK samo dati razlozi od uticaja na vrstu i visinu disciplinskih mjera, i u ovom disciplinskom predmetu postoji zabrinutost u pogledu subjektivnog odnosa tuženog prema disciplinskom prekršaju, jer se stiče utisak da nema preciznih kriterijuma za utvrđivanje stepena vinosti, kao i da disciplinski organi izlaze izvan okvira disciplinske tužbe. Ovo stoga što je KDT tuženom stavio na teret nesvjesni nehat, dok se iz obrazloženja odluke ne vidi kakav je stav PDK po tom pitanju, ali se DDK izjašnjava da se očigledno ne radi o nesvjesnom nehata, što kod razumnog posmatrača stvara nedoumice i izaziva zabrinutost.

U obrazloženju su detaljno ocijenjeni svi navodi žalbe, pa DDK nalazi da *činjenica koju tuženi u žalbi ističe da je presudom u predmetu Osnovnog suda u ..., broj K... Kps/K bio zadovoljan i tužilac jer je dobio osuđujuću presudu, osuđeni je dobio kaznu zatvora i sud je završio predmet tako da niko nije oštećen, ne može biti relevantna kao olakšavajuća okolnost, posebno iz razloga jer je i postupajući tužilac disciplinski odgovarao što je zaključio sporazum o*

priznanju krivice sa optuženim, kojim je predložio izricanje kazne ispod zakonskog minimuma, a ovo tim prije što u konkretnom slučaju ni sam tužilac nije imao interesa da izjavi žalbu, s obzirom na to da je prihvaćen sporazum koji je predložio (str. 3, predzadnji pasus).

Efikasnost postupka:

Nema nikakvih zabrinutosti po tom pitanju.

7. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Oliver Badrov

Nivo pravosudne institucije: Opštinski sud u Livnu

Pokrenut disciplinski postupak: 10. 02. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije za sudije broj: 11-07-6-639-16/2022 od 20. 12. 2022. godine.

Sažetak: Tuženom je stavljeno na teret pod tačkom 1 tužbe da je propustio da odluči o prigovoru trećeg lica od 14. 03. 2017. godine, u periodu od najmanje 2 godine i 10 mjeseci sve do 25. 02. 2020. godine, kada je donio rješenje kojim se prigovor trećeg lica smatra povučenim, pod tačkom 2 tužbe da je neopravdano odugovlačio postupak izvršenja i propustio da preduzima dalje radnje u predmetu s ciljem okončanja izvršnog postupka u periodu od najmanje 3 godine i 11 mjeseci, te da je u svih 17 tačaka navedenih u disciplinskoj tužbi formirao faze predmeta suprotno stanju u spisu, te iskazivao predmete završenim, iako je bio svjestan da u vrijeme njihovog iskazivanja završenim nije bilo uslova za iskazivanje predmeta završenim, na koji način je postupio suprotno članovima 7 i 8 Pravilnika o orijentacionim mjerilima za rad sudija i stručnih saradnika u sudovima u BiH i članu 74 i 77 Pravilnika o sistemu za automatsko upravljanje predmetima u sudovima (CMS).

Tok postupka:

PDK je donio odluku broj: 11-07-6-639-13/2022 od 26. 09. 2022. godine kojom je sudija oglašen odgovornim po svim tačkama disciplinske tužbe, čime je izvršio disciplinski prekršaj iz člana 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija* i izrečena mu je javna opomena.

Tuženi je preko punomoćnika izjavio žalbu zbog povrede odredaba pravila postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene normi materijalnog prava i odluke o izrečenoj disciplinskoj mjeri.

KDT je podnio odgovor na žalbu tuženog.

DDK za sudije je dana 20. 12. 2022. godine donio odluku kojom je odbijena kao neosnovana žalba punomoćnika tuženog, pa je potvrđena odluka PDK za sudije broj: 11-07-6-639-13/2022 od 26. 09. 2022. godine.

Integritet postupka:

U ovom disciplinskom predmetu pažnju zaokupljaju navodi žalbe tuženog kojima se pozvao na Odluku Ustavnog suda BiH broj AP-633/04 od 27.5. 2005. godine, i ukazao da za disciplinski postupak vrijede pravila krivičnog postupka te da tuženi u ovom postupku nije bio dužan ništa dokazivati, a posebno ne činjenice koje su definisane i propisane Zakonom o izvršnom postupku, na koje navode je *DDK odgovorio da Savjet putem svojih organa – disciplinskih komisija provodi svoja zakonska ovlašćenja iz člana 60 Zakona o VSTS-u BiH,*

sprovedenjem disciplinskog postupka koji detaljno reguliše Poslovnik VSTS-a BiH, odlučuje o disciplinskoj odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija i izriče disciplinske mjere koje su propisane Zakonom o VSTS-u BiH. Izuzetno, odredbom člana 79 Poslovnika VSTS-a BiH regulirano je da u svim pitanjima koja se odnose na disciplinski postupak, koja nisu obuhvaćena Zakonom i ovim Poslovníkom, shodno se primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku prema mjestu učinjenja disciplinskog prekršaja, dakle, propisana je supsidijarna primjena odredbi parničnog, a ne krivičnog zakona, kako to u žalbi pogrešno navodi tuženi (str. 7, treći i četvrti pasus odozgo).

Cijeneći navode žalbe da se postupak protiv njega smatra diskriminacijom, s obzirom na to da postoje brojni propusti drugih sudija u istom predmetu, DDK je naveo da su navodi neosnovani, da ista *sprovodi disciplinski postupak koji se pokreće disciplinskom tužbom tužioca i da nosioci pravosudne funkcije koji nisu predmet disciplinske tužbe ne mogu da budu predmet ispitivanja disciplinskih organa u pogledu njihove eventualne odgovornosti* (str. 8, prvi pasus odozgo).

Odgovarajući na navode iz žalbe tuženog da se u ponašanju tuženog ne stiču bitna obilježja disciplinskog prekršaja iz člana 56 tačka 10 Zakona, DDK je, između ostalog, naveo *da su radnje izvršenja u disciplinskom prekršaju postavljene alternativno kao tri odvojene radnje, pri čemu je za postojanje navedenog disciplinskog prekršaja dovoljno da se ispuni jedna od tri alternativno postavljene radnje izvršenja, te imajući u vidu činjenični opis po svih 17 tačaka disciplinske tužbe, kao i kontinuirano postupanje tuženog prilikom iskazivanja predmeta završenim, suprotno odredbama Pravilnika o CMS-u i Pravilnika o orijentacionim mjerilima za rad sudija i stručnih saradnika u sudovima u BiH, ova Komisija zaključuje da se u radnji tuženog stiču svi bitni elementi ovog disciplinskog prekršaja* (str. 9, drugi pasus odozdo).

Efikasnost postupka:

Postupak je u dvije instance završen za deset mjeseci, što se može smatrati efikasnim postupkom.

8. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Dragan Čorlija

Nivo pravosudne institucije: Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine

Pokrenut disciplinski postupak: 04. 03. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH - neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije za sudije broj: 11-07-6-942-14/2022 od 30. 11. 2022. godine.

Sažetak: Tuženom je stavljeno na teret da je postupajući kao sudija izvjestilac u predmetu KŽ... propustio da za vrijeme od najmanje 1 (jedne) godine i 3 (tri) mjeseca preduzme procesne radnje zakazivanja i održavanja sjednice Savjeta povodom žalbi kantonalne tužiteljice i branioca optuženog, iako je u navedenom periodu imao u radu 29 neriješenih predmeta, pri čemu je riješio 111 KŽ predmeta koji su primljeni u rad nakon konkretnog predmeta, te da je neopravdano kasnio u izradi pismenog otpavka presude za vrijeme od najmanje pet mjeseci, te je propustio da pravovremeno obavijesti predsjednika suda o prekoračenju roka, čime je prekršio odredbu člana 304 ZKP-a FBiH, kojom je propisano da se presuda koja je objavljena mora pisano izraditi u roku 15 dana po objavljivanju, a u složenim stvarima izuzetno u roku od 30 dana, te ako presuda nije izrađena u tim rokovima sudija, predsjednik Savjeta dužan je obavijestiti predsjednika suda zbog čega to nije učinjeno, te da će predsjednik suda po potrebi preduzeti mjere da se presuda što prije izradi.

Tok postupka:

Odlukom PDK za sudije broj: 11-07-6-942-11/2022 od 26. 09. 2022. godine tuženi je oglašen odgovornim da je izvršio disciplinski prekršaj iz člana 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija* i izrečena mu je disciplinska sankcija smanjenje plate za 10% na period od dva mjeseca.

Tuženi je pravovremeno izjavio žalbu iz svih žalbenih razloga, a KDT je podnio odgovor na žalbu

DDK za sudije 30. 11. 2022. godine donio je odluku kojom je odbio kao neosnovanu žalbu tuženog i potvrdio odluku PDK za sudije od 26. 09. 2022. godine.

Integritet postupka:

Ispitujući žalbeni navod tuženog da je PDK prekoračio tužbeni zahtjev kada je konstatovao da tuženi nije pravovremeno obavijestio predsjednicu suda, a da mu je stavljeno na teret da je propustio da o kašnjenju u izradi presude i razlozima prekoračenja roka za izradu presude obavijesti predsjednika suda, Komisija ga nalazi neosnovanim, *budući da je na osnovu relevantnog dokaza Komisija pravilno utvrdila činjenicu koja ide u prilog, a ne na štetu tuženog, da je isti obavijestio, ali ne pravovremeno, predsjednicu suda o navedenoj činjenici i tuženi je na temelju takvog činjeničnog stanja oglašen disciplinski odgovornim* (str. 7, predzadnji pasus)... Stoga se ne može govoriti o prekoračenju tužbenog zahtjeva od Komisije u smislu odredbe člana 56 ZPP-a s obzirom na to da nije bilo promene istovjetnosti tužbenog zahtjeva, povećanja postojećeg ili isticanja drugog zahtjeva uz postojeći.

U ovom disciplinskom predmetu je ista situacija kao u ranije analiziranom predmetu u kojem je sudija oglašen odgovornim za kašnjenje u izradi odluke u jednom predmetu, što je suprotno ranijoj disciplinskoj praksi, te ukoliko je ona promijenjena i zauzet drugačiji stav, nalazimo da je o tome trebalo dati odgovarajuće obrazloženje, ovako se dovodi u pitanje pravna sigurnost stranaka i integritet disciplinskog postupka.

Efikasnost postupka:

Postupak je u dvije instance završen za 8 mjeseci, što se može smatrati efikasnim postupkom.

9. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sutkinja Dragica Miletić

Nivo pravosudne institucije: Sud Bosne i Hercegovine

Pokrenut disciplinski postupak: 10. 11. 2021. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH - *ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudijske funkcije*

Status predmeta: donesena konačna odluka VSTS-a BiH broj: 11-07-6-541-12/2022 od 08. 09. 2022. godine.

Sažetak: Tužena je dana 03. 03. 2020. godine održala ročište za glavnu raspravu, pri čemu je prilikom saslušanja u svojstvu parnične stranke tužioca, koji je na pitanje punomoćnika izjavio: „Ja sam preživio genocid, sve torture prošao, saradujem sa nemuslimanima bez ikakvih problema...“, insistirala da se promijeni termin riječi genocid u riječ zločin, iako je tužilac u svojoj izjavi koristio termin genocid, te na zapisnik evidentiran u CMS-u sa datumom 03. 03. 2020. godine, uprkos izjavi tužioca riječ genocid promijenjena je u riječ zločin.

Tok postupka:

Na ročištu za glavnu raspravu 30. 03. 2022. godine PDK je donio odluku broj 11-07-6-541-3/2022 kojom je tuženu oglasila odgovornom za izvršenje disciplinskog prekršaja iz člana 56 tačka 2 Zakona o VSTS-u BiH - *ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudijske funkcije* i izrekla joj disciplinsku mjeru smanjenje plate za 10% na period od 1 (jednog) mjeseca.

KDT je izjavio žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o izrečenoj disciplinskoj mjeri, sa prijedlogom da DDK uvaži žalbu, preinači pobijanu odluku, utvrdi činjenično stanje na način kako je obrazloženo u žalbi i izrekne strožiju disciplinsku mjeru iz člana 58 Zakona o VSTS-u BiH.

Punomoćnik tužene izjavio je žalbu zbog povrede pravila postupka, povrede odredaba ZPP-a, pogrešne primjene materijalnog prava i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa prijedlogom da se uvaži žalba i preinači odluku PDK i odbije disciplinska tužba.

DDK je odlukom broj: 11-07-6-541-9/2022 od 25.5. 2022. godine odbio kao neosnovane žalbu KDT i žalbu tužene i potvrdio odluku PDK.

Na odluku DDK tužena je Savjetu kao cjelini izjavila žalbu zbog odluke o izrečenoj disciplinskoj mjeri. Savjet je odbio žalbu tužene i potvrdio odluku DDK.

Integritet postupka:

Savjet kao cjelina prihvatio je obrazloženje DDK, smatrajući da je izrečena disciplinska mjera adekvatna i primjerena prirodi i težini počinjenog disciplinskog prekršaja, okolnostima izvršenja disciplinskog prekršaja i utvrđenom stepenu disciplinske odgovornosti na strani tužene (svjesni nehat), te da će se izrečenom mjerom ostvariti svrha i ciljevi disciplinskog sankcionisanja nosilaca pravosudnih funkcija od strane disciplinskih organa Savjeta. U skladu sa članom 103 stav 5 Poslovnika VSTS-a BiH, ova odluka Savjeta je konačna.

Ovaj predmet se razlikuje od ranije analiziranog predmeta po tome što je KDT u tužbi po pitanju subjektivnog odnosa počinioca disciplinskog prekršaja naveo: *Tužena je iako svjesna ili je morala biti svjesna svojih etičkih obaveza...*, što znači da je postupala sa svjesnim ili nesvjesnim nehatom, ali je Savjet u ovom slučaju, za razliku od ranijeg slučaja, našao, kao i nižestepeni disciplinski organi, da je riječ o svjesnom nehatu. Međutim, u izreci odluke prvostepenog organa ostao je dvojak alternativan oblik vinosti, što treba izbjegavati te, u situacijama kada komisija utvrdi stepen vinosti, dužna je da izostavi subjektivni element koji nije dokazan, u ovom slučaju nesvjesni nehat. U suprotnom, izreka je u suprotnosti sa obrazloženjem, što bi trebalo izbjegavati, jer umanjuje kvalitet odluke.

Efikasnost postupka:

Postupak je u tri instance završen za gotovo deset mjeseci, što se može smatrati efikasnim postupkom.

5.1.2. Disciplinski postupci koji su u toku

1. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: sutkinja Ružica Jukić

Nivo pravosudne institucije: Opštinski sud u Tuzli

Pokrenut disciplinski postupak: 27. 05. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH - *ponašanje u sudu i izvan suda koje šteti ugledu sudijske funkcije*

Status predmeta: donesena odluka Prvostepene disciplinske komisije za sudije

Sažetak: Tuženoj je stavljeno na teret da je na društvenoj mreži Facebook iznijela sopstvene pretpostavke o nacionalnoj pripadosti sudija i tužilaca koji su sankcionisani smanjenjem plate, da je sa službenog imejla iznosila detalje portalu The Bosnia Times dok je bila članica VSTS-a i da se na neprimjeren način putem imejla obraćala članovima VSTS-a.

Tok postupka:

Tužena je podnijela odgovor na tužbu 28. 06. 2022. godine.

Pripremna ročišta, zakazana za 07. 10. i 11. 11. 2022. godine, odgođena su.

Pripremno ročište održano je 23. 12. 2022. godine. Punomoćnik tužene je izjavio da su danas saznali za sastav Komisije i da bi trebalo izuzeti Sanina Bogunića jer ga je direktno spomenula tužena i u pitanju je sukob interesa. Komisija se pozvala na rješenje VSTS-a od 04. 07. 2022. godine, kojim je odlučeno da je zahtjev tužene za postupanje i odlučivanje u svojstvu člana VSTS-a i člana Prvostepene disciplinske komisije neosnovan. Punomoćnik tužene ukazivao je da isti nosioci javno iznose kritike i cijene ih nužnim i opravdanim, odnosno navodio je okolnosti za jednak tretman jer su i drugi izjavljivali kritike. KDT je naglasio da je suština u neprimjerenom tonu.

Ročište za glavnu raspravu, zakazano za 27. 01. 2023. godine, odgođeno je.

Ročištu za glavnu raspravu, zakazanom za 24. 02. 2023. godine, nije prisustvovala tužena zbog objektivnih zdravstvenih razloga. Tužilaštvo i odbrana izlagali su materijalne dokaze, KDT je imao pet pismenih dokaza koji su uključivali isječke iz imejlava, screenshotove Facebook statusa koji su se odnosili na kritiku pravosuđa. Odbrana je uložila prigovor na autentičnost dokaza i imala je 31 materijalni dokaz koji je uključivao članke portala, imejlave i video-zapise koji su ukazivali na kritiku pravosuđa ostalih nosilaca pravosudnih funkcija. Na narednoj raspravi planirano je saslušanje tužene lično ili putem Webexa i okončanje disciplinskog postupka.

Disciplinski postupak okončan je 24. 03. 2023. godine na održanom ročištu za disciplinsku raspravu.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari sa stanovišta integriteta postupka interesantno je više pitanja na koja će morati da odgovore disciplinski organi (budući da u vrijeme sačinjavanja ove Analize nije poznata sadržina prvostepene odluke), najprije pitanje slobode izražavanja tužene kao sutkinje ili člana Savjeta upotrebom društvenih mreža, te da li njeno istupanje u tim svojstvima, na opisani način podliježe disciplinskoj odgovornosti usljed nedostatka sudržanosti ili sutkinja uživa pravo na slobodu izražavanja po članu 10. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda kao i svaki drugi građanin. Interesantno je i pitanje da li se može poistovjetiti u smislu disciplinske odgovornosti postupanje tužene kao sutkinje sa postupanjem kao članice VSTS-a BiH, kao nezavisnog i samostalnog organa, koji ima zadatak da obezbijedi nezavisno, nepristrasno i profesionalno pravosuđe, odnosno da li je član Savjeta i dalje sudija koji podliježe disciplinskoj odgovornosti u smislu odredbe člana 56 Zakona o VSTS-u BiH, na koja pitanja se mora dati relevantan odgovor od značaja za konzistentost disciplinske prakse. Nakon objavljivanja konačne odluke biće nam poznato rezonovanje disciplinskih organa, i tek tada može da se izrazi slaganje ili neslaganje sa iznesenim argumentima. Ostaje da se vidi da li i na koji način će biti primijenjeni međunarodni standardi koji se odnose na pravo na slobodu izražavanja i primjenu člana 10. Konvencije, Mišljenje Konsultativnog savjeta evropskih sudija, br. 25/2022 o slobodi izražavanja sudija doneseno u Strazburu 02. 12. 2022. godine (prema tački 35 navedenog Mišljenja, mišljenja izražena u skladu sa preporukama ovog Mišljenja ne bi trebalo da budu predmet disciplinskih mjera), kao i Smjernice VSTS-a BiH za nosioce pravosudne funkcije prilikom istupanja u javnosti i korišćenja društvenih mreža od 30. 11. 2022. godine. Budući da autoru Analize nije poznat podatak o vremenu izvršenja disciplinskog prekršaja, odnosno da li su u vrijeme izvršenja prekršaja važili svi navedeni propisi, ostaje da

se vide razlozi koje su disciplinski organi dali u svojim odlukama te da li su u njima implementirali međunarodne standarde o slobodi izražavanja sudija.

U pogledu sprovedenog disciplinskog postupka mora se izraziti zabrinutost po pitanju nezavisnosti i nepristrasnosti disciplinskih organa kao činilaca integriteta, budući da će odluku o disciplinskoj odgovornosti tužene donijeti član disciplinskog organa kojeg je tužena spominjala u mejlovima zbog kojih je procesuirana. Prema praksi Evropskog suda za ljudska prava iznesenoj, između ostalog, u presudi Mežnarić protiv Hrvatske (br.71615/01 od 15. 07. 2005. godine), prema objektivnom testu treba utvrditi da li su sam sud i njegov sastav (u konkretnom slučaju disciplinski organ, prim. aut.) pružili dovoljno garancija kako bi se isključila svaka opravdana sumnja u pogledu njegove nepristrasnosti. Prema percepciji razumnog i informisanog posmatrača, postoji opravdana sumnja u pogledu nepristrasnosti disciplinskog organa, pa je upitno kakvo je obrazloženje u tom smislu dao VSTS BiH prilikom odlučivanja o zahtjevu za izuzeće, koje rješenje nije dostupno posmatračima, što izaziva dodatnu zabrinutost po pitanju transparentnosti disciplinskog postupka i njegovog suštinskog praćenja od zainteresovane javnosti.

Efikasnost postupka:

Prvostepeni postupak trajao je skoro osam mjeseci nakon prijema odgovora na tužbu, pripremno ročište zakazano je poslije skoro četiri mjeseca (uzimajući u obzir i da se čekala odluka VSTS-a BiH o zahtjevu za izuzeće), čime je efikasnost postupka upitna.

2. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Alem Ribić

Nivo pravosudne institucije: Opštinski sud u Jajcu

Pokrenut disciplinski postupak: 06. 06. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 56 tačka 10 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kašnjenje u izradi odluka ili u drugim radnjama u vezi sa obavljanjem dužnosti sudije ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti sudija*

Status predmeta: donesena odluka Prvostepene disciplinske komisije za sudije

Sažetak: Tuženom se stavlja na teret da je kasnio s postupanjem u odnosu na žalbu jedne od strana u postupku dvije godine i osam mjeseci.

Efikasnost i integritet postupka:

Nema zabrinutosti po ovim pitanjima, sem što nisu dostupne odluke prije konačnog okončanja postupka pa je neizvjesno da li je donesena konačna odluka koja nije pravovremeno objavljena ili je još uvijek u toku drugostepeni postupak ili postupak u trećem stepenu.

3. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: sudija Osman Alibabić

Nivo pravosudne institucije: Kantonalni sud u Bihaću

Pokrenut disciplinski postupak: 25. 08. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 58 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene komisije za sudije.

Sažetak: Tuženom je stavljeno na teret da su u spisima predmeta kojim je isti zadužen egzistirale dvije različite presude o istoj pravnoj stvari.

Tok predmeta:

Tuženi je podnio odgovor na tužbu 02. 09. 2022. godine.

Pripremno ročište zakazano je za 07. 10. 2022. godine, a ročište za glavnu raspravu za 11. 11. 2022. godine.

Donesene su odluke PDK i DDK. Tuženi je izjavio žalbu na odluku DDK.

Pošto nije donesena konačna odluka u vrijeme monitoringa, posmatraču nisu bile dostupne odluke disciplinskih komisija.

Efikasnost i integritet postupka:

Krajnja ocjena ne može se dati iz istih razloga kao u prethodnom primjeru, pa se i u ovom slučaju mora izraziti zabrinutost zbog (ne)dostupnosti akata disciplinskih organa, koji bi omogućili djelotvornije praćenje disciplinskih postupaka.

5.2. DISCIPLINSKI POSTUPCI PROTIV TUŽILACA

5.2.1. Okončani disciplinski postupci

5.2.1.1. Odbijena disciplinska tužba

1. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: tužiteljica Ivanka Stanić

Nivo pravosudne institucije: Kantonalno tužilaštvo Posavskog kantona

Pokrenut disciplinski postupak: 14. 01. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 57 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH - *ponašanje u sudu ili tužilaštvu i izvan suda ili tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije za tužioce broj: 11-07-6-245-8/22 od 25. 08. 2022. godine.

Sažetak: Tuženoj je stavljeno na teret da je nehatno skrivila saobraćajnu nesreću u kojoj su jednom licu prouzrokovane teške tjelesne povrede zbog čega je pravnosnažnom presudom utvrđena njena krivična odgovornost za izvršeno krivično djelo (krivično djelo: teško djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz člana 336 stav 3. KZFBiH u vezi sa krivičnim djelom ugrožavanje javnog saobraćaja propisanog članom 332 stav 3 u vezi sa stavom 1 ovog zakona) za koje joj je izrečena uslovna osuda kojom je utvrđena kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci i određeno da se kazna neće izvršiti ukoliko optužena u roku dvije godine nakon pravnosnažnosti presude ne učini novo krivično djelo, pa je ispoljila ponašanje izvan tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije – član 57 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH - *ponašanje u sudu ili tužilaštvu i izvan suda ili tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije*.

Tok postupka:

PDK za tužioce odlukom broj: 11-07-6-245-6/22 od 05. 04. 2022. godine odbio je disciplinsku tužbu KDT protiv tužene da je izvršila disciplinski prekršaj koji joj je stavljen na teret.

KDT je izjavio žalbu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

DDK za tužioce donio je odluku 25. 08. 2022. godine da se odbije kao neosnovana žalba KDT, te da se potvrdi odluka PDK od 05. 04. 2022. godine.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari bilo je sporno da li utvrđena krivična odgovornost tužioca za ponašanje izvan suda, u konkretnom slučaju, kao vinovnika saobraćajne nesreće, sama po sebi mora da vodi disciplinskoj odgovornosti kao dovoljna da se nanese šteta ugledu tužilačke funkcije, što je bila teza KDT, izložena u disciplinskoj tužbi i u sprovedenom disciplinskom postupku, navođenjem da je tužena *ispoljila ponašanje izvan tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije* ili se utvrđeno ponašanje koje ima elemente krivičnog djela mora cijeniti u svojoj ukupnosti, što je stav disciplinskih organa. *Prema ocjeni ove Komisije kada su u pitanju utvrđivanje disciplinske odgovornosti za nosioca pravosudne funkcije koji je u krivičnom postupku pravnosnažno presudom oglašen odgovornim, svakako treba cijeniti sve ukupne okolnosti pod kojima je počinjeno takvo djelo* (str. 3, zadnji pasus). DDK je dao jasne i argumentovane razloge za svoju odluku da *pravnosnažno presuda... kojom je tužena... osuđena za krivično djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja sama po sebi ne predstavlja ponašanje u tužilaštvu ili izvan tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije* (isto). Dakle, stav DDK je da osim postojanja pravnosnažne krivične presude ničim nije dokazano kojim je to radnjama tužena naštetila ugledu tužilačke funkcije. *Na temelju navedene presude utvrđeno je da tužena nije bila pod dejstvom alkohola, dok je na temelju iskaza tužene u svojstvu stranke PDK utvrdio da nije prekoračila dozvoljenu brzinu, da se zaustavila na znak STOP i da nije uradila ništa čime bi naštetila ugledu tužilačke funkcije koju obavlja, pa uzrok ove saobraćajne nesreće nije nepoštivanje propisa, već pogrešna procjena od strane tužene brzine kretanja motocikla koji je bio na putu s prvenstvom prolaza kada se tužena uključila na put s prvenstvom prolaza, a da je zatim motocikl udario u zadnji dio njenog automobila* (str. 4, prvi pasus odozgo). Po ocjeni autora, ovakvo obrazloženje odluke disciplinskog organa, kojim se potencira da nije dokazano da je nastupila štetna posljedica po ugled tužilačke funkcije, u situaciji kada je KDT, suprotno svojoj ranijoj praksi, tuženoj stavio na teret da postojanje same osuđujuće krivične presude šteti ugledu tužilačke funkcije, ostavlja utisak nedosljednosti i „lutanja“ organa disciplinskog postupka i stvaranju jedne zbunjujuće i nedosljedne prakse u kojem dijelu se mora izraziti zabrinutost za integritet disciplinskog postupka.

DDK je cijenio kao neosnovan žalbeni prigovor kojim je ukazano na disciplinsku praksu Savjeta (odluka broj: 04-07-6-33/2016) kada je kantonalni tužilac razriješen zbog istovrsnog krivičnog djela koje je izvršila tužena, a koje se razlikuje samo u tome što je u tom predmetu smrtno stradalo jedno lice, a u ovom je oštećenom nanesena teška tjelesna povreda. *Komisija je utvrdila da ni KDT, kako u žalbi navodi, istovrsne radnje u disciplinskoj tužbi nije kvalifikovao na isti način u ovom disciplinskom predmetu i disciplinskom predmetu na koji se poziva kao disciplinsku praksu. Disciplinska praksa nije relevantna što je u tom disciplinskom predmetu utvrđena disciplinska odgovornost za disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 13 Zakona o VSTS-u BiH (osuda na kaznu zatvora zbog izvršenog krivičnog djela ili ako je proglašen krivim za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za vršenje dužnosti tužioca), dok je u ovom disciplinskom postupku tuženoj na teret stavljen disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH* (str. 4, predzadnji pasus).

Po ocjeni autora, mora se izraziti zabrinutost zbog navoda u žalbi KDT, na koje je DDK dao odgovor, koji kod neutralnog posmatrača stvaraju utisak neprofesionalnog odnosa KDT kao stranke u postupku prema disciplinskim organima budući da DDK na navode žalbe odgovara na sljedeći način: *Neosnovano se žalbom imputira ovoj komisiji da će, ukoliko ne usvoji žalbu KDT, doći do nedosljednosti u primjeni pravnih i etičkih standarda i da se dodatno narušava povjerenje javnosti kada je u pitanju odgovornost pravosuđa* (str. 5, prvi pasus odozgo)..., čime se stvara utisak pritiska na Komisiju i prekoračenja jasnih pravnih argumenata koje KDT kao žalilac svakako ima pravo da iznese drugostepenom organu.

Imajući u vidu posmatrane indikatore integriteta KDT, treba naglasiti činjenicu da nije uočena jasna razlika između disciplinskih prekršaja iz člana 57 tačka 13 i 22 Zakona o VSTS-u BiH i činjeničnu distinkciju između različitih disciplinskih predmeta, te da je u žalbi korišćeno neprimjereno poređenje radi ishodovanja uspjeha disciplinske tužbe koju je podnio.

Efikasnost postupka:

Postupak je u dvije instance završen za sedam mjeseci, što se može smatrati efikasnim postupkom.

2. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: tužilac Vladimir Simović

Nivo pravosudne institucije: Tužilaštvo Bosne i Hercegovine

Pokrenut disciplinski postupak: 08. 06. 2021. godine

Disciplinski prekršaji: član 57 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH - *ponašanje u sudu ili tužilaštvu i izvan suda ili tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije za tužioce broj: 11-07-6-619-14/2022 od 28. 09. 2022. godine.

Sažetak: Tuženom se stavlja na teret da je u svojestvu tužioca u žalbi i dopuni žalbe izjavljenoj na krivičnu presudu upućenim sudu, osporavajući činjenična utvrđenja i zaključke suda, upotrijebio neprimjerene, nedolične, neprofesionalne i uvredljive izraze, nesvojestvene nosiocima pravosudne funkcije i nedozvoljene u međusobnoj interakciji tužilaštva i suda, zbog čega mu je rješenjem postupajućeg suda od 15. 01. 2020. godine izrečena novčana kazna u iznosu 1.000,00 KM.

Tok postupka:

Na ročištu za glavnu raspravu 05. 07. 2022. godine punomoćnik tuženog nije bio prisutan, pa je disciplinska komisija uvažila zahtjev tuženog i isključila javnost prilikom njegovog saslušanja, izvođenja dokaza i iznošenja završnih riječi. Tuženi je u tom zahtjevu naveo da njegov punomoćnik nije prisutan na ročištu jer se nalazi na ročištu pred sudom BiH, iz kojih razloga, s obzirom na to da se brani sam, neće moći adekvatno da zaštiti svoja prava ako javnost bude prisutna.

PDK za tužioce donio je odluku broj: 11-07-6-619-9/2022 od 05. 07. 2022. godine kojom je tuženog oglasio odgovornim za disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH i tačkama 4 i 5 Kodeksa tužilačke etike i izrekao mu disciplinsku mjeru pismena opomena koja se javno ne objavljuje, uz koju mu je, na osnovu člana 58 stav 2 Zakona o VSTS-u BiH, izrečena i posebna mjera učestvovanja u programu edukacije iz oblasti tužilačke etike u organizaciji Centra za edukaciju sudija i tužilaca u trajanju od najmanje dva seminara, koju mora da ostvari u 2023. godini.

Protiv navedene odluke žalbe su izjavili KDT i tuženi, a obje stranke dale su odgovor na žalbu suprotne stranke.

DDK za tužioce donio je odluku kojom je uvažio žalbu tuženog i odluku PDK za tužioce broj: 11-07-6-619-9/2022 od 05. 07. 2022. godine preinačio na način da je odbio disciplinsku tužbu protiv tuženog broj: KDT DD01020621 od 08. 06. 2021. godine. Žalba KDT odbijena je kao neosnovana.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari, s obzirom na to da je za isto ponašanje tuženi u predmetnom disciplinskom postupku bio novčano kažnjen kao stranka u krivičnom postupku (tužilac), bilo je jedino sporno da li se radi o presuđenoj stvari (*res iudicata*) te da li je ponovnim vođenjem postupka došlo do kršenja principa *ne bis in idem*, što je bila teza tuženog koju nije sa uspjehom istakao u prvostepenom disciplinskom postupku, a koje navode žalbe tuženog je u svemu prihvatio drugostepeni disciplinski organ.

U obrazloženju odluke DDK navedeno je da se radi o *ponašanju prema sudu kao djelu koje predstavlja inkriminisanu stvar definisanu u ZKP-u BiH... radi se o kaznenom postupku koji je*

zbog navedenog djela protiv tuženog kao postupajućeg tužioca, kao stranke u postupku, vođen od strane suda na temelju istih činjenica neprimjerenog ponašanja na kojima se temelji i vodi predmetni disciplinski postupak, a u kojem je u pogledu tuženom, kao nosiocu pravosudne funkcije, već donesena osuđujuća odluka i izrečena odgovarajuća sankcija (str. 4, prvi pasus odozgo).

Stoga DDK nalazi da je sve navedeno (citiranje člana 4 Protokola 7 uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 4 ZKPBiH, prim. aut.) trebalo imati u vidu uvažavajući član 4 ZKP-a BiH prema kojem niko ne može da bude ponovo osuđen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravomoćna sudska odluka.

Po ocjeni autora, prvo, posebno je problematičan navod iz drugostepene odluke da se radi o presuđenoj stvari, jer nije ispunjen uslov da se radi o istoj stvari, s obzirom na to da disciplinski postupak ne predstavlja kazneni postupak niti disciplinska tužba ima karakter „krivične optužbe“, zbog prirode disciplinskih mjera kao sankcija koje se mogu izreći u disciplinskom postupku shodno odredbi člana 59 Zakona o VSTS-u BiH, s obzirom na to da su u pitanju mjere radno-pravnog statusnog karaktera jer su vezane za radno pravni status, pa se ne može govoriti o pravnosnažno presuđenoj stvari. Drugo, posebno je problematičan dio obrazloženja da je tuženi već pravnosnažno osuđen u krivičnom postupku (u kome mu je kao stranci izrečena novčana kazna zbog nepoštovanja suda, prim. autora), koji razlozi su potpuno pravno neutemeljeni jer protiv tuženog nikada nije vođen krivični, odnosno kazneni postupak, već je samo prema njemu primijenjena zakonom propisana mjera za očuvanje ugleda suda. Međutim, uprkos navedenim nedostacima u argumentaciji drugostepene odluke, sa stanovišta autora ista je pravilna budući da je tuženi neprimjerenе izraze upotrijebio kao stranka u postupku, u cilju zaštite interesa funkcije koju vrši, nezadovoljan odlukom suda po pitanju optužnog akta koji je podnio sudu, koji je procesuiran od strane suda kao organa postupka, u skladu sa procesnim zakonom, i sve aktivnosti tužioca sa subjektivnog stanovišta bile su usmjerene prema tom cilju, odnosno uspjehu izjavljene žalbe, a ne sa sviješću i voljom da se prekrše principi Kodeksa tužilačke etike. Ovo tim prije što u dispozitivu disciplinske tužbe i nije sadržan subjektivni odnos tuženog prema djelu, odnosno da je prekršaj izvršio sa umišljajem ili iz nehata, čime KDT nastavlja svoju nedosljednu praksu budući da u nekim tužbama navodi i subjektivne elemente disciplinskog prekršaja, a u drugim ih svjesno izostavlja i izražava tvrdnju da umišljaj ili nehat nisu u biću disciplinskog prekršaja.

Izražena je zabrinutost zbog isključenja javnosti smatrajući da tuženom nije trebalo udovoljiti, s obzirom na njegovu ulogu i značaj zbog funkcije koju obavlja, i izveden je zaključak da je to urađeno upravo zbog njegove funkcije, a ne zbog potrebe da se zaštite njegova prava. Po ocjeni autora, Poslovníkom je kao jedno od prava tuženog protiv koga se vodi disciplinski postupak predviđeno pravo na javnu raspravu te da mediji i javnost mogu biti isključeni tokom cijele rasprave ili dijela rasprave kada je po mišljenju komisije to potrebno u posebnim okolnostima, gdje bi prisustvovanje javnosti bilo na štetu interesa pravde (ostale okolnosti za isključenje javnosti su interes morala, javnog reda ili nacionalne bezbjednosti u demokratskom društvu, kada to zahtijevaju interesi maloljetnika ili zaštita privatnog života stranaka, član 68 stav 1 tačka b). Zabrinutost posmatrača je opravdana jer se iz okolnosti konkretnog slučaja ne vidi da su ostvareni uslovi propisani Poslovníkom sem što je prvostepena komisija imala široko diskreciono ovlašćenje, očigledno postupajući u interesu tuženog i udovoljavajući njegovom zahtjevu, čime nije povrijedila njegova prava u disciplinskom postupku, budući da je pravo na javnu raspravu u korpusu njegovih stranačkih prava, ali je dovela u pitanje transparentnost disciplinskog postupka kao jedan od činilaca integriteta disciplinskog postupka.

Efikasnost postupka:

Postupak je u dvije instance završen za jednu godinu i tri mjeseca, iako je riječ o činjenično jednostavnom predmetu, čime je probijen zakonski rok od godinu dana, čime je efikasnost postupka upitna.

5.2.1.2. Utvrđena disciplinska odgovornost tužilaca

1. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: tužiteljica Vildana Dedić

Nivo pravosudne institucije: Kantonalno tužilaštvo Bihać

Pokrenut disciplinski postupak: 19. 01. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 57 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti*

Status predmeta: donesena odluka Drugostepene disciplinske komisije za tužioce broj: 11-07-6-331-9/2022 od 05. 07. 2022. godine.

Sažetak: Tuženoj je stavljeno na teret da je nemarno obavljala svoju službenu dužnost zastupanja optužnice pred sudom propisanu članom 45 stav 2 tačka i) Zakona o krivičnom postupku FBiH, propustivši da bez opravdanog razloga pristupi na sedam sudskih ročišta.

Tok postupka:

PDK za tužioce donio je odluku broj: 11-07-6-331-6/2022 od 30. 03. 2022. godine kojom je prihvaćena u cijelosti izjava o priznanju disciplinskog prekršaja tužene, pa je utvrđeno da je ista izvršila disciplinski prekršaj propisan članom 57 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti* i izrečena joj je disciplinska mjera smanjenje plate za 30% na period od deset mjeseci.

Na navedenu odluku žalbu je pravovremeno izjavila tužena zbog odluke o izrečenoj disciplinskoj mjeri sa prijedlogom za izricanje iste mjere, ali u nižem procentu.

KDT je podnio odgovor na žalbu tužene.

DDK je donio odluku kojom je odbio kao neosnovanu žalbu tužene, te potvrdio odluku PDK.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari sporna je bila jedino visina izrečene disciplinske mjere s obzirom na to da je tužena priznala izvršeni disciplinski prekršaj i prihvatila vrstu disciplinske mjere koja joj je izrečena.

U obrazloženju odluke DDK dati su jasni i argumentovani razlozi iz kojih nisu mogli biti prihvaćeni žalbeni prigovori tužene. Komisija nije mogla cijeniti kao olakšavajuću okolnost na njenoj strani njenu kreditnu zaduženost jer je tužena svojom voljom podigla predmetne kredite, dakle, svjesno opteretila primanja koja su joj bila poznata prilikom uzimanja obaveza po osnovu predmetnih kreditnih zaduženja (str. 4, drugi pasus odozgo).

U pogledu žalbenih navoda da bi izvršenje izrečene disciplinske mjere bilo preko jedne polovine njenih primanja, odnosno protivno odredbama ZIP-a, Komisija je konstatovala da *izrečena disciplinska mjera nema karakter izvršenja na novčanom potraživanju izvršenika, niti je predmetna disciplinska mjera podložna ograničenjima potraživanja koja propisuje isti zakon* (str. 4, zadnji pasus). Dakle, *izvršenje disciplinske mjere smanjenje plate nosiocima pravosudne funkcije nije predmet izvršnog postupka, niti je moguća supsidijarna primjena ZIP-a, imajući u vidu da ni Zakonom o VSTS-u BiH ni Poslovníkom VSTS-a BiH takva mogućnost nije propisana* (str. 5, drugi pasus odozgo).

U pogledu žalbenog prijedloga tužene da ova Komisija odgodi izvršenje izrečene disciplinske mjere dok se ne steknu uslovi za njeno izvršenje, Komisija je istakla da nije nadležna, niti u skladu sa članom 60 stav 4 Zakona o VSTS-u BiH, a u vezi sa članom 221 ZPP-a ima ovlašćenja da odlučuje o navedenom prijedlogu. Osim toga, imajući u vidu odredbu člana 103 stav 2 Poslovníka VSTS-a BiH, ova odluka nije konačna, te se time nisu ni stekli uslovi za njeno izvršenje, koje u skladu sa članom 113 stav 3 Poslovníka u VSTS-u BiH izvršava rukovodilac institucije, odnosno u konkretnom slučaju glavni tužilac tužilaštva u kojem tužena

obavlja svoju pravosudnu funkciju putem nadležne službe, te po izvršenju navedene disciplinske mjere pisanim putem obavještava Savjet u roku od 15 dana.

Efikasnost postupka:

Postupak je u dvije instance završen za šest mjeseci što se može smatrati efikasnim postupkom.

2. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: glavni tužilac Tomislav Ljubić
Nivo pravosudne institucije: Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona
Pokrenut disciplinski postupak: 03. 03. 2022. godine
Disciplinski prekršaji: član 58 stav 1 tačka 9 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kašnjenje u sprovođenju radnje u vezi sa vršenjem dužnosti tužioca ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti tužioca*

Status predmeta: donesena odluka Savjeta kao cjeline broj: 11-07-6-914-16/2022 od 09. 11. 2022. godine.

Sažetak: Tuženom je stavljeno na teret da je kasnio u pet slučajeva kod donošenja odluka.

Tok postupka:

PDK za tužioce odlukom broj: 11-07-6-914-7/2022 od 22. 04. 2022. godine tuženog, glavnog tužioca, oglasio je odgovornim za disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 9 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kašnjenje u provođenju radnji u vezi sa vršenjem dužnosti tužioca ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti tužioca i izrečena mu je disciplinska mjera smanjenje plate za 10% za period pet mjeseci.*

Tuženi je izjavio žalbu zbog svih zakonom predviđenih osnova sa prijedlogom da se preinači pobijana odluka i u cijelosti odbije disciplinska tužba kao neosnovana.

KDT je podnio odgovor na žalbu sa prijedlogom da se ona odbije kao neosnovana. DDK za tužioce je odlučujući o žalbi tuženog odlukom broj 11-07-6-914-13/2022 od 06. 09. 2022. godine odbio kao neosnovanu žalbu tuženog i potvrdio odluku PDK za tužioce.

Tuženi je Savetu kao cjelini izjavio žalbu zbog odluke o izrečenoj disciplinskoj mjeri. KDT je podnio odgovor na žalbu tuženog sa prijedlogom da se ona odbije kao neosnovana.

Savjet kao cjelina je 09. 11. 2022. godine donio odluku kojom je odbio kao neosnovanu žalbu tuženog i potvrdio odluku DDK za tužioce od 06. 09. 2022. godine. Odluka Savjeta je konačna.

Integritet postupka:

Iako je tuženi u žalbi isticao da je disciplinsku tužbu protiv njega podnio pravnik koji je državni službenik, a ne glavna disciplinska tužiteljica i da je ista podnesena suprotno članu 64 stav 3 Zakona o VSTS-u, pa podnošenjem disciplinske tužbe od strane pravника UKDT nije postojala stranačka sposobnost tužilačke strane u ovom slučaju, te da se ni disciplinski organi nisu pridržavali instrukcionih rokova za odlučivanje jer je od zaključenja rasprave do donošenja drugostepene odluke proteklo 5 mjeseci i 11 dana, Savjet kao cjelina pobijanu odluku ispitivao je samo u dijelu koji se odnosi na izrečenu disciplinsku mjeru u granicama istaknutih žalbenih navoda, u potpunosti se držeći odredbi materijalnog prava (član 60 stav 6 Zakona o VSTS-u BiH u vezi sa odredbama člana 103 Poslovnika VSTS-a BiH).

Efikasnost postupka:

Postupak je u tri instance završen za osam mjeseci, što se može smatrati efikasnim

postupkom.

U ovom djelu upitni su navodi žalbe tuženog koji pravilno nisu mogli biti razmatrani u trećem stepenu usljed zakonskih ograničenja u pogleda obima i pravca pobijanja drugostepene odluke, a koji se odnose na povredu instrukcionih rokova u žalbenom postupku, i isticanje da je postupak od donošenja odluke prvostepene do donošenja odluke drugostepene komisije neprimjereno dugo trajao, međutim, posmatrači bez uvida u spise predmeta ne mogu da utvrde da li su oni osnovani i da li je postupak zaista neopravdano dugo trajao, pa ovi navodi nisu bili od uticaja na ocjenu efikasnosti postupka u cjelini, koji je končan u zakonskom roku.

3. Svojtvo nosioca pravosudne funkcije: glavni tužilac Žarko Milić

Nivo pravosudne institucije: Okružno javno tužilaštvo Trebinje

Pokrenut disciplinski postupak: 24. 11. 2021. godine

Disciplinski prekršaji: član 57 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti*

Status predmeta: donesena odluka Savjeta kao cjeline broj: 11-07-6-620-11/2022 od 08. 09. 2022. godine.

Sažetak: Tuženom se stavlja na teret da je u periodu od 1 (jedne) godine i 5 (pet) mjeseci kao rukovodilac tužilaštva propustio da obezbijedi primjenu Pravilnika TCMS-a u dijelu obaveze automatske raspodjele predmeta tužiocima, te propustio da obezbijedi da svi zaposleni koji zbog prirode poslova koje obavljaju i imaju pristup tajnim podacima dobiju odgovarajuću dozvolu u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka.

Tok postupka:

PDK za tužioce 09. 03. 2022. godine donio je odluku broj: 11-07-6-620-3/2022 kojom je tuženog oglasio odgovornim da je izvršio dva disciplinska prekršaja iz člana 57 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH (*nemar ili nepažnja u vršenju službene dužnosti Zakona o VSTS-u BiH*), pa mu je izrečena disciplinska mjera smanjenje plate za 50% na period od osam mjeseci.

Tuženi je protiv odluke PDK izjavio žalbu zbog povrede pravila postupka koja je mogla imati uticaja na donošenje zakonite i pravilne odluke, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o izrečenoj disciplinskoj mjeri.

DDK za tužioce svojom odlukom broj: 11-07-6-620-6/2022 od 23. 05. 2022. godine odbio je žalbu tuženog kao neosnovanu i potvrdio odluku PDK od 09. 03. 2022. godine.

Protiv odluke DDK tuženi je Savjetu kao cjelini pravovremeno izjavio žalbu zbog izrečene disciplinske mjere.

KDT je podnio odgovor na žalbu tuženog dana 27. 06. 2022. godine.

VSTS kao cjelina odbio je kao neosnovanu žalbu tuženog te potvrdio odluku DDK.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari u odluci Savjeta kao cjeline dato je argumentovano obrazloženje u pogledu cijenjenih okolnosti koje su od uticaja na odabir vrste i visine disciplinske mjere i ispravno je primijećeno da se žalbom pravilno ukazuje *da kao otežavajuća okolnost nije mogla biti cijenjena činjenica to što je tuženi glavni tužilac, na koji način je povećan stepen njegove odgovornosti kao nosioca pravosudne funkcije*, međutim, ista nije od uticaja da bi se tuženom izrekla blaža disciplinska mjera (str. 3, predzadnji pasus).

Efikasnost postupka:

Postupak je u tri instance završen za deset mjeseci, što se može smatrati efikasnim postupkom.

4. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: glavni tužilac Mahmut Švraka
Nivo pravosudne institucije: Republičko javno tužilaštvo Republike Srpske
Pokrenut disciplinski postupak: 24. 11. 2021. godine
Disciplinski prekršaji: član 57 tačka 8 i 17 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti* i „*propuštanje, iz neopravdanih razloga, da postupi u skladu s odlukama, naredbama ili zahtjevima Savjeta*

Status predmeta: donesena odluka Savjeta kao cjeline broj: 11-07-6-187-11/2022 od 20. 10. 2022. godine.

Sažetak: Tuženom je stavljeno na teret pod tačkom a) disciplinske tužbe da je tokom mandata glavnog tužioca u periodu od najmanje pet godina kao rukovodilac, svjestan obaveze primjene automatske raspodjele predmeta u rad tužiocima propisane podzakonskim aktom VSTS-a, propustio postupiti u skladu sa relevantnim odredbama Pravilnika TCMS-a i Zaključkom VSTS-a BiH, a pod tačkom b) tužbe propustio postupiti u skladu sa nalogom iz Zaključka VSTS-a BiH od 17. 07. 2019. godine i suprotno odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka, svjestan obaveze da se za uposlenike tužilaštva na radnim mjestima koja tuženi određuje odlukom, treba sprovesti postupak bezbjednosne provjere za dobijanje bezbjednosne dozvole određenog stepena tajnosti.

Tok postupka:

Na nastavku pripremnog ročišta, kada je otvoren početak glavne rasprave 21. 03. 2022. godine, izvođeni su dokazi, između ostalog, određeno je saslušanje sekretarke tužilaštva kao svjedoka na prijedlog tuženog, koji je prvi saslušan, i koja se izjašnjava na okolnosti primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka, u pravosudnim institucijama. Tuženi je saslušan u svojstvu stranke i bio je upozoren da odgovara na pitanja. KDT je dao završnu riječ. Tuženi je zatražio da se zakaže novo ročište na kojem će iznijeti završnu riječ i nastavak je zakazan za 05. 04. 2022. godine.

PDK za tužioce donio je odluku broj: 11-07-6-620-3/2022 od 05. 04. 2022. godine kojom je tuženi oglašen odgovornim da je izvršio disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 8 Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti* i tačka 17 Zakona o VSTS-u BiH - *propuštanje, iz neopravdanih razloga, da postupi u skladu sa odlukama, naredbama ili zahtjevima Savjeta* i izrečena mu je disciplinska mjera premještanje sa mjesta glavnog tužioca na mjesto tužioca.

Tuženi je izjavio žalbu zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i odluke o izrečenoj mjeri.

DDK za tužioce svojom odlukom broj: 11-07-6-187-9/2022 od 25. 08. 2022. godine djelimičnim usvajanjem žalbe tuženog preinačio je odluku PDK u pogledu odluke o disciplinskoj mjeri na način da je tuženom, za radnje detaljno opisane pod tačkama a) i b) izreke odluke PDK za počinjene disciplinske prekršaje iz člana 57 tačka 8 i 17 Zakona o VSTS-u BiH izrekao disciplinsku mjeru smanjenje plate za 30% na period šest mjeseci.

Protiv navedene odluke žalbu Savjetu kao cjelini izjavio je KDT zbog odluke o izrečenoj disciplinskoj mjeri.

Tuženi nije podnio odgovor na žalbu.

VSTS BiH je 20. 10. 2022. godine donio odluku kojom je usvojio žalbu KDT i preinačio odluku DDK za tužioce od 25. 08. 2022. godine u pogledu izrečene disciplinske mjere na način da se tuženom glavnom tužiocu za radnje detaljno opisane pod tačkama a) i b) izreke odluke PDK za počinjen disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 8 i 17 Zakona o VSTS-u BiH izriče disciplinska mjera premještanje sa mjesta glavnog tužioca na mjesto tužioca. Odluka Savjeta je konačna.

Integritet postupka:

Prilikom ocjene žalbenih navoda KDT u pogledu izrečene disciplinske mjere od strane DDK, Savjet je našao da je DDK pogrešno cijenio kao olakšavajuće okolnosti da nisu nastupile štetne posljedice jer tužilaštvo kojim rukovodi nije dolazilo u kontakt sa tajnim podacima, nalazeći da *u konkretnom slučaju postoji potencijalna opasnost zloupotrebe ovih podataka imajući u vidu izostanak primjene zakona i zaključaka Savjeta povodom realizacije Zakona o zaštiti tajnih podataka* (posljednja stranica, prvi pasus odozgo).

Savjet kao cjelina konstatuje da DDK nije pravilno utvrdio sve okolnosti iz člana 59 Zakona o VSTS-u BiH, a u vezi sa kriterijumima koji su utvrđeni Smjernicama za određivanje disciplinskih mjera u disciplinskim postupcima, a koje okolnosti su bile od značaja za određivanje vrste i visine disciplinske mjere tuženom, te je Savjet izvršio njihovo pravilno vrednovanje i dao im odgovarajući značaj, iz kojih razloga su kao osnovane prihvaćene žalbene tvrdnje KDT, pa je u pogledu izrečene disciplinske mjere preinačena odluka DDK (posljednja stranica, predzadnji pasus).

Po ocjeni autora Analize, ponašanje članova disciplinskih organa, posebno predsjedavajućeg koji rukovodi raspravom, treba da uvjeri stranke (ali i neutralne posmatračke kao publiku) da se nalaze pred kompetentnim, nepristrasnim i autoritativnim predstavnikom pravne države, čemu nije doprinijelo konstatovano ponašanje članova disciplinskog organa koje se ogleda u propuštanju da se preduzmu propisane mjere za održavanje procesne discipline, što je ostavilo utisak pristrasnosti prema disciplinskom tužiocu i narušilo princip pravičnosti.

Efikasnost postupka:

Postupak je u tri instance završen u roku kraćem od godinu, što se može smatrati efikasnim postupkom.

5. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: tužiteljica Jasminka Knežević

Nivo pravosudne institucije: Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo

Pokrenut disciplinski postupak: 28. 02. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 57 tačka 9 i 15 Zakona o VSTS-u BiH - *neopravdano kašnjenje u provođenju radnje u vezi sa vršenjem dužnosti tužioca ili bilo kakvo drugo ponovljeno nepoštivanje dužnosti tužioca i neizvršavanje uputstava nadređenog tužioca, osim ako bi izvršavanje takvog uputstva značilo kršenje zakona ili odredbi ovog člana*

Status predmeta: donesena odluka Savjeta kao cjeline broj: 11-07-6-882-16/2022 od 29. 09. 2022. godine.

Sažetak: Tuženom je stavljeno na teret pod tačkama 1 i 2 da je postupila suprotno obaveznoj instrukciji glavnog tužioca i bez saglasnosti glavne kantonalne tužiteljice zaključila sporazum o priznanju krivice, a pod tačkom 3 da je u šest tužilačkih predmeta neopravdano kasnila sa dostavljanjem izjašnjenja na pritužbe na naredbu o obustavi ili nesprovođenje istrage, čime je u odnosu na tačke 1 i 2 izvršila disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 15 Zakona o VSTS-u BiH, a u odnosu na tačku 3 činjeničnog opisa disciplinske tužbe počinila disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka . Zakona o VSTS-u BiH.

Tok postupka:

Odlukom PDK broj: 11-07-6-882-10/2022 od 25. 05. 2022. godine tužena je oglašena odgovornom za činjenični opis po sve tri tačke disciplinske tužbe i izrečena joj je disciplinska mjera smanjenje plate za 50% na period dvanaest mjeseci, uz koju je, na osnovu člana 58 stav 2 Zakona o VSTS-u izrečena i posebna mjera pohađanje edukacije iz krivične oblasti u organizaciji Centra za edukaciju sudija i tužilaca Federacije BiH u trajanju od najmanje tri seminara,

koju mora da ostvari u 2022. godini, o temama „Praksa Vrhovnog suda Federacije BiH“, „Sporazum o priznanju krivice“ te obuku iz etike o temi „Profesionalna etika“.

Tužena je izjavila žalbu zbog povrede pravila postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o izrečenju disciplinskoj mjeri.

KDT je podnio pisani odgovor na žalbu sa prijedlogom da se žalba odbije i potvrdi pobijana odluka.

DDK je svojom odlukom broj: 11-07-6-882-13/2022 od 25. 08. 2022. godine djelimično usvojio žalbu tužene i preinačio odluku PDK u pogledu izrečene disciplinske mjere tako što joj je izrekao smanjenje plate u iznosu 30% na period osam mjeseci. Istom odlukom DDK je konstatovao da u cijelosti ostaje na snazi posebna mjera iz člana 58 stav 2 Zakona o VSTS-u BiH pohađanja edukacije od strane tužene iz krivične oblasti na navedene teme, koja je tuženoj izrečena odlukom PDK za tužioce, broj: 11-07-6-882-10/2022 od 25. 05. 2022. godine.

KDT je izjavio žalbu zbog odluke o izrečenju disciplinskoj mjeri.

Tužena je preko punomoćnika podnijela odgovor na žalbu.

Savjet kao cjelina 29. 09. 2022. godine donio je odluku kojom je usvojena žalba KDT, te je preinačena odluka DDK od 25. 08. 2022. godine u pogledu izrečene disciplinske mjere na način da se tuženoj J. K., tužiteljici..., za radnje detaljno opisane pod tačkama 1 i 2 izreke odluke PDK za počinjen disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 15 Zakona o VSTS-u BiH, te za radnje opisane pod tačkom 3 izreke odluke PDK za počinjen disciplinski prekršaj iz člana 57 tačka 9 Zakona o VSTS-u BiH izriče disciplinska mjera smanjenje plate za 50% na period dvanaest mjeseci. Odluka Savjeta je konačna.

Integritet postupka:

U ovom disciplinskom predmetu Savjet kao cjelina ispitao je odluku o izrečenju disciplinskoj mjeri isključivo u obimu navedenom u izjavljenoj žalbi i u obrazloženju naveo: *Savjet konstatuje da u cijelosti ostaje na snazi posebna mjera iz člana 58 stav 2 Zakona o VSTS-u BiH, pohađanje edukacije iz krivične oblasti u organizaciji Centra za edukaciju sudija i tužilaca Federacije BiH u trajanju od najmanje tri seminara tokom 2022. godine koja je tuženoj izrečena odlukom PDK za tužioce broj: 11-07-6-882-10/2022 od 25. 05. 2022. godine (str. 10, predzadnji pasus).*

Po ocjeni autora, upitno je da li je postupanjem na opisani način Savjet učinio izreku odluke nerazumljivom budući da je izreka odluke izvršni naslov, a u njoj nije sadržana posebna mjera iz člana 58 stav 2 Zakona o VSTS-u BiH koja je izrečena prvostepenom odlukom i ostavljena na snazi drugostepenom odlukom DDK (autoru nije bila dostupna odluka DDK, ali iz sadržine obrazloženja odluke Savjeta proizilazi da je izreka drugostepene odluke sadržavala i odluku o posebnoj mjeri, u kojem dijelu odluka PDK nije preinačena). Svaka nedoumica u pogledu opstajanja izrečene posebne mjere bila bi otklonjena da je u izreci navedeno da odluka DDK u tom dijelu ostaje neizmijenjena iz razloga što obrazloženje odluke ne može da konvaliduje nedostatke u izreci jer nije podobno za izvršenje.

Prilikom izricanja strožije disciplinske mjere Savjet je odgovarajući značaj dao činjenici da su protiv tužene pravnosnažno okončana dva disciplinska postupka, kao otežavajućoj okolnosti, *a koje se manifestuju u ponovljenom nepoštivanju službene dužnosti od strane tužene, činjenicu da su u oba postupka tuženoj bile izrečene disciplinske mjere smanjenje plate, koje mjere očigledno nisu imale odvraćajući karakter u odnosu na tuženu da se ubuduće suzdrži od činjenja disciplinskih prekršaja* (str. 9, drugi pasus odozgo). Savjet je u cijelosti prihvatio razloge za izricanje disciplinske mjere koje je dao PDK kada je izrekao istu disciplinsku mjeru kao i Savjet kao cjelina.

Efikasnost postupka:

Postupak je u tri instance završen za sedam mjeseci, što se može smatrati efikasnim postupkom.

5.2.2. Disciplinski postupci koji su u toku

1. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: tužilac Saša Jovanović

Nivo pravosudne institucije: Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo

Pokrenut disciplinski postupak: 07. 06. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 57 tačka 8, 15, 19. i 22. Zakona o VSTS-u BiH - *nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti, neizvršavanje uputstava nadređenog tužioca, osim ako bi izvršavanje takvog uputstva značilo kršenje zakona ili odredbi ovog člana, namjerno davanje lažne, obmanjive ili nedovoljne informacije u vezi sa prijavama za radno mjesto, disciplinskim stvarima, pitanjima unapređenja i napredovanja u službi ili bilo kojim drugim pitanjima koja su u nadležnosti Savjeta i ponašanje u sudu ili tužilaštvu i izvan suda ili tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije*

Status predmeta: okončan prvostepeni postupak, nije dostavljen pisani otpравak odluke.

Sažetak: Tuženom je stavljeno više disciplinskih prekršaja zbog nedostavljanja obavijesti o nesprovođenju istrage, neefikasnog vođenja predmeta i drugo.

Tok postupka:

Tuženi je podnio odgovor na tužbu 28. 07. 2022. godine.

Pripremna ročišta zakazana za dan 22. 09. 2022. godine i 11. 10. 2022. godine odgođena su, pripremno ročište od 25. 10. 2022. godine je održano.

Na ročištu za glavnu raspravu 14. 12. 2022. godine saslušana su tri svjedoka po prijedlogu KDT i punomoćnika tuženog, a na glavnoj raspravi od 15. 12. 2022. godine jedna članica Disciplinske komisije bila je prisutna putem Webexa. Predviđeno je saslušanje četiri svjedoka koji su predloženi od strane tuženog. Nastavljeno je ispitivanje kantonalne tužiteljice kao svjedokinje, koja je rekla da misli da je puno predmeta tuženog pod nadzorom, posebno pritvorskih predmeta. Predsjednica Komisije opominjala je svjedoka i punomoćnika tuženog zbog antagonistički nastrojenog ispitivanja i svađe... Nije uvažen prijedlog branioca da se tuženi sasluša drugi put zbog zdravstvenih problema. Za sljedeće ročište planirano je saslušanje svjedokinje iz Srbije i ulaganje materijalnih dokaza obje strane.

Naredno ročište zakazano je za 19. 01. 2023. godine i održano je nastavkom glavne rasprave i ispitivanjem svjedoka. U završnoj riječi KDT je istakao da je tuženi već dva puta disciplinski kažnjen za iste prekršaje, da su mu izrečene dvije javne opomene, te traži strožiju kaznu. Punomoćnik tuženog je iznio završnu riječ i tražio je da se tužba odbaci. PDK je konstatovao da je postupak okončan i da će se odluka donijeti u zakonskom roku.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari radi se o činjenično složenom predmetu o čemu govori i veći broj personalnih dokaza koji su izvedeni. Percepcija posmatrača kao opšte javnosti jeste da Komisija nije preduzela sve procesne mjere da održi disciplinu na ročištu budući da se smatra neprimjerenim i nedopuštenim ponašanjem konfrontiranje svjedoka i punomoćnika tuženog.

Po ocjeni autora, suđenja na daljinu proizvod su napretka modernih tehnologija i nesumnjivo doprinose efikasnosti postupka, ali je upitno prisustvo jednog člana Komisije putem Webex platforme te se može postaviti pitanje da li je fizičko odsustvo člana Komisije primjereno i da li na posredan način povređuje princip neposrednosti i urušava integritet Komisije i samog disciplinskog postupka.

S obzirom na to da je glavna rasprava zaključena 19. 01. 2023. godine, a da nemamo podatak da je na dan 31. 03. 2023. godine izrađen otpравak odluke i dostavljen strankama, a ukoliko isti nije izrađen, time je znatno prekoračen propisani rok od 15 dana, tako da ostaje utisak zabrinosti da neefikasnost prvostepenog organa ugrožava integritet disciplinskog

postupka, tim prije što rok od godinu dana u kome se mora okončati disciplinski postupak ističe 07. 06. 2023. godine pa se mora izraziti bojazan da će se postupak sprovesti u propisanom roku. Dodatna zabrinutost postoji jer je Komisija odlučila da sasluša tuženog kao stranku, iako je punomoćnik ukazivao na njegovo loše zdravstveno stanje, očigledno se rukovodeći principom hitnosti postupka, koje u daljem slijedu preduzetih procesnih radnji nije ispoštovala kašnjenjem u izradi otppravka odluke. Ukoliko je PDK izradio otppravak odluke u zakonskom roku, ali taj podatak nije poznat posmatračima, onda se zabrinutost ogleda u nedovoljnoj transparentnosti disciplinskog postupka.

2. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: tužiteljica Diana Kajmaković

Nivo pravosudne institucije: Tužilaštvo BiH

Pokrenut disciplinski postupak: 21. 10. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 57 tačka 6, 12, 22. i 23. Zakona o VSTS-u BiH - *korišćenje funkcije tužioca kako bi se pribavile neopravdane koristi za sebe ili druga lica*, *miješanje u postupanje sudije ili tužioca sa namjerom opstruisanja ili potcjenjivanja njihovih aktivnosti, ponašanje u sudu ili tužilaštvu i izvan suda ili tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije i bilo kakvo drugo ponašanje koje predstavlja ozbiljno kršenje službene dužnosti ili dovodi u pitanje povjerenje javnosti u nepristrasnost i kredibilitet tužilaštva*

Status predmeta: disciplinski postupak pred Prvostepenom disciplinskom komisijom je u toku.

Sažetak: Tuženoj je stavljeno na teret da je u sefu držala 21 omot sa stepenom tajnosti, odnosno podatke od OSA-e, a koji se odnose na Sky aplikaciju, te da se radi o nepravovremenom postupanju. Druga tačka odnosi se na miješanje u rad, odnosno da je inspektor MUP-a KS povišenim tonom rekla da se izvještaji i analize koji se odnose na Sky aplikaciju treba da dostave direktno njoj, a ne postupajućim tužiocima. Tačka 23 odnosi se na podiranje javnosti. Podnesci koji sadrže tajne podatke tretiraju se na poseban način i svaki podnesak mora da bude tretiran u skladu sa procedurama, te da nije postojao opravdan razlog da se takvi podaci drže u sefu i da postupajući tužioci nemaju pristup tome. Tačka 3 optužbe odnosi se na to da je pozvala stručnog saradnika od drugog tužioca, te mu rekla da sadržaj dokumenta njoj kaže.

Tok postupka:

Tužena je podnijela odgovor na tužbu 10. 11. 2022. godine.

Pripremno ročište zakazano 17. 02. 2023. godine je održano. KDT traži razrješenje od dužnosti kao disciplinsku mjeru. KDT je ostao kod predloženih materijalnih dokaza uz tužbu i saslušanje sedam svjedoka, za različite tačke tužbe, a osim subjektivnih dokaza predložio je i materijalne dokaze. Punomoćnica tužene predložila je dodatne svjedoke, osim onih koji su predloženi uz odgovor na tužbu i vještaka oko tajnih podataka da li je tužena prekršila pravila, te na kraju saslušanje tužene kao svjedoka. Predloženi su i materijalni dokazi. PDK je odlučio da je zahtjev punomoćnice tužene za odgodu ročišta opravdan i zakazao je nastavak pripremnog ročišta za 16. 03. 2023. godine, koje nije održano, a održano je dana 04. 04. 2023. godine, a za 16. 05 i 26. 05. 2023. godine zakazana je glavna rasprava.

Efikasnost i integritet postupka:

Riječ je o činjenično i pravno složenom predmetu u kojem je predloženo izricanje najteže disciplinske mjere razrješenja, sa predloženim brojnim materijalnim i personalnim dokazima koje treba izvesti. U dosadašnjem toku postupka nisu uočene nikakve nepravilnosti u postupanju KDT ili PDK koje bi izazvale zabrinutost i imale za posljedicu narušavanje integriteta disciplinskog postupka.

3. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: glavna tužiteljica Sabina Sarajlija

Nivo pravosudne institucije: Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo

Pokrenut disciplinski postupak: 13. 07. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 57 stav 1, 8. i 12. Zakona o VSTS-u BiH - *povreda principa nepristrasnosti, nemar ili nepažnja u vršenju službenih dužnosti i miješanje u postupanje sudije ili tužioca sa namjerom opstruisanja ili potcjenjivanja njihovih aktivnosti*

Status predmeta: ponovni postupak je u toku nakon djelimičnog ukidanja odluke Prvostepene disciplinske komisije za tužioce.

Sažetak: Tuženoj je stavljeno na teret da je odlukom o presignaciji deset predmeta jednom tužiocu istom pogodovala nauštrb drugih šest, kao i da je mimo ovlašćenja donijela instrukciju kojom se za određene vrste predmeta za koje je predviđena kazna zatvora od deset godina, predmeti korupcije, osjetljivi i značajni za javnost te predmeti kojima prijete zastara, nalaže zamjenicima glavnog tužioca davanje saglasnosti za tužilačke odluke.

Tok postupka:

Na ročištu za glavnu raspravu 07. 12. 2022. godine saslušano je pet svjedoka i to jedan kao dokazni prijedlog KDT, a četiri kao dokazni prijedlozi tužene. Jedan od svjedoka je podnositelj disciplinske pritužbe, zamjenica kantonalne tužiteljice. Potom su uloženi materijalni dokazi KDT i tužene.

Sljedeće ročište zakazano je za 15. 12. 2022. godine (ročištu su u svojstvu javnosti prisustvovala dva predstavnika Američke ambasade, dva predstavnika OSCE-a međunarodna savjetnica VSTS-a i predstavnica TI-ja, a članica Komisije na sjednici je prisustvovala putem video-veze) i iznesene su završne riječi. KDT je naveo da je dokazano da je počinila povredu principa nepristrasnosti (tačka A), nemar u vršenju službene dužnosti (tačka A1) i miješanje u postupanje tužilaca s namjerom potcjenjivanja njihovih aktivnosti (tačka B). Tužilac se osvrnuo na dokaze koji pokazuju da je tužena pogodovala tužiocu kada mu je presignirala deset predmeta kojima je bilo zaduženo šest tužilaca iz Odjela za opšti kriminalitet. Ovi predmeti bili su jednostavniji i izgledniji za podizanje optužnice i osuđujuću presudu. Tužena je pogodovala tom tužiocu radi ocjene njegovog rada nauštrb drugih tužilaca. Ovo nije uobičajeno presigniranje predmeta u slučajevima bolovanja ili dežure, već neuobičajen slučaj. Naknadnim presigniranjem gubi se smisao automatske dodjele predmeta. Instrukcija kojom je propisano davanje saglasnosti na nacрте tužilačkih odluka od strane zamjenika glavnog tužioca predstavlja uplitanje u rad tužioca i derogira njihovu funkciju na saradničku. Punoćnik tuženih je naveo da iznošenje stava i mišljenja ne treba da predstavlja osnov za pokretanje postupka protiv drugih koji imaju drugačije mišljenje. O pitanjima na koja se odnosi ovaj slučaj treba raspravljati unutar tužilaštva, te da su i održani kolegiji na kojima su tužiocima imali različita mišljenja i da su zaključili da treba promijeniti kriterijume za ocjenjivanje. Potezi tužene su imali za cilj unapređenje rada. Uloga glavnog tužioca ne može se svesti na birokratu koji se formalno nalazi na čelu institucije koji je istovremeno odgovoran za sve.

Tužena je u završnoj riječi navela da su njene odluke zakonite i da nije ignorisala primjedbe kolega, svaki tužilac može da dođe u problem u pogledu norme zbog rada na složenom predmetu, te da su i ranije vršene presignacije. Nije propisano koji su opravdani razlozi za presignaciju. Tužiocima imaju mehanizam zaštite u slučaju samovolje pretpostavljenih, te da je jedino imala namjeru da unaprijedi rad tužilaštva.

PDK je donio odluku da se tužba odbije, DDK je djelimično uvažio žalbu KDT i ukinuo odluku i vratio na ponovni postupak u odnosu na tačku A tužbe.

Ročište za glavnu raspravu zakazano je za 16. 03. 2023. godine, a za 06. 04. 2023. godine nastavak glavne rasprave.

Integritet postupka:

Po ocjeni autora, i u ovom predmetu članica Komisije prisustvovala je putem video-veze, što upućuje na učestaliju praksu u prvostepenom postupku, pa ono što je o tome rečeno u prethodnom slučaju, odnosi se i na ovaj disciplinski predmet.

Ocjena efikasnosti:

Postupak je veoma efikasan, sprovodi se bez ikakvih opstrukcija tužene i vođenje postupka traje kraće od jedne godine iako se vodi ponovni postupak u pogledu jedne tačke optužbe, što se može smatrati efikasnim postupkom.

4. Svojestvo nosioca pravosudne funkcije: tužiteljica Gordana Tadić

Nivo pravosudne institucije: Tužilaštvo Bosne i Hercegovine

Pokrenut disciplinski postupak: 28. 06. 2022. godine

Disciplinski prekršaji: član 57 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH - *ponašanje u sudu ili tužilaštvu i izvan suda ili tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije*

Status predmeta: donesena odluka Prvostepene disciplinske komisije za tužioce od 20. 02. 2023. godine (pisani otpравak nije izrađen).

Sažetak: Tužena je 19. 04. 2022. godine na svom Facebook profilu objavila post, koristeći jezik neprimjeren funkciji koju obavlja, u kojem je iznijela neistinite navode o sadržaju razgovora i povodu održavanja sastanka između članova Savjeta te tužene i predsjednika Suda BiH, navodeći da je na održanom sastanku vršen pritisak članova Savjeta da tužena, tada glavni tužilac, ustupi određene predmete Tužilaštva BiH drugom tužilaštvu, nakon čega ne bi bio pokrenut disciplinski postupak protiv tužene.

Tok postupka:

Tužena je podnijela odgovor na tužbu 20. 07. 2022. godine.

Pripremno ročište tri puta je odgođeno, 22. 09, 13. 10 i 24. 10. 2022. godine, a održano je dana 22. 11. 2022. godine.

Na ročištu za glavnu raspravu održanom 26. 01. 2023. godine na prijedlog KDT pušten je audio-snimak sa sastanka koji je održan u januaru 2021. godine u prostorijama VSTS-a BiH. Tužena je dala iskaz u svojstvu stranke.

Sljedeće ročište za glavnu raspravu zakazano je za 20. 02. 2023. godine. PDK je donio odluku kojom je proglasio odgovornom tuženu i izrekao joj je disciplinsku mjeru „smanjenje plate za 30% na period od 12 mjeseci“, kako su objavili mediji, budući da posmatračima nije dostupan pisani otpравak odluke, niti ima podataka da je dostavljen strankama zaključno sa 31. 03. 2023. godine.

Integritet postupka:

U ovoj disciplinskoj stvari otvara se pitanje slobode izražavanja nosilaca pravosudnih funkcija na društvenim mrežama i u kojim slučajevima ono podliježe disciplinskoj odgovornosti kao *ponašanje u sudu ili tužilaštvu i izvan suda i tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije*, propisano odredbom člana 57 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH, pa u ovom slučaju važi sve što je rečeno u analizi sličnog disciplinskog slučaja koji je vođen protiv sudije, te da je princip suzdržanosti nosioca pravosudne funkcije temeljni princip njegove slobode izražavanja koji uvijek nalaže procjenu da li će izrečeno narušiti povjerenje javnosti u pravosuđe.

Efikasnost postupka:

Složenost predmeta doprinijela je njegovom trajanju pred prvostepenim disciplinskim organom, ali se mora izraziti zabrinutost da li će se postupak okončati u zakonskom roku.

5. Svojstvo nosioca pravosudne funkcije: tužiteljica Dejana Jovanović

Nivo pravosudne institucije: Tužilaštvo Brčko distrikta

Pokrenut disciplinski postupak: 16. 01. 2023. godine

Disciplinski prekršaji: član 57 tačka 15 i 22 Zakona o VSTS-u BiH - *neizvršavanje uputstava nadređenog tužioca, osim ako bi izvršavanje takvog uputstva značilo kršenje zakona ili odredbi ovog člana i ponašanje u sudu ili tužilaštvu i izvan suda ili tužilaštva koje šteti ugledu tužilačke funkcije*

Status predmeta: postupak pred Prvostepenom disciplinskom komisijom za tužioce je u toku.

Sažetak: Tuženoj je stavljeno na teret da nije postupila prema obaveznom uputstvu glavnog tužioca i nije preuzela tajni dokument koji je bio vezan za tekući predmet, čime je počinila neizvršavanje uputstava nadređenog tužioca, a takođe je ispoljila ponašanje koje šteti ugledu tužilačke funkcije.

Efikasnost i integritet postupka:

Ne raspolažemo drugim podacima o ovom disciplinskom predmetu, pa ocjena efikasnosti i integriteta mora da izostane usljed nedostatka indikatora za njihovu ocjenu.

6. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE EFIKASNOSTI I INTEGRITETA DISCIPLINSKIH POSTUPAKA

6.1. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

U prvoj grupi zaključnih razmatranja, od rednog broja 1 do 4, dati su uvidi u praktičnu primjenjivost zakonodavne regulative koja propisuje pravo na transparentan disciplinski postupak, ali u praksi javnost „trpi“ ograničenja po pitanju otvorenosti disciplinskog postupka. U drugoj grupi, od rednog broja 5 do 9, dat je pregled nepotpunosti i nedostataka zakonodavne regulative disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca koja utiče na efikasnost i integritet disciplinskog postupka. Treća grupa, od rednog broja 10 do 13, odnosi se na uočene nedostatke u praksi disciplinskih organa koji utiču na efikasnost i integritet disciplinskih postupaka, i zadnja, četvrta grupa zaključnih razmatranja, od rednog broja 14 do 17, odnosi se na primjere dobre prakse u radu Kancelarije disciplinskog tužioca i disciplinskih organa.

1. Zakonom o VSTS-u BiH predviđena je transparentnost postupka i javnost glavnih rasprava kojima zainteresovani posmatrači mogu da prisustvuju, no suštinski posmatrano, u praksi postupajućih disciplinskih organa ovaj princip javnosti ima svojih ograničenja jer je primjenjiv samo na praćenje ročišta za glavnu raspravu pred prvostepenim disciplinskim organom i kroz pristup konačnim odlukama disciplinskih organa u anonimiziranoj formi, dok je rad drugostepenih disciplinskih organa i Savjeta, kao trećestepenog disciplinskog organa, uvijek zatvoren za javnost. Usljed ovih ograničenja otežana je mogućnost da javnost prati suđenja disciplinskih postupaka, jer javnost ne može doći do podataka o radu disciplinskih organa u „međuprostoru“ od zaključenja glavne rasprave do javnog objavljivanja konačne anonimizirane odluke od VSTS-a BiH, kako bi se pratila efikasnost rada disciplinskih organa.

2. Praćenje rada Kancelarije disciplinskog tužioca od strane javnosti svodi se samo na praćenje zastupanja disciplinske tužbe na ročištu za disciplinsku raspravu, izvođenje dokaza i davanje završnih riječi, dok ostali akti kojima KDT učestvuje u disciplinskom postupku, kao što su izjavljene žalbe i odgovor na žalbu, nisu dostupni javnosti, već se sa njima može upoznati samo kroz konačne anonimizirane odluke disciplinskih organa u kojima su citirani pojedini žalbeni navodi i dat odgovor na njih. Zbog principa tajnosti zagarantovanog Zakonom (član 71) i Poslovníkom, postupak koji prethodi podnošenju disciplinske tužbe, odnosno postupanje disciplinskog tužioca po podnesenim pritužbama nije otvoren za javnost i efikasnost KDT može se ocjenjivati samo na osnovu zvaničnih izvještaja o radu koje dostavlja KDT po odobrenju VSTS-a BiH.

3. Eventualno neažurno objavljivanje konačnih odluka u anonimiziranoj formi na veb-stranici VSTS-a BiH ugrožava praćenje efikasnosti disciplinskih organa i KDT.

4. U ranijoj Analizi disciplinske odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija u Bosni i Hercegovini, koju je izvršila TI BiH uz pomoć Švedske agencije za razvoj (SIDA) u BiH, preporučeno je da je potrebno što prije disciplinske postupke protiv nosilaca pravosudnih funkcija učiniti javnim kako bi javnost imala uvid u prvostepene i drugostepene odluke bez njihove anonimizacije, ali se po preporuci nije postupilo, već je nastavljeno sa starom praksom.

5. U Poslovníku o radu VSTS-a BiH nedostaju odredbe o postupanju prvostepenog disciplinskog organa u slučaju neurednosti disciplinske tužbe koja ne sadrži sve što je propisano članom 84 stav 2 Poslovníka, a odredbe Zakona o parničnom postupku koje se odnose na uređivanje tužbe i postupanje suda u slučaju nerazumljivosti podneska, koji ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupati, po svojoj prirodi nisu adekvatne za

supsidijarnu primjenu u konkretnom slučaju ukoliko, na primjer, disciplinska tužba ne sadrži sve potrebne elemente disciplinskog prekršaja.

6. Iz normativnog okvira disciplinske odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija može se zaključiti po pitanju pravne prirode da je disciplinski postupak hibridni postupak *sui generis*, ali se istovremeno vodi po odredbama građanskog procesnog prava kojima se štiti privatni interes stranaka, u kojem postupku se na disciplinsku odgovornost nosilaca pravosudnih funkcija primjenjuju odredbe i materijalnog krivičnog prava koje se odnose na pojedine institute krivičnog prava, kao što su umišljaj i nehat, jer oni nisu regulisani građanskim pravnim odredbama niti posebnim odredbama o disciplinskoj odgovornosti, što otežava rad disciplinskih organa i kroz obrazloženje njihovih odluka uočljivo je da oni nastoje da izgrade konzistentnu praksu, da daju tumačenja zakonskih odredbi i da usvoje standarde disciplinske odgovornosti.

7. Disciplinski prekršaji sudija i tužilaca taksativno su navedeni u zakonu, ali nije izvršena njihova gradacija na lakše ili teže, sem što je regulisano da se najteža disciplinska mjera razrješenja može izreći samo za ozbiljan disciplinski prekršaj. U posmatranim disciplinskim slučajevima nije bilo odluka u kojima bi bilo obrazloženo postojanje ozbiljnog disciplinskog prekršaja, ali kako odluka o tome ne bi bila prepuštena samo disciplinskim organima i okolnostima konkretnog slučaja koje mogu da dovedu do razuđene i neujednačene disciplinske prakse, nužna je intervencija zakonodavca koji bi jasno propisao šta predstavlja ozbiljan disciplinski prekršaj, odnosno propisao kvalifikatorne okolnosti za težak disciplinski prekršaj.

8. Odredbe o zastarjelosti pokretanja i vođenja disciplinskog postupka sadržane u Zakonu o VSTS-u BiH posebno su zabrinjavajuće, budući da dozvoljavaju mogućnost produženja roka od godinu za vođenje disciplinskog postupka u slučaju postojanja opravdanog razloga, čime se stvara pravna nesigurnost za nosioca pravosudne funkcije protiv koga se vodi disciplinski postupak. Propisivanje više rokova za zastarjelost disciplinskog postupka, koji su različiti po dužini i osnovu jer se vrši razlikovanje rokova za pokretanje disciplinskog postupka od rokova za vođenje disciplinskog postupka, stvara nedoumice kad je riječ o nastupanju zastarjelosti.

9. Posebno je zabrinjavajuća činjenica da normativnim aktima nije predviđeno objavljivanje odluke prvostepenog disciplinskog organa nakon zaključenja glavne rasprave, već samo da se odluka može donijeti u roku tri dana. Iz analiziranih dostupnih konačnih odluka proizilazi da su sve donesene onog dana kada je glavna rasprava zaključena, ali ovakva regulativa izaziva zabrinutost jer ostavlja mogućnost da se odluka donese i kasnije. Javno objavljivanje odluka je od značaja i za transparentnost disciplinskog postupka, pa samim tim i integritet postupka kao cjeline.

10. Posmatrani disciplinski postupci su u velikom broju vođeni protiv recidivista, odnosno povratnika u izvršenju disciplinskih prekršaja, koje okolnosti su, kao otežavajuće, cijenjene prilikom donošenja odluke o vrsti i visini izrečene disciplinske mjere, ali bez čvrstih objektivnih mjerila u tom smislu, pogotovo u situacijama kada je od ranije „osude“ prošlo mnogo vremena, pa bi bilo uputno da zakonodavac reguliše u kojim slučajevima ranija disciplinska odgovornost ima otežavajući značaj i koji je pravac njegovog djelovanja (zabrana izricanja određene vrste mjere ili smanjenje raspona određene disciplinske mjere i slično).

11. Iz dispozitiva posmatranih disciplinskih tužbi koje je podnio KDT nejasno je koji je stav disciplinskog tužioca po pitanju subjektivnog obilježja disciplinskog prekršaja, umišljaja ili nehata, te da li ga treba opisati u dispozitivu disciplinske tužbe, budući da neke disciplinske tužbe ne sadrže subjektivna obilježja, dok se u drugim disciplinskim tužbama iste daju alternativno u smislu da je disciplinski prekršaj izvršen sa svjesnim ili nesvjesnim nehatom, pa bi u tom smislu bilo nužno ujednačiti praksu disciplinskih organa tim prije što analizirane odluke

razumnom posmatraču ne daju jasne smjernice po tom pitanju. Ovdje treba napomenuti da je subjektivno–objektivni koncept disciplinskog prekršaja u korelaciji sa subjektivno–objektivnom koncepcijom krivičnog djela, pa imajući u vidu da disciplinski organi primjenjuju krivično-pravne institute krivičnog materijalnog prava (pojmove umišljaj i nehat), ne bi bilo smetnji da ovu koncepciju primijene na disciplinske prekršaje čak i pri postojećoj regulativi i supsidijarnoj primjeni ZPP-a bez uvođenja supsidijarne primjene Zakona o krivičnom postupku i izmjene propisa u tom smislu.

12. U dispozitivu disciplinskih tužbi Kancelarija disciplinskog tužioca, osim činjeničnog opisa disciplinskog prekršaja i pravne kvalifikacije, gotovo u svim slučajevima navodi i povrede odredaba kodeksa sudijske ili tužilačke etike, što stvara određene nedoumice i nameće zaključak da povreda Etičkog kodeksa predstavlja biće svakog disciplinskog prekršaja, što ne proizilazi iz prakse disciplinskih organa i obrazloženja koja su data u tom smislu, a citirana su pod tačkom 5 Analize.

13. U pogledu pojedinih disciplinskih prekršaja, a posebno iz člana 56 tačka 8 i člana 57 tačka 8 Zakona evidentne su nesigurnosti KDT i samih disciplinskih organa u smislu da li je nužno nastupanje konkretne posljedice disciplinskog prekršaja u vidu nastanka štete po ugled pravosudne funkcije ili je dovoljno da je samom radnjom ostvarena potencijalna opasnost po ugled pravosudne funkcije, u kom pravcu bi trebalo unaprediti i ujednačiti disciplinsku praksu, jer ostavlja prostora za zaključak o postojanju dvostrukih standarda.

14. Ažurnost KDT po pitanju podnesenih pritužbi je na vrlo visokom nivou jer su sve riješene u roku od godinu, što ukazuje na veliku efikasnost i predstavlja primjer dobre prakse rada ovog organa.

15. Primjer dobre prakse KDT je i podnošenje odgovora na žalbu tuženog u gotovo svim posmatranim slučajevima, koji nije obavezno pravno sredstvo, ali ovakvim držanjem KDT podržava visoke profesionalne standarde.

16. Primjer dobre prakse je i postupanje prvostepenog disciplinskog organa po pitanju procedure i poštovanja prava stranaka i prava na jednakost oružja jer je u svakom slučaju, bez izuzetka, tuženom pružena mogućnost da u svoju korist iznese sve okolnosti konkretnog slučaja, predloži dokaze za svoje navode, da lično prisustvuje svim ročištima i saslušanju predloženih svjedoka, da mu u vezi s njihovim iskazima postavlja pitanja, potom da se nakon okončanja dokaznog postupka završnim izlaganjem obrati prvostepenoj disciplinskoj komisiji, a uz preduzimanje neophodnih procesnih radnji za sprečavanje zloupotrebe njihovih prava, što je konstatovano u većem broju drugostepenih odluka, tako da procesne garancije tuženog u disciplinskom postupku ne izazivaju nikakvu zabrinutost i doprinose pravičnosti postupka.

17. Primjer dobre prakse je nastojanje drugostepenih disciplinskih organa da ujednače praksu i učine je konzistentnom detaljnom analizom svakog ranijeg disciplinskog slučaja na koji se KDT pozvao u žalbi i davanjem razloga po pitanju njihove različitosti, kao i kvalitet odluka disciplinskih organa u kojima su dati jasni razlozi na sve žalbene navode, jer je koherentno i uvjerljivo obrazloženje garant protiv arbitrarnosti.

6.2. PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE EFIKASNOSTI I INTEGRITETA DISCIPLINSKIH POSTUPAKA

1. Potrebno je izmijeniti normativne akte koji regulišu disciplinsku odgovornost radi povećanja transparentnosti i javnosti disciplinskih postupaka, te propisati javno objavljivanje odluke prvostepene disciplinske komisije odmah po zaključenju glavne rasprave ili najkasnije u roku tri dana od zaključenja glavne rasprave.

2. S obzirom na to da VSTS BiH nije odstupio od svoje ranije prakse da javno objavljuje samo konačne odluke u anonimiziranoj formi, te da je time transparentnost disciplinskih postupaka dovedena u pitanje, uvođenje veće transparentnosti moglo bi se postići i objavljivanjem nekih vrsta odluka u formi koja nije anonimizirana, na primjer, onih za teže disciplinske prekršaje (pri čemu kriterijum da li je neki disciplinski prekršaj teži može da predstavlja ozbiljnost i težina disciplinske mjere) ili onih koje su donesene prema recidivistima.

3. S obzirom na to da se koncentracija dokaza vrši na pripremnom ročištu i da se samo izuzetno dokazi mogu predložiti u daljem toku disciplinskog postupka, potrebno je češće zakazivanje disciplinskih ročišta kako ne bi došlo do prekoračenja roka od jedne godine za vođenje disciplinskog postupka.

4. Povreda Etičkog kodeksa treba da bude predmet razmatranja posebnih tijela sudija i tužilaca, nadležnih za razmatranje etičkih pitanja, izuzev u slučaju grubog kršenja principa i pravila ponašanja Etičkog kodeksa koja imaju obilježje disciplinskog prekršaja iz člana 56 tačka 22 i člana 57 tačka 22 Zakona o VSTS-u BiH, u kojem smislu bi trebalo usvajati nove standarde i mijenjati disciplinsku praksu da se kroz biće gotovo svih disciplinskih prekršaja obuhvataju i povrede Etičkog kodeksa.

5. S ciljem povećanja transparentnosti disciplinskog postupka i konzistentnosti rada disciplinskih organa potrebno je sistematizovati disciplinsku praksu i dati pregled usvojenih standarda disciplinske odgovornosti u dosadašnjoj praksi, u pisanoj formi, i uredno je ažurirati, koji bi bio dostupan javnosti, kako opštoj, tako i stručnoj, radi upoznavanja i lakšeg praćenja disciplinskih odluka, a disciplinskim organima, čiji se sastav redovno mijenja, pružio bi smjernice u radu s ciljem jačanja principa pravne sigurnosti.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

347.962.6(497.6)
347.963.6(497.6)

АНАЛИЗА ефикасности и интегритета

Analiza efikasnosti i integriteta disciplinskih postupaka protiv sudija i
tužilaca u Bosni i Hercegovini / [urednik Milevka Milenković]. - Banja Luka :
Transparency International Bosna i Hercegovina, 2023
(Banja Luka : Grafix). - 72 стр. ; 30 cm

"Ova analiza je urađena u okviru projekta "Unapređenje odgovornosti kroz
jačanje mreža organizacija civilnog društva – SANCUS", koji implementiraju
Transparency International u BiH (TI BiH) i Balkanska istraživačka mreža
Bosne i Hercegovine (BIRN BiH)"-->колофон. - Тираж 100. - Напомене и
библиографске референце уз текст.

ISBN 978-99976-974-1-7

COBISS.RS-ID 139158785

Transparency International u BiH

Sjedište:

Adresa:

Krfska 64e, 78000 Banja Luka

Telefon:

+387 51 224 520

+387 51 224 521

Finansije:

+387 51 216 928

Fax:

+387 51 216-369

Email:

info@ti-bih.org

Ispostava

Adresa:

Mula Mustafe Bašeskije 9/1, 71 000 Sarajevo

Telefon:

+387 33 220 049

Fax:

+387 33 220 047

www.tibih.org